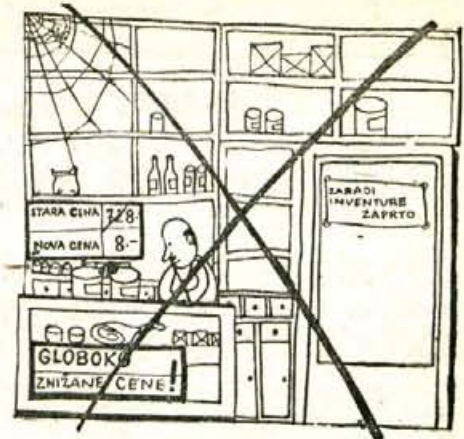

Srečno 1966

Da bi se izpolnile želje vseh delovnih ljudi. Da bi bili srečni, zadovoljni zdravi — in sploh ljudje. Tudi delovni in preuradni! Kajti brez dela ni jela, brez pameti pa napredka. Sreče nam ne bo nihče prinesel. Pridelati jo bomo morali sami. So vsi pogoji, da bomo v novem letu to tudi dosegli, če že dosegli ne, pa stopili vsaj krepak korak v tej smeri.

Srečno vsem na tej poti, ki ni lahka, a edina pelje k uspehu!

LETO XVIII. — Številka 1

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Je senice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka, Trzin. — Izdaja Casopisno pod letje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, sobota, 1. 1. 1966
CENA 40 DIN

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedenski.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
In sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

27. DECEMBRA 1965 JE BILA USTANOVLJENA

Gorenjska kreditna banka

98 ustanoviteljev je okrepilo kreditni sklad banke za 602 milijona dinarjev

Ob skoraj polno številni udeležbi ustanoviteljev je bil pretekli ponedeljek, 27. decembra v Kranju ustanovni zbor Gorenjske kreditne banke. Dosedanja medobčinska komunalna banka Kranj se je tako prilagodila novim zahtevam ter okrepila, da bo sposobna odigrati še pomembnejšo vlogo pri kratkoročnem in dolgoročnem kreditiranju gospodarstva in negospodarstva. Z Novim letom bo Gorenjska kreditna banka začela opravljati tudi devizne posle.

Gradivo za odbor je bilo skrbno pripravljeno in razposlano vsem delovnim organizacijam že precej pred zborom. Pred zborom so imeli bančni delavci tudi veliko osebnih stikov z gospodarstveniki. Spričo tega je zbor potekel

delovno in hitro. Sprejeli so statut banke, smernice za poslovno politiko za leto 1966, izvolili izvršni odbor itd. Na

zboru so posebej poudarili potrebo po še tesnejšem sodelovanju z drugimi poslovnimi partnerji.

ZDRAVSTVENO VARSTVO V PRIHODNJEM LETU

Nič več kot letos

Na razpolago bo samo 4 milijarde in 100 milijonov dinarjev

Skupščina komunalnega za voda socialnega zavarovanja Kranj, ki zajema tudi območje Skofje Loke in Tržiča, je v soboto sprejela načrt dohodkov in izdatkov za prihodnje leto. Največ razprave je bilo o tem, kako zadostiti izdatkom, ki so kazali tendenco

poviševanja. Po mnogih diskusijah so sklenili, da ne smejo delovne organizacije obremenjevati z višjimi zahtevami kot letos in so sprejele načrt, ki predvideva 4,100 milijonov dohodkov in seveda prav toliko izdatkov, kot je to predvideno za letošnje leto. Sprejeli pa so nekatere spremembe o dodatnem prispevku. Nekateri kolektivi, ki so v letošnjem letu z večjo skrbjo za zdravstveno in tehnično zaščito zaposlenih uspeli zmanjšati povprečni stalež (Peko, BPT v Tržiču in druge) so oprostili teh dajatev, drugim so jih sorazmerno zmanjšali, nekaterim (sem sodi tudi kranjska Iskra), kjer pa je število bolnih naraslo, pa

so skladno s tem povečali odstotek dodatnega prispevka.
K. M.

BOHINJ IN ZIMSKA SEZONA

Hotel na Voglu po novem letu

Predstavniki gostinskih gospodarskih organizacij, Turističnega društva Bohinj in GTZ so pred kratkim razpravljali o tem, kako so opravili naloge za solidnejšo zimsko sezono in hkrati že tudi o pripravah za prihodnjo letno sezono. Čeprav so si izredno prizadevali, zlasti kolektiv Zlatoroga, da bi za novoletne praznike sprejel prve goste tudi nov impozanten hotel na Voglu, se napovedi niso uresničile. Morda je tako tudi bolje? Hotel bo sicer skoraj popolnoma usposobljen vendar z nepreizkušenimi napravami in popolnoma novim osebjem. Zato se je delavski svet podjetja odločil, da ga bo izročil svojemu namenu nekaj dni kasneje in se tako izognil morebitnim težavam, ki bi lahko pokvarile vtis za dalj časa.

V Bohinj, v hotel Zlatorog, je dopotovala že tudi prva skupina tujih turistov, do sobote pride še več skupin in bodo tako hotelske zmogljivosti ob jezeru in brunarice na Voglu za novoletne praznike polne. Povsod bodo poskrbeli za silvestrovanje in druge zabavne ter športne prireditve.

Gorenjske zdrahe

Mnogo hrupa za nič

V dneh pred Novim letom so točkovali domala vsa stanovanja na Gorenjskem. To je povzročilo med ljudmi precej govorice in nejevolje. Največ zato, ker so bili slabo informirani o pravem namenu točkovanja.

Krožile so govorice, da bo že z Novim letom najemina dvakrat in celo večkrat dražja kot doslej. Seveda to ni res. Res je, da se bodo najemine po-

višale, ker bo le tako mogoče dobiti sredstva za vzdrževanja stanovanj in deloma za novogradnje. Toda v prihodnjem letu bo najvišja možna cena stanovanja le za polovico višja kot letos. V večini primerov ni toliko ne. Polne stanarine bomo plačevali leta 1970. Torej čez 5 let. Dotlej pa bodo predvidoma narasli tudi osebni dohodki za 100%. Seveda, če bomo pametno gospodarili in dobro delali.

ZADOVOLJNC, USPEŠNO IN ZDRAVO 1966. LETO ŽELIMO VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM »GLASA« TER VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM.

CASOPISNO PODJETJE GORENJSKI TISK

VAŠKE ŠOLE NA ŠKOFJELOŠKI KONFERENCI SZDL

Tega si ne moremo privoščiti

52 odstotkov otrok z nedokončano osemletko — z zdravimi napori k cilju

Občinska konferenca SZDL Škofja Loka, ki je bila v nedeljo, v splošnem ni »odskočila« od ostalih podobnih konferenc po naših občinah, saj so vse imele močan pečat časa.

Nekaj pa je bilo vendarle značilnega. Zelo jasno so spregovorili o nekaterih problemih osnovnega šolstva. Začelo se je s težavami v Leskovic. Otroci se vozijo v Srednjo vas, kar je zelo naporno. Toda še huje je to, da pozimi ne prorišejo ceste do vasi, otroci morajo zato čakati na mrazu, vetru ali dežju. Lani so štirje tako zboleli.

Podobnih je bilo več pripomb. Nakazane težave in tudi etališča za reševanje teh, so bila različna. Toda ob koncu so le dobila zaokroženo vsebino.

V KAMNIŠKI OBČINI Novi mladinski aktivni

Na javnih tribunah, ki jih organizira občinski odbor SZDL kamniške občine, je bila že večkrat izražena zahteva, predvsem s strani mladine, po ustanovitvi novih mladinskih aktivov. Ta težnja se pojavlja predvsem na podeželju, kjer mladina tesno sodeluje s krajevnimi organizacijami socialistične zveze in kulturno-prosvetnimi organizacijami. Vendar pa bi se mladina rada osamosvojila, saj ima predvsem na terenu veliko možnosti za delovanje.

Tako je občinski komite Zveze mladine pred kratkim že ustanovil dva terenska aktivna v Crni in Godiču pri Kamniku. Nameravajo pa še ustanoviti aktivne v Podgorju, Tunjicah in v Vranji pečli.

Razsežna področja obeh dolin povzročajo zadnja leta loški občini vse več težav. Okroglo polovica izdatkov iz občinske blagajne gre samo za šolstvo. Potrebne bi bile nove šole v Seiški in v Poljanski dolini ter v Škofji Loki, a tu prav tako tudi Posebna osnovna šola. Ob sedanjih organizacijah — preusmer-

janju šolstva v večja središča in prevoz otrok z avtobusi iz vasi — pa so še vedno močne težnje, da bi imela vsaka vas svojo šolo. To pa bi povzročilo še večje izdatke, ki si jih nikakor ni moč privoščiti.

Hkrati ob tem pa se ponavlja problem učnih uspehov. Današnja industrija sploh ne bi smela več zaposlovati nedošolanih, nekvalificiranih delavcev. Toda

med zaposlenimi je nad polovico (52%) takih, ki niso končali osnovne šole. To hudo zadržuje napredne težnje v proizvodnji. Prav tako je to coka samouprave.

Zaključek je bil, da občina s svojimi sredstvi v današnjih pogojih sama ne more smotno reševati te težave in da je treba širšega sodelovanja vseh sil in sredstev, da bi šolstvo postopoma usmerilo k današnjim potrebam — razvoja. — K. M.

V KAMNIŠKI OBČINI

Pol stoletja zbirali za novo šolo

Tunjice, znani sadjarski okoliš v kamniški občini, so ta teden dobile novo šolsko poslopje. Tunjiška šola je pred tremi leti praznovala 100-letnico, šolsko poslopje pa je bilo že pred prvo svetovno vojno pretesno in neprimereno. Z marljivim zbiranjem sredstev so požrtvovalni prebivalci Tunjic vložili v hranilnico 20.000 kron za zidavo nove šole. Vojna je vzela denar, med obema vojnama pa so dozdali še eno učilnico. Vendar s tem problem še ni bil rešen in Tunjičani so spet imeli nabranih 40.000 za nakup zemljišča za novo šolo. Tudi to pot jim je denar propadel in šele zdaj so se jim uresničile želje.

Šolsko poslopje so začeli zidati že leta 1961, ker pa so sredstva le počasi pritekala, so ga dogradili šele letos, ko je novoustanovljeni sklad za razvoj družbenih služb zagotovil potreben kredit.

Za vsa dela in opremo je občina prispevala skoraj 60 milijonov, vaščani pa so pri-

spevali v vrednosti 1.800.000 din.

V zgradbi sta dve učilnici, poleg ostalih prostorov pa še soba za družbene organizacije in kuhinja za pripravljanje tople malice. V kletnih prostorih so tudi prhe in kopalnica za vso srenjo, v prvem nadstropju pa dve stanovanji za učitelje.

Ob svečanem začetku dela pod novo streho, je v sredo (22. decembra) popoldne ob veliki udeležbi vaščanov in zastopnikov političnih in družbenih organizacij predsednik občinskega sklada za šolstvo Srečko Rot prerezal trak, pionirji in cicibani pa so pripravili lep program recitacij in pesmi.

PROBLEMI TRŽIŠKEGA TURIZMA

Dejavnost v ilegali

Na nedavnem posvetovanju na Ljubelju so se predstavniki prometnih in drugih organizacij tržiške občine ter Gorenjske turistične zveze, zelo jedrnat pomenili o nekaterih težavah za hitrejše uveljavljanje tega zimskošportnega središča.

Kot prvi odločen korak naj bi napravili ustrezen propekt, kajti, kot so nekateri hudo mušno toda upravičeno dejali, je turistični kraj še malo znan, je še v »ilegali«.

Nov dom vrh Zelenice bo morda odprt šele za novolet-

ne praznike ali pa celo pozneje. V njem bo 70 ležišč. Trenutno pa so obiskovalci vezani na dom oziroma gostišče ob cesti. Omenjalj so tudi, da bi morali ob žičnici napeljati električno razsvetljavo in tako omogočiti obratovanje

V Kamniku o stanovanjih

Polna nova stanarina, ki bi jo stanovalci v celoti plačevali šele z letom 1970, naj bi bila od 67,86 dinarjev do 479,47 dinarjev po kvadratnem metru. To pomeni, da bi najemnina za stanovanje s 60 kvadratnimi metri znesla od 4.800, pa lahko tudi do 28.000 dinarjev mesečno.

To je samo nekaj podatkov iz obširnega gradiva, ki so ga pripravile ustrezne službe skupščine občine Kamnik za sejo skupščine, ki bo v sredo, 29. decembra. Ta bo v glavnem posvečena stanovanjskim problemom. Tako je med drugim pripravljen predlog o ustanovitvi stanovanjskega podjetja, o vrednosti stanovanjskih hiš, o dobi amortizacije stanovanjskih hiš, ki je predvidena na 100 let, o minimalnih tehničnih normativih za vzdrževanje hiš, o najvišji možni stanarini, o subvencioniranju stanarine in drugo.

Ker urejevanje teh problemov živo zanima občano predvidevajo, da bo tudi razprava o izdelanih predlogih precej živahna.

Kolikšna bo najemnina?

(nadaljevanje in konec)
OBLIKE UPRAVLJANJA
S STANOVANJI
IN STANOVANJSKIMI
ZGRADBAMI

Po temeljnem zakonu o gospodarskem poslovanju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini upravljajo te posebne organizacije — stanovanjska podjetja. Podjetje za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v občini Kranj bo začelo poslovati s 1. januarjem 1966, nastalo pa bo z reorganizacijo prejšnjega Zavoda za izgradnjo Kranja v Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodar-

stvo v Kranju. Občinska skupščina je že potrdila akt o tej organizaciji.

V razpravah o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v novih razmerah smo ugotovili, da je zaradi racionalnega in enotnega gospodarjenja najbolj smotno, da z vsemi stanovanji v družbeni lastnini gospodarja eno podjetje. O prenosu stanovanj v sklad stanovanjskega podjetja bodo sklenili posebne pogodbe, s katerimi bodo urejene pravice in obveznosti pogodbenih strank. Podjetja in druge organizacije — lastniki stanovanj bodo lahko še naprej razpolagali s stanova-

njem, pogodbeno pa bo določen način uporabe amortizacije, pravica do novih stanovanj, ki bodo zgrajena s sredstvi amortizacije, dalje pravice pri upravljanju stanovanjskega podjetja itd. Poseben republiški zakon pa bo določil pravice in dolžnosti stanovalcev pri upravljanju stanovanjskih hiš.

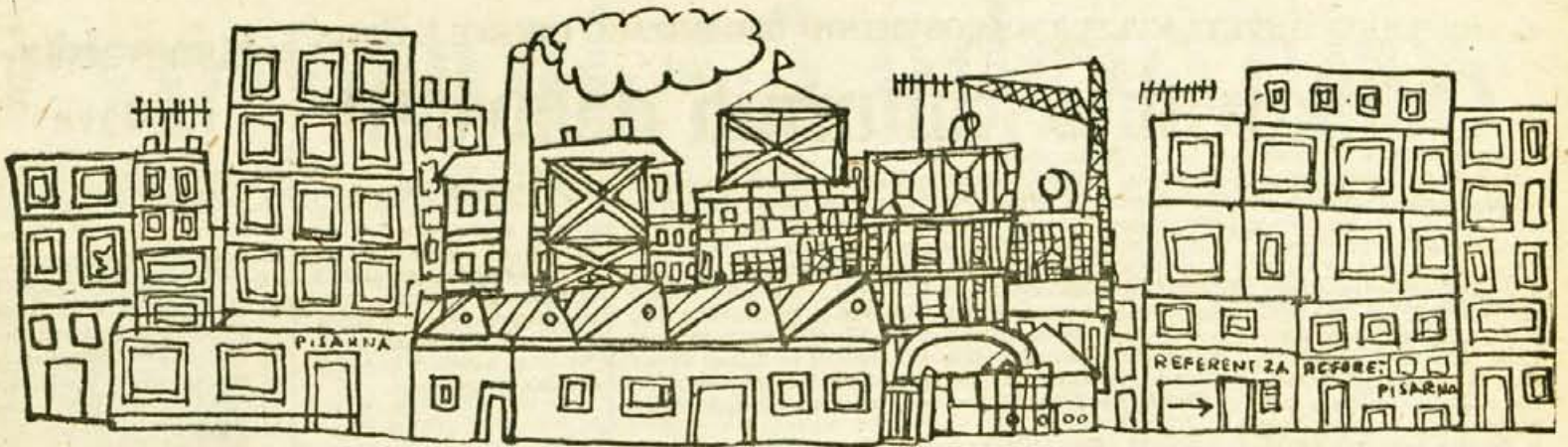
Oblike upravljanja stanovanjskih hiš bodo tele: zbor stanovalcev, hišni svet, skupščina stanovalcev in sodelovanje predstavnikov stanovalcev in ustanoviteljev v delavskem svetu stanovanjskega podjetja. Vsi ti organi bodo z zakonom imeli dolo-

žene pristojnosti, za svoje delo pa tudi materialno osnovo. Hišni sveti bodo imeli predvsem sredstva za tekoče vzdrževanje hiš, njihova mandatna doba bo dve leti. Hišni svet voli zbor stanovalcev. Skupščina stanovalcev bodo sestavljali delegirani predstavniki zbora stanovalcev, tako formirana skupščina pa bo volila predstavnike stanovalcev v delavski svet stanovanjskega podjetja. Zaradi velikega družbenega pomena gospodarjenja s stanovanji — v kranjski občini gre za okrog 14 milijard družbenega premoženja, s katerimi bo gospodarilo stanovanjsko podjetje — bo z zakonom in statutom zagotovljeno sodelovanje v delavskem svetu tako stanovalcem kot investitorjem.

Ivo Miklavčič

Kaže, da je eden izmed naju notranja rezerv

Z NOVIM LETOM NOV DENAR

Razlika je pri papirnatem denarju samo v številki — Nov dinar (100 starih) je kovani — Star denar še naprej zakonito plačilno sredstvo

S 1. januarjem bo postal naš dinar stokrat več vreden. S tem želimo še posebej poudariti cilj reforme, ki je, stabilizirati gospodarstvo in povečati vrednost dinarja. Novi dinar bo vreden toliko kot 71.09368 miligramov čistega zlata (stari dinar 0.7109368), kar ustreza kurzu 12,5 dinarjev za ameriški dolar.

Narodna banka Jugoslavije je, kar bo ustrezalo sedanjim 10.000, 5.000, 1.000 in 500 dinarjem. Razen tega bo izdala nov papirnat denar po 100, 50, 10 in 5 dinar-

kovce in kovance pa postopoma naslednje leto. Novi bankovci se razlikujejo od sedanjih samo po številki, ki označuje vrednost, medtem ko so po barvi, velikosti in sploh zunanem izgledu povsem enaki. Tako jih dejansko ne bo mogoče zamenjevati in ne bo prihajalo do prevelikih pomot, zlasti zato, ker bodo stari bankovci in kovanci še naprej zakonito plačilno sredstvo. Nekoliko bolj bodo morali lju-

dje paziti samo pri kovanjih. Pa tudi tu je zamenjava skoraj izključena.

Ker bosta z Novim letom zakoniti plačilni sredstva stari in novi dinar, bodo morale biti vse cene za blago in storitve označene v obeh vrednostih. Ker bo hkrati v veljavi star denar, predvsem kovanci, ne bo nobene potrebe po zaokroževanju cen. Zato torej ni razloga za bojazen, da bi z novim denarjem prišlo tudi do novih, višjih cen.

Poštne znamke in kolektori drugi vrednostni papirji, ki bodo v prometu 31. decembra 1965, bodo veljali tudi vnaprej, s tem, da bo njihova vrednost preračunana na nove dinarje v odnosu za 100 starih dinarjev 1 nov dinar.

Od Novega leta bodo vsi dohodki in izdatki, proračuni in osebni dohodki izračunani že v novih dinarjih (čeprav bodo lahko izplačani ali pa vplačani tudi v starih).

CENE IN TRG V KRANJSKI OBČINI

Večji promet v novembru

Spet višje cene za skoraj 3 odstotke — V novembru smo pojedli za 11,4 odstotka manj kruha kot v oktobru

V primerjavi z oktobrom so cene na drobno v kranjski občini v novembru spet porasle za 2,7%; če novembrske cene primerjamo s povprečnimi lani, so večje za 47,9%, in sicer cene industrijskih izdelkov za 46,8%, cene kmetijskih izdelkov pa za 64,2%. Porast življenjskih stroškov pa je najbolj viden pri kurjavi in razsvetljavi: cene za kurjavo so se v primerjavi z lanskim povprečjem, zvišale za 143,3%, cene za razsvetljavo za 193,2% in prehrana za 54,1%.

Za primerjavo pogledimo rast osebnih dohodkov. V gospodarstvu je bil povprečni osebni dohodek v letu 1964 46.015 din, za obdobje od januarja do oktobra letos pa 55.305 din, torej je za 20,5% večji. V gospodarstvu pa so povprečni osebni dohodki porasli za 22,4% (od 55.009 din lani na 67.330 din letos do konca oktobra).

Mesa smo v desetih mesecih letos pojedli za 20,7% manj kot lani v enakem času, in sicer govejega za 12% manj, telečjega kar za 56%,

V novem letu se bomo vsi borili za obratno sorazmerje!

Hranilne vloge in dinar

Hkrati z revalorizacijo dinarja, ki je zadnja leta hudo izgubil na nominalni vrednosti, so mnogi ljudje spraševali, če bodo upoštevali njihove prihranke preko hranilnega odseka kmetijske zadruge. To so omenjali na nekaterih sestankih in zborih in zato se je zavzela poslanka Valentina Tomlje, ki je na občinski konferenci SZDL o tem tudi javno govorila. Zadevo proučuje v zveznem merilu in pričakuje, da bodo izdali poseben zakon, ki bo vse prihranke na hranilnih vlogah nominalno povišal za ustrezen odstotek tako, da ljudje ne bodo prizadeti.

Večji izvoz kot lani

Do konca novembra so industrijska podjetja v kranjski občini izvozila za 7.315.244 dolarjev svojih izdelkov, kar je 90,9% letošnjih planskih zadolžitvev in za 12,3% več kot v enajstih mesecih lani. Plan so že presegli v Tekstilindusu, in sicer za 2,2% (vrednost izvoza do konca novembra 1.840.212 dolarjev), dalje v IBI za 19,1% (565.880 dolarjev), v Planici za 35,2% (2.432.901 dolarjev) in v Konfekciji Triglav za 21% (36.296 dolarjev).

Predvidevajo, da iz bolj ali manj znanih razlogov do konca leta plana izvoza ne bodo dosegli v Kovinarju (do konca novembra so realizirali le 51,8% letnih zadolžitvev), v Iskri (68,9% plana), v Standardu (le 17,2% plana) in v Oljarnici (58,6% plana), medtem ko bodo ostala podjetja, ki še izvažajo, v decembru izvozila še toliko, da bodo izpolnila planske zadolžitve.

V primerjavi z enajstim mesecem lani so letos do konca novembra najbolj povečali izvoz v Konfekciji Triglav (za 180,1%), v Iskri — Elektromehaniki (za 33%), v Tekstilindusu (za 25,8%), v IBI (za 24,2%), najbolj pa je nazadoval izvoz v Standardu, kjer so izvozili le za dobro polovico lanske vrednosti.

-4-

izdala nove kovance po 1 dinar ter 50, 20, 10 in 5 para, kar bo ustrezalo današnjim 100, 50, 20, 10 in 5 dinarjev. Narodna banka bo že 31. decembra letos dala v promet bankovce po 50, 10 in 5 dinarjev ter kovance po 1 dinar in 5 para. Ostale ban-

S KONFERENCE SVETA KULTURNOPROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE KAMNIK

Odlikovanje kulturnih delavcev

Na konferenci sveta kulturno-prosvetnih organizacij občine Kamnik je predsednik prof. Zvone Verstovšek podal kratek pretek dela in stanja prosvetne dejavnosti v občini. Analiziral je glasbeno, klubsko, odrsko in izobraževalno delo prosvetnih društev, ki so ob znatno manjših podporah delovala tudi naprej. Če ugotovljamo, da se je dejavnost ponekod zmanjšala, ne smemo prezreti dejstva, da so mnogi dela prevzeli od prosvetnih društev druge institucije v občini: glasbena šola, knjižnica, delavska univerza in muzej. Potrebno bi bilo več vzpodbud za dograditev domov, ki so pod streho in čakajo, ča postanejo središče prosvetnega dela. Samo Stranjani so dom

popolnoma dokončali. Mnogo smo si obetali od povezave kulturno-prosvetne dejavnosti z Domžalami, vendar je ostalo to le v načrtih. Pogrešamo plodno sodelovanje z nekdanjim okrajnim prosvetnim svetom. Svet deluje kot pobudnik in povezovalac vseh kulturno-prosvetnih društev. Ob koncu je Zvone Verstov-

šek v imenu sveta podal priznanja in zahvale pevcem Lire za uspehe doma in v tujini, prav tako pa tudi pevovodji prof. Samu Vremšaku, dolgoletnemu pevovodji Cirilu Vremšaku, predsedniku Lire ing. Albertu Čebulju ter Ladu Podbevšku in Francu Drolcu iz Motnika za dosedanje požrtvovalno in usepno delo v

prosvetnih društvih.

Po poročilu delegatov posameznih društev o dejavnosti na njihovih območjih je pozdravil konferenco predsednik republiškega odbora zveze kulturno-prosvetnih organizacij Branko Babič, ki je podal nekaj napotkov za poživitev dela na podeželju.

i. z.

V prazničnih dneh v kinodvoranah

V dneh, ko se bomo poslavljali od starega leta, bomo lahko na platou gorenjskih kinematografov gledali kar pet premierskih filmov.

OSEM IN POL: Režiser Federico Fellini je pred nekaj leti posnel film, ki je na številnih festivalih pobral prenekatere nagrade. Italijani so ga proglasili za najboljši film leta. Film je bil pred mesecem dni prikazan že v Ljubljani, kjer si ga je ogledalo veliko ljudi. Vsekakor je vreden ogleda.

V naše kinematografe vse bolj in bolj poredko zahajajo filmi, v katerih nastopajo cowboji in lepa dekleta. Distributerji so pač ugotovili, da si gledalec teh filmov ne žele preveč. Ne moremo pa reči, da so v Ameriki prenehali snemati filme, ki posegajo v obdobje osvajanja »Divjega zapada«. Letos smo pri nas zopet kupili nekaj takih filmov. Tako bomo v prihodnjih dneh lahko gledali filma »GOSPODAR HAVAJEV« in »GERONIMO«. Oba sta v barvah in cinemascope. Ogledali pa si bomo lahko tudi zanimivo francosko filmsko komedijo, prav tako posnelo v barvah in cinemascope.

Zal kaže, da brez Sarite Montiel ne gre. Vsaj med prazničnimi dnevi ne. Zopet nas bo zahajala s svojim petiem in igralcem v filmu SAMBA. Ne gre zanikati dejstva, da ima veliko število

oboževalcev med gledalci (tega se španski filmski producenti dobro zavedajo). Ne mine leto, da bi prav zaradi nje ne posneli kakega filma.

Gotovo pa si bo tudi ta film ogledalo precejšnje število ljudi, saj kaže, da našim gledalcem še vedno ugajajo melodrame. — B. S.

GOSTOVANJE MGL V KRANJU

Inventura 65

Prejšnji teden je v Kranju zopet gostovalo Mestno gledališče ljubljansko, ki je v okviru svojega sodelovanja v abonmaju pri Prešernovem gledališču prikazalo Mikelnavo »Inventura 65«.

Zlahka se odločimo, da je »Inventura 65« kabaret. Brez dvoma boljši in bolj dognan kot pa vsi dosedanj kabareti, ki jih je uprizorilo Mestno gledališče. Ni toliko teaterski

kot prejšnji. V sebi združuje vse tisto, kar je značilno za kabarete: glasbo, zanimivo in funkcionalno oceno, preprosta odrsko kompozicijo in seveda dober tekst, ki je osnova celotni uprizoritvi in od katerega je uspešnost uprizoritve odvisna veliko bolj kot pa pri ostalih dramskih tekstih.

B. Sprajc

FILMI, KI JIH GLEDAMO

Amerika, Amerika

Elia Kazan nas je to pot presenetil. Lahko bi rekli, da filma, kot je »AMERIKA, AMERIKA«, nismo pričakovali. Ostal sem v dilemi: Je film obtožba novega sveta, ali pa je ravno obratno. Film nosi to dilemo že v samem naslovu. In iz tega izhaja ideja, ki nosi v sebi obtožbo in hvalnico novemu svetu, Ame-

riki! Deželi ki je veljala in za nekatere velja še danes, za sinonim razkošja, visokega življenjskega standarda, možnosti za napredovanje, skratka boljšega življenja.

Režiser je napisal tudi roman z istim naslovom, ki je še danes bestseller. Z vsemi izkušnjami, ki si jih je pridobil v številnih posnetih filmih, mu je uspelo narediti film, ki ga kaže v popolnoma drugačni luči.

»Amerika, Amerika« je film, ki nam pove iskreno resnico. Je film, ki vodi k razmišljanju. Je film, ki s svojo iskrenostjo presenči gledalce.

Elia Kazan ne zamoli ničesar, s prefinjenim čutom podaja svoje like, ki so postavljani v ambient, ki še danes nosi težo preteklosti.

»Najboljši ameriški film leta«, so zapisali največji ameriški časopisi.

B. Sprajc

Svoboda, Tone Čufar v letu 1966

Okvirni program dela Svobode »Tone Čufar« na Jesenicah za leto 1966, ki so ga že sprejeli, predvideva 38 filmskih, glasbenih, literarnih in likovnih večerov, 16 slikarskih razstav, 23 nastopov z narodnimi pesmi in plesi doma in 4 v zamejstvu, 38 nastopov pihalnega orkestra, 14 nastopov komornega zbora doma in 2 v zamejstvu itd. Skupaj nameravajo prirediti v letu 1966 140 nastopov, kar je zelo veliko. V dobrih petih letih, kolikor aktivno društvo že deluje, se je močno uveljavilo, poznajo ga pri nas in v tujini, njegova dejavnost je iz leta v leto večja. Če načrt za delo v letu 1966 primerjamo z delom v zadnjih letih, lahko ugotovimo, da ni prevelik in da ga bodo, če bodo tako delovni kot doslej, lahko celo preseglji.

-a

IZ PRAKSE NAŠIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

POLITIČNI STATUTI

Pred dvema letoma so nekatere delovne organizacije bolj, druge manj vestno izdelale in končno sprejele svoje statute. V tem času je bilo tudi nešteto poudarjeno, naj statutarne komisije v delovnih organizacijah postanejo stalne komisije delavskega sveta z dvoletno mandatno dobo. Kljub temu, da je bilo takrat to mišljenje v večini tudi osvojeno, je vendarle praksa pokazala drugačne rezultate.

Ko je aprila lani potekel zadnji rok za sprejem statutarov, je večina delovnih organizacij imela sprejet lastni ali pa več ali manj prepisani statut in s tem zadovoljila takratni akciji. Ko pa so se v jesenskih mesecih lanskega leta, pa tudi v letošnjem letu, razni predstavniki političnih organizacij, občine in drugih organov, včasih pozanimali za delo teh komisij in za uveljavljanje načel statuta v praksi, so bili pogosto razočarani. Ne samo to, da od-

govorni ljudje v podjetjih niti niso več vedeli za člane statutarne komisije, da se te komisije po sprejetju statuta sploh niso več sestajale, ampak tudi niso bili redki primeri, ko so ljudje, ki bi morali imeti statut stalno pred seboj, le-tega dolgo časa iskali in končno ugotovili, da ga sploh nimajo ali pa so dobili posamezen zaprašen primerek tam, kamor ni sodil.

Ob teh ugotovitvah pa se nam vsiljuje vprašanje: »Ali smo s takim odno-

● som do sprejetega statuta opravili ves zamujen čas
● in ostale stroške, ki smo jih imeli pri sprejemanju statuta? Ali ne bi bilo bolje že takoj v začetku izjaviti, da statuta sploh ne potrebujemo in ga zato tudi ne bomo delali, kot pa po nepotrebnem zapravljati ne samo svoj, ampak tudi družbeni čas in sredstva? In danes, ko so nam ta dejstva znana ni nikogar, ki bi se za to čutil vsaj družbeno-moralno odgovornega.

Reševanje posameznih vprašanj z akcijskim delom in edinim ciljem, da se zadovolji političnemu pritisku in zakonom, postaja iz dneva v

dan bolj aktualno. Vse pogostejše se nam namreč vsiljuje vprašanje, ali res lahko tako pomembna vprašanja kot je npr. statut podjetja, pravilniki in drugi akti, rešimo že samo z enkratno akcijo. To pa je še bolj aktualno prav sedaj, ko je z zakonom ponovno predpisano, da morajo delovne organizacije najkasneje do konca letošnjega leta vskladiti svoje statute z novimi zakoni, ki so izšli v zadnjih mesecih, oziroma morajo najkasneje do 8. aprila prihodnjega leta sprejeti svoj načrt o prehodu na 42 urni delovni teden.

Ko so bili konec novembra v škofjeloški občini zbrani podatki o tem, kako se pod-

Etnografska razstava

Moravče, 29. decembra — V prostorih Partizanskega doma v Moravčah je Muzej Kamnik odprl danes etnografsko razstavo »Ljudska kultura v Moravski dolini«. Odprta bo do 10. januarja, potem pa bodo bogato materialno gradivo in zapiske, ki so jih v Moravski dolini zbrali letos sodelavci kamniškega muzeja, prinesli v muzej. Pri zbiranju gradiva o ljudski kulturi v Moravčah in okolici je s finančno pomočjo sodelovala tudi skupščina občine Domžale.

Pevci iz Doberdoba na Javorniku

Pred dnevi je obiskal Gorenjsko pevski zbor iz Doberdoba. Po sprejemu in ogledu obrata Jeseniške Zelezarne na Javorniku so zamejski gostje v prostorih osnovne šole na Javorniku priredili koncert, ki so ga poslušalci toplo pozdravili, zlasti pa sta jim bili všeč pesmi »Oj, Doberdoba« in »Zdravica«. S tem so pevci iz Doberdoba vrnili obisk pevskemu zboru in godbi na pihala Svobode Javornik-Koroška Bela, ki sta poleti letos gostovala v kraju Jamlje pri Doberdoba.

5 vprašanj - 5 odgovorov

Zanimiva vprašanja za našo rubriko nam je tokrat postavil Marijan Lamplič, predsednik delavskega sveta tovarne LTH iz Soklje Loke

Prometni davek in hladilno pohištvo

VPRAŠANJE: Zakaj je predpisan za komercialno hladilno pohištvo po zveznih določilih 20 procentni prometni davek? Ali smatrajo tisti, ki so se za to odločili, da je hladilno pohištvo luksuzni proizvod in ali so pri tem pozabili na sodobno prehrano in na naš turizem?

ODGOVOR: Na postavljeno vprašanje smo dobili od Sekretariata za gospodarstvo SRS naslednji odgovor: Velike spremembe v sistemu obračunavanja prometnega davka, po katerih se obremenitev in plačevanje prometnega davka prenese iz proizvodnje na potrošnja, odpira vrsto vprašanj in pro-

blemov. Med temi je gotovo najpomembnejša opredelitev, kaj vse se šteje za reprodukcijski material, za katerega se ne plačuje zvezni prometni davek.

Pravilno je stališče, da se v osnovi oprema šteje kot reprodukcijski material, saj se v času svoje amortizacije neposredno porabi v proizvodnem ali delovnem procesu posamezne gospodarske dejavnosti. Določila 11. člena Zakona o zveznem prometnem davku pa istočasno predvidevajo takšno opremo in inventar, ki se ne smatra za reprodukcijski material ter je treba zato ob njegovi nabavi plačati zvezni prometni davek v višini 12%. (V vprašanju navedeni 20 procentni prometni davek ni pravilen, ker se ob nabavi komercialnega hladilnega pohištva ne plačata republiški in občinski prometni davek, če se nabava ne izvrši v prodaji na drobno).

Pri razmejitvi opreme na tisto, za katero se ne plača zvezni prometni davek in na tisto, za katero se plača, je bilo več predlogov n. pr. ali naj upravne ustanove, šole, bolnišnice in podobno plačajo zvezni prometni davek, ali naj se razmejitve naredi med tisto opremo, ki je direktno vezana na proizvodnjo od neposlovne opreme. Ne more se seveda zanikati, da pri tem ni prišel do izraza fiskalni moment za čimvečjo maso prometnega davka in pa tudi določeni restriktivski momenti za investiranje. Seveda je vse to pri nekaterih panogah povzročilo večje probleme, med temi najbolj v gostinstvu in trgovini na drobno, pri katerih se za vso nabavljeno opremo, od pohištva za hotelske sobe in trgovine, do specialnih in hladilnih naprav za pripravo jedil in pi-

jač, plača prometni davek. ● O teh problemih so že ● razpravljali zvezni organi ● in je že pripravljen predlog spremembe Zakona o zveznem prometnem davku, ku po katerem se tudi za hladilne naprave, stroje, aparate in drugo opremo za pripravo jedil in pijač, ne bi plačal zvezni prometni davek. Če bo ta sprejet, v prihodnje komercialno hladilno pohištvo ne bi bilo obremenjeno s prometnim davkom, kolikor ga nabavlja družbeni sektor.

Delovni čas v zimskih mesecih

VPRAŠANJE: Zakaj se pri nas v SFRJ ne pomakne v zimskem času ura za eno uro nazaj kot se to dogaja v industrijsko bolj razvitih deželah kot je naša? Ker imamo v Jugoslaviji premalo električne energije, bi s to prestavitvijo prihranili mnogo kilovatnih ur pri sami razsvetljavi, istočasno pa pocalili lastno proizvodnjo.

ODGOVOR: Pri nas za sedaj še ne obstoja podrobna analiza, ki bi obravnavala potrošnjo električne energije, če bi spremenili delovni čas v zimskih mesecih podobno kot v nekaterih drugih državah. V prejšnjih letih se je o tem več razpravljalo tako v zvezi z možnimi prihranki pri porabi električne energije in za odstranjevanje tako imenovanih konic v lokalnem prometu. Ker je ob tem potrebno vsklajevati delovni čas nekaterih sorodnih dejavnosti, ki tesno sodelujejo, so poizkusili, kjer so bili izvršeni, pokazali celo vrsto težav. Verjetno bi ob sedanjem položaju v preskrbi z električno energijo kazalo ponovno proučiti tudi možnost za prihranke pri porabi električne energije.

Osebnih dohodki družbeno političnih služb

VPRAŠANJE: Zakaj niso osebni dohodki administrativnih in družbeno političnih služb izven podjetij odvisni od rezultatov na ustreznem področju v primerjavi s komunom oz. republiko?

ODGOVOR: Skupna sredstva za osebne dohodke administrativnih in družbeno političnih služb zunaj gospodarstva so odvisna od doseženih gospodarskih rezultatov na ustreznem območju (komuna oz. republika). Ta sredstva se oblikujejo iz dohodkov, ki v proračune politično-teritorialnih skupnosti dotekajo iz gospodarstva

Glavni vir je prispevek od osebnega dohodka zaposlenih, ki živijo na določenem območju.

Od ostalih dohodkov je posebno važen dohodek prometni davek od prodanega blaga. Torej so sredstva za opravljanje dejavnosti zunaj gospodarstva povsem odvisna od gospodarskih uspehov območja, njihova delitev pa je predmet notranje delitve na posameznih območjih.

Zakaj pri likvidaciji terjatev prednost proračunom?

VPRAŠANJE: Neekvidnost podjetij je pri nas že splošen pojav. Izterjave preko sodišč stanejo naše gospodarstvo ogromne denarje. Pri tem pa se težave ne osredotočijo pri podjetjih, ki so finančno zavožena, temveč nosijo posledice zaradi neplačanih računov dobavitelji blaga, razen če ne gre za izrazite monopoliste, ki si lahko privoščijo zahtevo po garancijah. Izterjave preko sodišč ne pomagajo, ker po naših predpisih dobavitelj blaga pride zadnji na vrsto. Zakaj imajo pri likvidaciji terjatev prednost proračuni, torej sfera potrošnje, ne pa dobavitelji blaga?

ODGOVOR: Pri likvidaciji terjatev nasproti gospodarskim organizacijam imajo prednost obveznosti nasproti proračunom zato, ker se tako predvsem zagotovijo sredstva za financiranje družbenih služb (šolstvo, zdravstvo in drugo) in uprave družbene politične skupnosti, brez katerih tudi funkcioniranje gospodarstva ne bi bilo možno. Prednost pri izterjavi davkov ima družba oz. država povsod v svetu in to tako v državah s kapitalistično kot tudi socialistično ureditvijo. Pri tem velja pripomniti, da gre v večini le za prispevke na osebni dohodek in čedalje manj za druge vrste družbenih dajatev.

Na vsa tri vprašanja so nam odgovorili tovariši iz

sektorja za analize tekočih gospodarskih gibanj pri Sekretariatu za gospodarstvo SRS.

Stanovanjski bloki in urejenost okolice

VPRAŠANJE: Vsak, ki hodi skozi Skofjo Loko lahko takoj opazi velik napredek v izgradnji stanovanj v mestu in okolici. Stanovanjski bloki, ki so bili zgrajeni v zadnjih letih imajo lepo urejeno okolico (igrišča, asfaltirane poti itd.) ne morem pa razumeti zakaj je okolica pri blokih poleg doma zveza borcev še vedno neurejena, saj je od vselitve prvih stanovalcev poteklo že več kot deset let?

ODGOVOR: S komunalnim prispevkom, ki so ga podjetja ali posamezniki plačali ob nakupu stanovanj se je v naselju Novi svet zbralo okrog 50, v Otamplu pa 40 milijonov dinarjev. S temi sredstvi smo ti dve naselji lahko tudi komunalno uredili. Za naselje v Stari Loki je bil uveden komunalni prispevek v višini 10% od vrednosti stanovanja, tako da bo v prihodnjem letu tudi njegova okolica urejena.

Bloki ob domu ZB so bili grajeni brez komunalnega prispevka, občina sama pa razen sredstev za asfaltiranje Partizanske ceste ni imela možnosti, da uredi ostalo okolico. Za predlog, da bi prostor uredili s prostovoljnimi delom, občina pa bi prispevala določena finančna sredstva, med tamkajšnjimi prebivalci ni bilo razumevanja.

Z uvedbo prispevka za uporabo mestnega zemljišča se bodo lahko v prihodnjih letih zbrala potrebna sredstva tudi za ureditev naselja pri domu ZB.

Na vprašanje nam je odgovoril predsednik skupščine občine Skofja Loka Milan OSOVNIKAR.

Priredila:
Sonja Solar

jetja že pripravljajo na dopolnitve statuta in sprejetje svojega programa o prehodu na skrajšani delovni čas, so bili rezultati porazni. Razen nekaj večjih podjetij, ki so že pripravila nove osnutke statutarov oziroma popravila sedanjih ali jih celo že dala v razpravo, je ostalih 30 delovnih organizacij kratko odgovorilo: »To bomo uredili decembra in januarja«. Verjetno pa je podoben položaj tudi drugje.

Prav zato bo tudi akcija za dopolnitev statutarov in sprejetje programa za prehod na skrajšani delovni čas, prav tako kot pred dvema letoma, samo akcijskega značaja. Razen redkih izjem bodo opravljeni popravki ali izdelani sta-

tuti predvsem z namenom, da se zadovolji zunanjemu pritisku in zakonu.

● Kakšno je dejansko zanjmanje med delovnimi organizacijami za ureditev teh nalog nam lahko delno ● ilustrira tudi primer, ko ● se se posvetovanja v okviru Delavske univerze za dopolnitev statutarov, udeležili samo predstavniki ene petine vabljenih delovnih organizacij. ● Ob koncu se nam vsiljuje samo še eno vprašanje: ● Kakšno pa je v zvezi s tem delo političnih organizacij in občinske skupščine, ki so za uspešno izvedbo teh nalog posredno ● tudi odgovorne? — V. P.

Slika prikazuje neurejeno okolico blokov

Gorenjski kraji in ljudje • Gorenjski kraji in ljudje • Gorenjski

Osavskih jezovih Ljudje odhajajo iz Hobovš in čolnih

Svojstveno življenje so imeli ljudje ob Savi pod Kranjem nekdanj, ko so bili bolj povezani z njenim tokom, šumenjem in nihanjem. To so bili časi, ko so se še s polnim tempom vrtela kolesa savskih mlinov in ko so se brodniki in čolnarji spoprijemali z vodnim tokom in prevažali ljudi čez Savo ali pa hodili vasovati v sosednjo vas onstran reke.

Vožnja s čolnom po Savi zahteva posebno veščino in spretnost, posebej še v večjem čolnu, v pravem savskem brodu, ki so ga navadno porivali z velikim okovanim drogrom. Pravi savski čoln je narejen iz hrastovega ali macesnovega lesa. Dolg je tudi do osem metrov, širok pa do meter in dvajset centimetrov. Oblika je okorna, štirioglasta, s širokim in masivnim dnom, z ostrim in poševnim rilcem ali »špicco« in s približno 60 do 70 cm visokimi stranicami. Takšne čolne so imeli navadno privezane za močno drevo v bližini mlinov. Uporabljali pa so jih za prevoze ljudi ali pa za karkoli drugega. Najpogosteje pa so jih koristili za prevažanje materiala, ko so gradili ali popravljali jezove.

Gradnja jezov za mlino je bila posebno težka naloga za graditelje, posebno še nekdanj, ko niso poznali mehanizacije. Za jez so potrebovali zelo veliko lesa, ki so ga zbirali na poseben način v nekakšne kašte, ki so jih zgradili na opornike ter jih potem spuščali v globino ter jih obtežili s skalami. To so opravljal posebej izurjeni tesarji ob pomoči krepkih in pogumnih mož.

Savski jezovi so bili veliko delo požrtvovalnih in spretnih graditeljev. Vodni tok so navadno usmerjali k bregu, zato so jezove gradili prečno od enega brega proti drugemu, tako da je bil jez navadno vsaj še enkrat daljši kot pa je znašala širina struge. Višina jezov je morala biti

Lesena hiša v Stiški vasi

V sosednji Stiški vasi sta dve kmetiji, ki sta še s slamo kriti in zelo stari: pri Ukarnju in pri Bidežu. Najbolj starinsko je pri Ukarnju; vse je pod eno samo streho, vse leseno, iz kuhinje je vhod v hlev. V njej stanuje gospođinja sama, redi le eno kravo. Hiša je nizka, ima še črno kuhinjo, kakršne so bile večjih povsod po kmetih. Posebne peče ni, kuhinja in veža sta en prostor, vanj se pride neposredno skozi glavna vrata.

Brideževa hiša je sicer zidana, krita pa je še tudi s slamo. Mici Grilc, Ambrož pod Kravcem 3

nekoliko večja kot pa je bila globina reke. Jez je moral biti dovolj trden, da je lahko vzdržal tudi naraščajočo Savo in močan vodni tok. Pogosto se je dogajalo, da jez ni zdržal pritiska vodne sile. Narasla voda je večsah odtrgala kar celo kašto ali pa po dve skupaj. V takem primeru je skozi odtrgani del jezov uhajalo veliko vode, tako da se je tok v rukah pod mlinjskimi kolesi toliko zmanjšal, da so se komaj vrtela. Seveda so morali tak jez kaj hitro popraviti. Pri takšnem opravlilu je bilo treba veliko ljudi, da so zvozili les s čolni do jezov in ga tamkaj zbirali v velike kašte, ga obtežili s skalami ter spustili v močan tok.

Ljudje ob Savi so doživljali zelo različne težave in sladkosti: hlabro so se spoprijemali z vsem, kar jim je prinašala narava. To je krojilo tudi njihov značaj: ostali so žilavi, vztrajni in v svojem boju nepopustljivi.

Jože Bohine

Hobovše so raztresena vas v zgornjem delu Poljanske doline. Večina hiš je ob cesti, ki povezuje Primorsko s Skofjo Loko, nekaj prav ob potoku Hobovščici, druge hiše pa so raztresene po hribovih okrog. Vas je danes pol delavska in pol kmečka, še po zadnji vojni pa je bila kmečka. Predvsem mladi od-

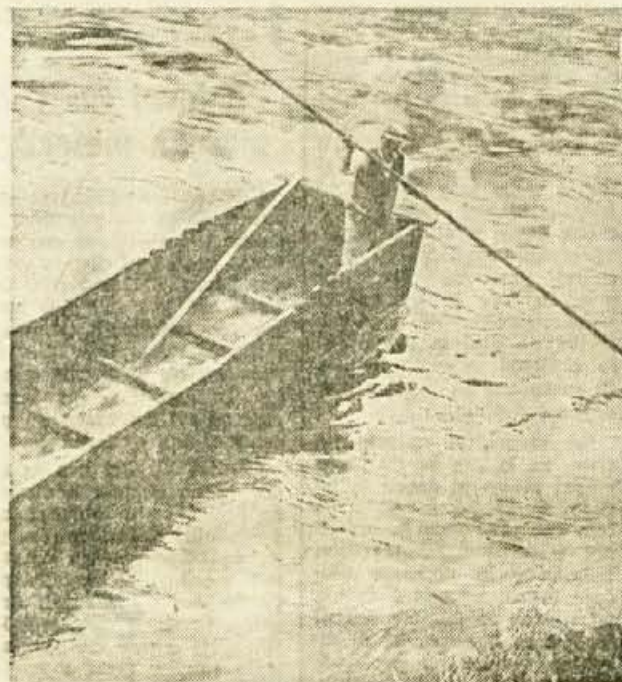
hajajo zdaj v večje kraje, kjer se v industrijskih podjetjih in drugje boljše zasluzi. Nekateri so se po vojni že za stalno izselili, drugi pa hodijo na delo drugam vsak dan. Na Sovodnju ima svoj obrat loška Jelovica, kjer je zaposlenih 8 ljudi iz Hobovš, 3 so zaposleni v Termopolu na Sovodnju, dva pa se vo-

zita dije: eden v Poljane, kjer ima svoj obrat LTH, drugi pa v Zminec v Termiko.

Sest ljudi iz Hobovš je zaposlenih v domači vasi, v kovaški delavnici. V Hobovšah sta bili včasih dve žagi, mlin in orodni kovač. Do danes se je ohranila samo še kovaška obrt, ki je danes združena v podjetju »Obrtno kovaštvo Hobovš«. Tu je zaposlenih le enajst ljudi, od tega tri ženske. Glavni njihov izdelek so pleskarske lopatice; izdelajo jih do 4000 na mesec. Zaposleni se pritožujejo nad zelo nizkimi osebnimi dohodki. V zadnjem času so ustanovili tudi brusilnico, kjer so zaposlili novo delovno moč.

Približno tako kot drugje v odročnih vaseh je v Hobovšah: nekaj se jih je za stalno odselilo (20), šli so po svetu za boljšim zaslužkom, drugi pa so doma, dopoldne hodijo v službo, popoldne pa se vračajo domov, da podelajo na vrtu še to in ono in pomagajo staršem. Za večje praznike pa pridejo domov tudi tisti, ki jih je pot za boljšim zaslužkom popeljala v mesta. Jurij Rihtaršič, ki ima že 54 let, ima tri isnove, pa so vsi v službah: najstarejši je poročen na Fužinah in dela v Obrtnem kovaštvu v Hobovšah, druga dva pa sta še doma in hodita v službo v obrat Jelovice na Sovodnju.

Jelko Kristan

Čoln, kakršni so bili včasih na Savi pod Kranjem, ima še mlinar na Okroglem — Foto Franc Perdan

Za škopnike le ržena slama

Rodil sem se pred 70 leti na Zgornjem Brniku, kot najbližji sosed kroveca slamnatih streh Janeza Jelarja (po domače Zimnov Janče). On si je tega dela naučil od svojega očeta, ki je bil dateč okoli znan kot izvrsten krovec za slamnate strehe. Janez Jelar, o katerem ste v vaši rubriki že pisali, morda ne ve, da je bil njegov oče poklican svoj čas v graščino Brdo nad Kranjem, kjer je imel knez Pavle Karadjordjevič svojo leto no rezidenco. To je bilo v času, ko je bil knez Pavle član Kronskega sveta, po smrti kralja Aleksandra. V parku na Brdu so imeli tedaj vikend hišico, za katero je kneginja Olga hotela, da bi bila v gorenjskem stilu, s slamo krita. Poslali so po krovecu Jelarja kot strokovnjaka. Menda je bil tudi njegov ded krovec, torej prehaja obrt iz roda v rod.

Zdaj pa nekaj o škopnikih. Nikoli še nisem videl ali slišal, da bi za slamnate strehe uporabljali tudi pšenično slamo, saj je prekratka za to. Naš oče (umrl je leta 1917) je bil specialist za škopnike.

Ržena slama zanje ni smela biti omlatena s cepci, kajti taka slama bi bila zlomljena in za škopnike neuporabna. Rž za škopnike se je »kotala«. To se je delalo takole: na pod so postavili nekaj tesarskih stolov, nato se je vzelo v roke snop rži in se z njim (s klasjem) udrihalo po stolu tako dolgo, da se je odstranilo vse zrnce, pri tem pa je bilo treba paziti, da je slama ostala nepoškodovana. To delo ni bilo lahko, vršilo se je navadno konec julija ali v avgustu, ko je bila največja vročina, da se je obleka oprijemala telesa, prah pa se je mešal z znojem.

Ko je bilo rženo snopje »okotalo«, so začeli s škopanjem. Na steno v skednju so pritrčili tako imenovane »rifile«, ki so bili podobni današnjim grabljam, le da so bili zobje na »riflu« bolj močni, debeli in dolgi tudi do 30 cm. Okotali snop je bilo treba vzeti v roke pri klasju in ga tako dolgo vleči skozi »rifljeve« zobe, da se je ločil plevel od slame in vsa kratka slama.

Za škopnik je bilo potreb-

no več snopov; to je bilo odvisno od vrste slame. Slama je morala biti lepo zložena, kakor vžgalice v škatlici. Ko je bilo slame dovolj, so škopnik trdo povezali s tankimi prevetli, narejenimi iz odpadne slame. Škopnik je bil povezan najmanj trikrat, če pa je bila rž visoka, tudi štiri-

krat. Če je bil škopnik lepo narejen, je bil na debelejšem koncu ravno zložen (temu so rekli »riteng«), raven, kakor s karjami obrezan, moral je stati kot sveča, če si ga postavil na tla.

Anton Zorman,
Rodica 3
pri Domžalah

Čipkarstvo na Trebji

Ker je čipkarstvo v Poljanski dolini zelo razvito, je podjetje DOM, ki čipke odkupuje in zalaga čipkarice tudi s sukancem in vzorci, odprlo poslovalnico za odkup na Trebji in na Sovodnju. Ti dve odkupni postaji odkupujeta čipke od okrog 370 čipkaric. Neža Kacin iz Podgore 31, ki ima že 59 let in že 16 let odkupuje čipke na Trebji, nam je takole povedovala:

V naši poslovalnici odkupujem čipke iz tehle vasi: Stara Oselca, Fužine, Kladje, Hobovše, Podgora in Trebja. Plan za leto 1965 (10

milijonov din) smo že dosegli, saj so čipkarice zelo delavne, njihovi izdelki pa lepi in kvalitetni, zato je zadovoljno tudi podjetje. DOM organizira vsako leto tudi tečaje, kjer čipkarice izpolnjujejo svoje znanje. Čipkarstvo je za naše kraje, kjer ni pravega zaslužka, velikega pomena, za številne družine glavni dohodek; pridna delavka prikletlja tudi do 25.000 din na mesec. Na čipkarskem festivalu v Ljubljani je ena od naših najboljših čipkaric dobila nagrado kot najhitrejša.

Jelko Kristan

kraji in ljudje • Gorenjski kraji in ljudje • Gorenjski kraji in ljudje

Kako je bilo včasih

Napisal bom, kako so živeli ljudje v zahodnem delu Poljanske doline v starih časih; to mi je pripovedoval stric mojega očeta, njemu pa njegova stara mati.

Posle so najemali le bolj premožni kmetje od svojih gostačev; to so bili podnajemniki in jim je bilo dovoljeno, da so se poročili in imeli družino. Od gostača je kmet najel hlapca, deklo ali pastirja, če so bili pridni. Boljši kmetje so zelo izbrali. Navadno so bili skoraj vsi gostači dolžni z delom odslužiti najemnino. Posli so se navadno menjavali ob letu. Na sv. Marka dan je bil posejski sejem; tisti kmet, ki do tega časa ni dobil posla, je bil bolj na slabem glasu. Kmetje so na ta dan prinesli s seboj potice in meso, da so se pohvalili, kako dobra hrana je pri njih, v resnici pa ni bilo tako, s tem so jih le zvabili. Kjer je bil ječmenov sok, krompir in repa v oblikah, dovolj ovsenega kruha in posnetega mleka, je bilo kar dobro. Pšenični kruh so jedli le na redke čase, ker je pšenica slabo obrodila. Ko so bili npr. Francozi pri nas, belega kruha sploh niso poznali; ko so šla dekleta k maši v famo cerkev, so jih francoski vojaki vabili k sebi tako, da so jim kazali in ponujali bel kruh. Le nekatere dni v letu je bila na kmetih boljše hrana, in sicer v cerkvenih praznikih in v Pustu. V pustnem času pa do velike noči ni bilo ne mesa in nobene živalske maščobe, le posneto mleko, krompir in repa v oblikah itn.

Obleko so imeli le iz domače proizvodnje, iz platna. Doma so sejali lan, pozimi pa predli in tkali. Industrijskega blaga niso poznali. Hlapec je imel letno novi dve platnени obleki. Kdor se še spominja tistih časov, dobro ve, kako se nosi platnena obleka, zlasti kadar je mokra. Ženske niso imele spodnjega perila, razen hodnične srajce iz boljšega platna. Pozimi so nosili kožuhe iz ovčjih kož in irhaste hlače.

Predli so pri slabi svetlobi; svetili so s trskami. Jeseni so pripravili bukove hlode, jih razžagali na klade, dolge približno en meter, te potem razžagali na deske in pripravili za oblanje. Za oblanje je moral biti poseben stol, na katerega so pritrdili deske; oblača sta dva ali tudi štirje moški, eden pa je sprti pobiral treske, da se niso lomile, potem pa so jih dali sušiti pod peč ali nanjo. Ko so bile suhe, so jih takoj rabili, in sicer v kuhinji in pri preji, le pri statvah je imel tkalec luč iz loja; to je bila majhna skledica, v njej pa loj in laneni stenj. Pri preji je imel pastir nalogo, da je svetil; trsko, ki jo je držal, je moral večkrat utrniti, ker se je pri gorenju naredilo oglje. Večkrat se je zgodilo, da je pastir zadremal in se zvrnil po sobi. Sedel je na čelešniku, to je na klopi na voglu peči. Da ni prehitro zadremal, je moral prepevati ali pa poslušati pravljice o strahovih in hudih vojskah.

Polje je slabo rodilo, zato za kmete ni bilo posebno dobro. Razen hlevskega gno-

ja (pa še tega malo) drugega gnojila ni bilo. Živino so pasli od zgodnje pomladi do pozne jeseni, zato tudi ni bilo gnoja, krme pa je bilo tudi malo. Poleti so napravili vejnike iz jesenovih ali leskovih vej. Ker je bila slaba krma, ni bilo gnoja in žito je slabo rodilo. Pravili so, da je oves tako slabo obrodil, da se je moral zajec prikloniti, če je hotel zobati oves. Zgodilo se je tudi, da je kmet njivo zoral in pripravil za setev, semena pa ni imel, da bi vsjal. Klub slabemu pridelku so morali kmetje grofu dajati še desetino.

Veliko mi je pripovedoval stric mojega očeta, kako slabo so včasih živeli. Kljub temu pa je dočakal visoko starost, prebolel je vse naloge in bolezni. Smrt je takrat bolj gosto kosila, posebno pri mladih ljudeh. Zlasti griovke niso znali preprečiti, v nekaterih družinah je pomrlo v nekaj dneh po 6 do 8 otrok. Tudi na porodu je umrlo veliko žena.

Franc Pagon, Sovodenj v Poljanski dolini

Vernar in Štefan

Čeprav smo na začetku »atomske dobe«, čeprav traktorji pridirajo v gozdove in orjejo, čeprav so ceste polne brenčočih vozil in namesto čarovnic z metlami letajo po nebu vesoljci z raketami, pa je konj pri nas še vedno potreben. Za kmeta Franca Dolharja v Predosljah pa so vedno bili konji posebno veselje. Tudi njegova žrebca Vernar in Štefan sta, kot pravi on, bolj »hobi« kot korist. Zelo ju imajo rad on, njegova žena in vsi pri hiši. Sta poslušna, bistra in — če je treba — z veseljem tečeta do Kamnika in nazaj. Kmetje sicer pravijo, da so konji te »arabske« pasme prelahki za delo in Vernar in Štefan imata vse manj obiskov nežnega spola, toda njun gospodar Dolhar pravi, da si ne more zamisliti hleva in domačije brez njiju. — K. M.

V Mavčičah dva krovca

V Mavčičah sta dva krovca za slamnate strehe: Stefan Drakster, ki še dela, pa jaz, ki sem prekrivanje streh že opustil. Poklicno sem se začel s tem tkvarjati leta 1920, ko je bil še zagotovljen zaslužek vse leto. V naši družini je ta obrt prehajala iz roda v rod, učne dobe ni bilo.

Kako sem pokrival? To je bilo odvisno od gospodarja, koliko slame je imel; če jo je bilo dovolj, sem pokrival na eno letvo, drugače pa na dve. Letve so bile med seboj oddaljene kakih 30 cm. Slamo sem dal na letve, jo poravnal najprej z rokama, nato pa z desko na en ročaj. Potem sem slamo pritrdil s palico, ki je bila lahko jelševa, leskova ali smrekova; palico sem pritrdil na vsakega pol metra z dvema vrbovima šibama; dolžina palic je bila različna, od 2 do 4 m.

Pri tem delu sem uporabljal tole orodje: deska z ročajem, kol, pa še klešče in žico za privezovanje palic oz. slame na vrhu, na slemenu. Deska z ročajem je bila sestavljena iz deske pravokotne oblike, dolge 45 in široke 16 cm. V sredini deske je pričvrščen držaj, dolg 60 cm, lesen; na mestu, kjer je držaj pritrjen na desko, pa je še železen kavelj, ki preprečuje, da deska ne zdrsi s strehe, kadar se z njo slama ne ravna. To desko smo namreč uporabljali za ravnanje slame, zato ima na spodnji strani polno globokih zarez.

Kol je dolg 1 m in nekoliko izbočen. Na vsakem koncu ima eno zarezo. Na izbočeni strani kola je zareza oddaljena od konca kakih 20 cm, na vbočeni strani pa 3 cm. Ta zadnja zareza prime palico in

jo dvigne (ker je palica že privezana), da krovce lahko podloži slamo pod njo.

S tem delom sem se ukvarjal prve dve leti skozi vse leto, potem pa sem do leta 1930 prekrival slamnate strehe samo spomladi in jeseni. Na dan sem prekril približno 20 kvadratnih metrov strehe.

Danes skoraj ni več videti lepe rumenozlate ali z mahom porasle slamnate strehe, ki se blešči v opoldanskem soncu. Edina v Mavčičah je še hiša krovca Stefana Draksterja.

Franc Jenkole, Mavčiče 33

Dopisujte!

Gorenjski kraji in ljudje
DOPISUJTE!

Danes objavljamo dve strani dopisov, ki so nam jih poslali bralci za rubriko »Gorenjski kraji in ljudje«.

Posebno pa prosimo vse naše bralce, da nam v prihodnjih dneh pišete o gospodarskih postopkih kmečkih domov na Gorenjskem, posebno o podih, hlevih, svilih, kozočih, shrabah za krmo na odrih itd. Pišite tudi o vseh hišah, za katere veste, da imajo vhod v hlev neposredno iz bivalnih prostorov (veže, kuhinje).
Uredništvo

To in ono iz Vogelj

Pri mlatvi s cepci so včasih imeli v Vogljah navado, da so mlatiči drug drugemu nagajali. Če so pri sosedovih istočasno mlatili, so mlatiči pazili, kdaj jih bo gospodinja poklicala k malici ali h koslu. Ko so odšli, je hitro eden naskrivaj stekel k njim na pod in jim zasukal bat na cepeu tako, da jermen ni bil v zarez. Ko so se mlatiči vrnili in spet začeli mlatiti, so jim bati — če cepcev prej niso pregledali — začeli izpadati.

Včasih so nesli sosedovim mlatičem tudi zelo obrabljen brezovo metlo klepat. Kdor je nesel metlo klepat, je moral biti zelo uren, da je lahko ušel. Navadno je bil to pastir. Moral je namreč vreči metlo v nasad, kjer so s cepci udarjali po snopih

(mlatili), in hitro zgrabiti njihovo dobro metlo ter pobegniti. To je bilo navadno zelo težko, ker so imeli metlo znotraj na podu, ne takoj pri vratih. Gorje pa, če so ga ujeli, ker se jih je potem nabral ali pa je moral bežati praznih rok. Izraz »klepati« metlo pride od tega, ker so namesto slabe dobili dobro metlo, če se je seveda obneslo. Paziti pa so morali, da jim metle sosedovi potem niso vzeli.

Na sv. Štefana dan (26. decembra) smo v Vogljah včasih koledovali. Danes tega običaja ne poznamo več, povsem o ga opustili po vojni.

Zbrali smo se pod vaško li-po sredi vasi. Za vodjo je bil navadno izbran uren in gibčen fant, ki je moral imeti

enega ali več zvoncev, kakršne so imeli včasih pozimi konji obešene okrog vratu. Vsi drugi pa so morali imeti predpasnike ali torbe, v katere smo nabirali darove. Ko smo videli, da je najbližji gospodar ali gospodinja doma, smo se otroci zapodili pred hišo, začeli zvončati in vpiti: »Koledjemo, koledjemo...« — toliko časa, da smo kaj dobili. Navadno so nam vrgli po tleh pred hišo polovico peharja ali tudi več svežega ali posušenega sadja. Biti pa smo morali pazljivi, kajti pri nekaterih hišah so vrgli na nas tudi vodo. Potem smo šli naprej k sosedu, od hiše do hiše, dokler nismo obrali vse vasi. Obiskovali pa smo seveda samo kmečke hiše.

Janko Oselj, Vogelje

JUGOSLOVANSKO-AVSTRIJSKI ZIMSKI CENTER
NA ZELENICI

Zelenica je oživila

Kdo bi si mislil, da je zaživila zaradi tega, ker so odpravili vizume med Avstrijo in Jugoslavijo. Ne, ni zaživila Zelenica zaradi tega, pa čeprav pričakujejo sedaj večji prehod na Ljubelju. Pravijo, da zaradi tega ne bo nič več avstrijskih gostov, ker so oni že do sedaj lahko prihajali v našo državo s pomočjo najrazličnejših olajšav. Zelenica je oživila zaradi tega, ker je v nedeljo, 19. decembra, uradno stekla 2100 metrov dolga žičnica.

INTERVJU Z ŽIČNICO

Povedali so mi že, da je tvoja dolžina 2100 metrov. Kaj pa hitrost? Tudi to je včasih lahko odlika.

Le štirinajst minut potrebujem za dva tisoč sto metrov. To je približno 9 km na uro. Mislim, da je to prjetna hitrost. Hitreje bi bilo prenevarno, počasneje pa dolgočasno.

In kako visoko nas lahko popelješ?

Spodnja postaja Ljubelj ima 1082 m nadmorske višine, srednja postaja na Vrtači 1291 m in končno najvišja postaja na Zelenici 1566 m. Kot vidite se lahko z menoj v štirinajstih minutah povzpnete 484 metrov visoko.

Kaj bi z žičnico. Zmanjka elektrike in je po tebi.

Vedela sem, da se poštna žičnica v današnjih časih ne more zanesiti na varljivo in nezanesljivo elektriko. Grajena sem na bencinski pogon. Bencinski pogon? Ali ti je to lahko v ponos? Kaj ne veš, da se je bencin že zopet podražil?

Ze vem, namigujete na to, da sem draga. Vožnja na eni sekciji stane 150, na obeh pa 300 dinarjev, povratna vožnja 250 oziroma 500, pri petih vožnjah je popust. Za eno sekcijo je cena 650, za obe pa 1300 dinarjev. Pri skupinah je na 10 oseb ena vozovnica prosta.

Ze vidim, da delaš v stilu propagande. Slišal sem, da si v nedeljo dražja?

Saj veste, obratovanje ob praznikih! No, malo dražje je že. Ena sekcija 200, obe pa 400 din. Kaj bi govorili — v nedeljah in sobotah so vse cene malo višje. Kako pa naj steer delim dobiček ob koncu meseca! Se vedno sem poceni.

Poceni? Slišal sem, da so nekateri žičnice v Sloveniji cenejši.

V Sloveniji da. Ali ne razumete, da sem mednarodna žičnica, da sem najbližja žičnica za prebivalce Celovca? Če primerjam svojo ceno z njihovimi mi je kar nerodno,

saj znaša le petino njihovih cen.

V nedeljo si imela rojstni dan. Kako je bilo v nedeljo?

To je bilo veselo! Samo v nedeljo sem opravila okoli 1700 voženj. Prepričana sem, da me ne bodo nikoli pozabili.

KAJ MENIJO KOZOROGI?

V domovanje kozorogov je prodrli vršič razposajenih turistov. Resnobno prikimavajo s svojimi bradami. Kaže, da niso preveč zadovoljni z novimi prišleci.

Kaj menite na vse to?

Ljudje ste neumni. Sebe sedaj ste spoznali kako lepo je v našem domovju. Tako ste neumni, da bi bilo bolje, če tega sploh ne bi spregledali. Nazadnje boste hoteli še spati tu goril!

Res je. Rekli so mi, da bo za Novo leto odprt »Dom na Zelenici«. Pravijo, da bo imel 70 pronočišč.

Rekli so že, a ne bo res. Dom bo urejen le provizorično, tako da bo odprt le neuradno. Kaj vse si obetate od Zelenice! Kaj pa boste govorili potem, ko bo prišlo do nesreč.

Pravijo, da so mislili tudi na to. Pri žičnici bo organizirana stalna reševalna služba. Da ne pozabim! Podjetje »Kompas«, ki moti tu gori vaš svet tišine s svojimi načrti, namerava graditi na Ljubelju tudi manjši hotelček.

Ze vidimo, da vas bo vedno več in več. Samo na neka ste pozabili. Kdo bo teptal sneg za vaše nadobudne smučarje? Ali ne veste, da na teh terenih ne bo uporaben noben stroj?

Res so dobili strokovnjaki nasvet, da se stroja ne izplača kupiti. Toda, ali se ne spominjate kako so terene lansko leto lepo uredile šole? Učenci bodo tudi letos dobili nekaj voženj zastoj in bodo vse lepo uredili.

Oni so res kot pravi kozorogi. Kar precej se trudite na te strani meje. Za nas meja ni bila nikoli zaprta. Ali ste kaj pomislili na slabo vzdrževano cesto na avstrijski strani?

Pomislili že, pomislili. Avstrijci kažejo za Zelenico precej zanimanja. Dejali so celo, da se bo tu pripravljala njihova smučarska reprezentanca. Objubili so tudi, da bodo imeli stalne dežurne ekipe, ki bodo skrbele za cesto.

Načrti, načrti. Vedno so vas polni načrti.

Načrtov je še veliko. Pravijo, da bodo preuredili »Dom Staneta Zagarja«, da je veliko zanimanja za stalnejše aranžmane, da bodo zgradili moderno sankiško progno. Naredili so že menjalnico, restavracijo, žičnico. Le zakaj ne bi še ostalo uspešno?

Če vam bo res šlo vse tako po načrtih, bomo imeli mir le poleti.

Pravijo, da bo tu živahno tudi poleti. V vsaki sezoni bodo organizirali dve večji

prireditvi. Poleti bo to motocross, pozimi pa bo vsako leto veliko mednarodno smučarsko tekmovanje. Zal mi je, a kaže, da ne boste imeli nikoli miru.

TRŽIČ GLEDA IN POSLUŠA

Pravijo, da v Tržiču avto le težko spremeni smer. Če se hočeš vrniti iz mesta, ga moraš obrniti tako, kot bi obrčal novagico. Tega sicer nisem storil, ker mi je uspelo spodobnejše manevriranje.

Opazoval sem staro mesto in ljudi, ki so hiteli po ulici

Po naravi veseli se sicer neradi pritožujejo, vendar pa nikoli ne pozabijo povedati, da so izgubili precej gostov, ko so dobili novo cesto na Ljubelj. Pravijo, da

tujci le neradi zavijejo na stransko cesto.

Ko sem se vračal domov sem premišljeval: zakaj se turisti izogibajo Tržiču? Kje sem pripeljal čez železniško progno, se mi je utrnila misel. Na klanecu, ki pelje h glavni cesti sem zagledal kako porivajo majhnega fičota tri konjske moči v človeških osebah. Tudi sam sem le težavo speljal klanec, za katera pravijo, da ni pozimi nikoli posut.

Morda želijo na ta način Tržičani gosta zadržati čim dlje v svojem mestu? Kaj pa če zaradi tega, ker se je težko vrniti, gostje nočejo zavijati v to simpatično mesto? Morda pa je to res?

P. Colnar

L'ALSACE

GRAND QUOTIDIEN REGIONAL D'INFORMATION

TRŽIČ NA STRANEH FRANCOSKEGA TISKA

Tople, prijateljske besede

Bratskemu sodelovanju naših mest s tujimi mesti se je letos pridružil tudi Tržič (Jugoslavija) iz »dežele gora« — V Alzaciji poznajo Tržič in Gorenjce, ki so baje veseli ljudje in radi pojejo

V novembru, točneje: 18. in 23. novembra, je L'Alsace, veliki informativni dnevnik pokrajine z istim imenom, objavil obširno reportažo o bratskem mestu Tržiču. Objavil jo je pod naslovom: Tržič (Jugoslavija) iz »dežele gora«. Bralce — predvsem seveda Tržičane — bo gotovo zanimalo, kako je francoski župan mesta Sainte-Marie-aux-Mines, manjšega mesta v Alzaciji, ki je po poklicu novinar, doživel Tržič, ko se je jeseni letos mudil tod na prijateljskem obisku. Toplota, ki veje iz celotnega sestavka kaže, da ima bratsko sodelovanje med posameznimi mesti izreden pomen za medsebojno spoznavanje ljudi in krajev in po svoje močno prispeva k zblževanju dežel in k sožitju med narodi. Tudi mi bomo ob prvi priložnosti pobliže spoznali bralce z ljudmi in krajem, s katerimi Tržič tako prijateljsko sodeluje.

»Ideje za sodelovanje,« piše v članku, »smo sprožili, ko nas je v maju mesecu pre-

teklega leta obiskala skupina Ljubljancanov, ki so prišli pogledat kraja, kjer so bili

med drugo svetovno vojno internirani in se zahvalili prebivalstvu za vso pomoč, ki jim jo je tedaj nudilo. Tedaj so mislili, da se bodo pobratili z Ljubljano. Toda kmalu so zvedeli, da je Ljubljana preveliko mesto, da bi lahko postala »brat« Ste Marie. Ker pa so na vsak način hoteli navezati stike z enim izmed slovenskih mest, so se odločili za Tržič, ki je njihovem mestu na moč podobno tako po strukturi gospodarstva, približno tudi po številu prebivalstva, najbolj pa zato, ker je bilo blizu Tržiča, v Podjubeju, za časa vojne koncentracijsko taborišče, podružnica prosulega Mauthausena, v katerem je bilo interniranih precej Francozov.

Potem opisuje Tržič, njegov zemljevid in gospodarski položaj ter njegovo komunalno ureditev in pravi:

»Občino upravlja skupščina, ki jo sestavlja 56 članov. Polovico odbornikov volijo

Šenturškogorska nedelja

Bilo je pustege zimskega jutra, ki v dolini nikakor ni kazala nedelje. Skozi okna je silila megla in na cesti ni bilo srečati niti črne mačke. To je bilo v Kranju, v Cerkljah in v Gradu, toda zgoraj na Šenturški gori je bilo sonce. Ljudje so hodili od hiše do hiše otroci so se igrali, toda nihče ni obstrel nad lepoto doline, nad katero je gosta, valovita megla izgledala kot belo morje, kot velika zasnežena ravnina iz katere je močel samo vrh Jošta. Jamnik z Jelovico in na drugi strani Rašica in Velika planina.

Voda, voda

Sest, sedem možakov je sedela ob mizi pri Gričcu. Bil je to sestanek sveta njihove krajevne skupnosti. Na vrsti je bil spet vodovod. »Veliko dela smo že imeli, da smo našli in uredili zajetje vode, zdaj je treba nadaljevati z delom, da bodo ljudje nekaj od tega imeli,« je dejal eden. »Mnogo hiš niti vodnjakov nima. Kadar je suša zmanjka celo slabe vode in voziti jo zdaleč, kot se vsako leto ponavljajo, tega se moramo rešiti,« je pripomnil drugi. Govorili so in ugibali. Glavna ugotovitev je bila, da bi sa-

mi veliko napravili in sodelovali, ljudje so na to pripravljani, le pomoč bi potrebovali za cevi in drugo. Potem se je razgovor zavrtel okrog gozdov, ceste, oskrbe in drugih problemov vasi, ki tarejo občane.

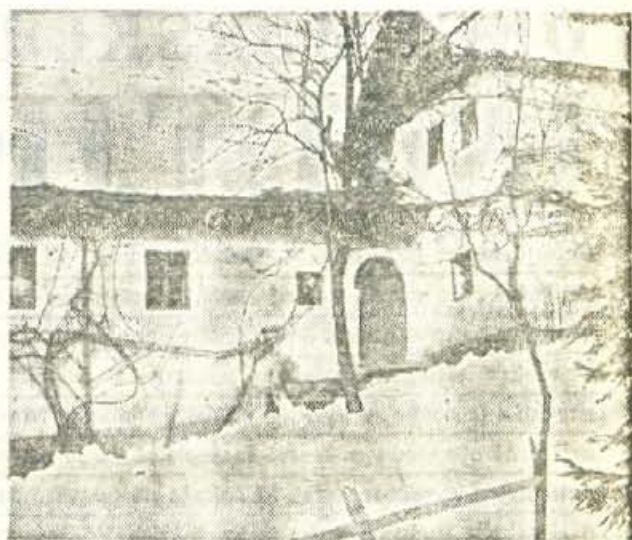
Niti za sladkor

Pri Baronu v vasi Apno je bila doma sama slabotna starejša ženica Antonija. Porekla zgodovinskega imena za to hišo ni vedela, toda pravila je, da je to ena izmed najstarejših hiš in trdila, da je na tramu pod stropom menda zapisana neka stara letnica, ki pa je ni bilo moč prebrati, kajti z beljenjem so številke izginile. Potem pa je pravila svoje težave. Polnih deset let je že ležala. Zdaj je nekaj boljše. Hči se je poročila in šla. Sin dela v Planiki. Zjutraj ob štirih mora zdema in pride nazaj popoldne enkrat po četrti uri. Tako je doma sama, kaj hoče! Mož je ostal v Dachau. Ona dobi mesečno 1.200 dinarjev kar ni dosti niti za sladkor. Seveda ji pomaga sin, toda ona ima vedno neprijeten občutek. Če bi bil mož živ, bi bilo vse drugače.

Franc pri Antonove na Šenturški gori je pravkar delal klobase. »V nedeljo je čas,« je dejal in se v velikem bellem predpasniku vrtel okrog škafa z mesno zmesjo. »Ne spleča se danes pitati prašiče. Zato smo ga kar hitro vrgli na stol,« je dejal. Cena koruze, krompirja in drugega, kar je treba prašičem je tako visoka, da je bolje, če kupi mast v trgovini. Seveda pa že zaradi navade, zaradi sorodnikov in hišnih potreb, čez leto je le treba kaj za pod zob ob vsakem času.

Potem je še pravil o njihovem pevskem zboru, kjer on poje. Že dve leti imajo zbor. Nekateri so odšli k vojakom, drugi odpadli, toda kakih osem jih je še vnotih in učitelj jih lepo vadi.

Samo za nekaj dni smo zamudili sedemdesetletnico Pavle pri Fricu, sicer smo ji vseeno čestitali. Sama je ostala, čeprav je vzgojila 6 otrok. Samo na obiske prihajajo iz Križ pri Trziču, iz Mengša... Toda cele tedne je sama v hiši. »Prav nič me ni strah, včasih mi je dolgčas,« je rekla s ponosom na domačo hišo. Ostala je pač sama, tako kot mnogi stari ljudje o oddaljenih hribovskih vaseh. Toda nikdar, kot

Domačija pri Baronu na Apnu je tudi po svoji zunanosti privlačna, arhitektonsko je zanimiva in stara, čeprav na tramu v hiši letnice niso več vidne

je povedala, ji ni prišlo na misel, da bi se selila v dolino. »Ljubo doma, kdor ga ima!« je rekla vsa pripravljena, da vztraja do zadnjih moči pod svojo streho.

Na 37. vzporedniku

Nova, še slabo urejena cesta iz Šenturške gore proti Kamniku na drugo stran do Sidraža je vzela kar dobre pol ure hoje. Pri Slatnerju so bili pravkar pokosili in na veliki kmečki mizi so bili samo še vabljivi debeli krofi. »Novinar, pišite, pišite o cestni!« so začeli v neki veri, da pisana beseda v časopisu lahko pomaga. Oni, kot so hudo-mušno dejali, so na sporni meji 37. vzporednika med Kamnikom in Kranjem in zato se nihče dosti ne zavzame za njihove težave. Do Stahovce imajo dobro uro hoda, skoraj toliko do Kamnika. Razen šole na Šenturški gori in »uradne« zadeve, jih bolj privlači Kamnik. Na tisto stran hodijo v trgovino, mladi v kino itd. Letos so delali cesto iz obeh strani. Toda le dober kilometer še manjka na kamniško stran in dobili bi prvo povezavo s svetom. Kdor potrebuje deske, da bi si popravil hlev, mora z veliko težavo prepeljati hloč v breg preko Šenturške gore in naprej v dolino do Grada pri Cerkljah. Se težje pa je potem spraviti deske nazaj.

Tudi sicer, brez pripovedovanja domačinov, je bilo sluttiti, da je Sidraž, morda bolj kot druga naselja okrog Šenturške gore zastavljen, da je tam originalno ohranjen stari čas. To dokazujejo neurejene hiše, povešeni kozolci, polomljene ograje, gnojnice, ki leze preko »glavne-ceste in ne nazadnje tudi radio, ki ga je bilo komaj slišati ob slabem tóku.

Preko šole!

V takih razmerah nekih, šestih naselij okrog Šenturške

gore vodijo domala vse veze preko učitelja in šole, čeprav niti tu ni telefona. Tu je knjižnica, tu se zbira pevski zbor, tu je največji proza sestajanje. Toda preko šole gre tudi trgovina! Ustali se je običaj, da otroci do določenega dne v tednu prinesejo v šolo spisek potreb, ki jih učitelj zbere in pošlje v trgovino v Cerklje. Z malim tovarnjakom tako, enkrat na teden pripeljejo »fasungo« v vrečah, košarah in zabojih za vsako družino in jo puščajo dostikrat kar neke ob cestni ograji. Poštenost je tu še znak starega časa.

Nemirne noči

Mnogi, zlasti mlajši, so se pritoževali, da ni tu niti primernega razvedrila in mnogi so obujali prijetne spomine, kako je bilo pred leti, ko je bil novinarski večer. Zdaj so se menda zmenili, da bi v sobi gostišča pri Gričcu omogočili predvajanje kratkometražnih filmov. To naj bi bil prvi začetek zabavnega življenja. Zato pravijo, da so zlasti sedaj pozimi tako dolgačasni večeri. Ze ob omih skoraj ni videti nikjer razsvetljenega okna. Toda noči so kljub temu nemirne. Za kmalu po tretji uri se luči prižigajo, iz raznih naselij po slabih poteh v polni temi začno odhajati tisti, ki hodijo na delo. Kakih 30 jih je. Največ jih je zaposlenih v Kranju. Do Grada pri Cerkljah morajo peš, nekateri po uro in pol daleč.

...
Belo morje nad Kranjsko ravnino je v popoldanskih urah postalo še bolj gladko, brez valov, toda ni se dvignilo niti poglobilo. Preden smo se spustili v dolino, smo še zadnjič obkudovali nepozaben pogled, misli pa so uhajale znova nazaj med priljazne ljudi po Šenturški gori, na njihova nedeljska kramljanja o težavah in življenju, ki ima mnogo lepega in mnogo neprijetnega. Kakor pač povsod. — Karel Makuc

volivec na neposrednih in splošnih volitvah, polovico, pa proizvajalci v delovnih organizacijah. To je posebno pomembno zato, ker se občina kot osnovna družbeno politična skupnost ne ukvarja zgolj z javnimi in socialnimi službami, marveč je tudi organizator gospodarskega življenja.

Potem piše o gospodarstvu v občini. Iz razumljivih razlogov se posebej zadrži na Ljubelju. Pove, da so tod že 1575. leta izdobil v skale prvi predor in si tako utrl pot s Koroške na Kranjsko, le da je bil predor krajši kot je današnji. Današnji predor so začeli graditi Nemci v posebnih okoliščinah »prisilnega dela. »Nedaleč proč od kraja, kjer so začasa vojne stale barake mračne podružnice Mauthausena,« je zapisano v reportaži. »Stoji danes čudovit in pretresljiv spomenik, z železnim okostnjakom v sredini. Obupano steguje roke k nebu. Obrnjen je proti glavnemu mestu nekdanjega Reicha. Na kamniti podstavek je vklesana ena sama beseda: Obtožujem!«

Nobenega dvoma ni, da je opis kraja plastičen in pretresljiv. Tak, kakršnega lahko doživi in zlije na papir samo tisti, ki je globoko doživel skupno usodo svobodoljubnih narodov med drugo svetovno vojno in ki na tem gradbi tudi sedanjí odnos.

Posebno poglavje posveča avtor — torej župan bratskega mesta Ste Marie-narodnoosvobodilnemu boju. »Parti-

zanj danes, so postali preprosti in veseli ljudje, kot so bili pred vojno...« Potem piše o turizmu, o Zelenici, njenem razvoju, perspektivah. Celo prelaskavo!

Ko ocenjuje Gorenjce pravi: »Gorenjci so veseli in gostoljubni ljudje. Radi pojejo, ljubijo svoje gore, soteske, slapove in nepregledne gozdove. Ljubijo svoje deželo. Toda ljubijo tudi Francijo in Francoze. Pariz in Ste Marie aux Mines.«

Potem poroča o profesorju Henriku Jerebu, ki od oktobra uči 35 trziških šolarjev francoščine. Vseh, ki bi se želeli učiti francoščine sploh ni mogel sprejeti. To je dober znak za poglobljeno so-

delovanje v prihodnje! Morda tudi to, da je pevski sekret naštudiral nekaj francoskih pesmi.

»Začasno sodelovanje s skromnimi sredstvi,« piše avtor reportaže. »Izmenjavali bomo filme in diapozitive o naših krajih, izmenjavali poročila, izmenjavali mladince med posameznimi družinami. Sredstva torej niso najblisivejša. Poglavitna je dobra volja. Izpričajmo dobro voljo na obeh straneh in utrdimo prijateljstvo, ki bo naše največje bogastvo. Vse drugo bogastvo bomo že našli nekoga dne.«

Hvala za lepe želje in topel zapis o koščku slovenske zemlje!

Tržičani v mestni hiši Ste-Marie-aux-Mines

DECEMBRSKI DAN V BOHINJSKEM KOTU KMETJE IN TURIZEM

(namesto gozdov)

Bohinj, konec decembra — Dolgčas. Sneži. Vsi okoliški hribi so v megli, zgoraj sneži še bolj. Dan je siv in umazan, nebo nizko, da te duši v grlu, ceste temne in mokre, vijugaste, spolzke, nevarne. V Bistrici so snežinke le redke, v Zgornji dolini pa je sneg že prekril prejšnje sledove. Hotel Jezero kot da je izumrl: natakarka, direktor, trije, ki čakajo na posvetovanje o zimskem turizmu v Bohinju, in jaz. V Zlatorogu nekaj več strežnega osebja, nekaj delavcev, šofer in sprevodnik avtobusa, Ukc iz Studorja. Ljudi zunaj skoraj ni, snega ni, jezerska gladina je mirna, skalni vršaci so v oblakih.

Letošnji Bohinj pred prazniki je v znamenju Vogla, kjer smo se spet usteli v načrtih. O Voglu govorijo povsod in vsi: né, ne bo hotela za letošnje božične in novoletne praznike, kakor je bilo rečeno; šele spomladi bo ta mogočna stavba sprejela pod svojo streho prve smučarje. Obrtniška in instalacijska dela menda zavlačujejo vso stvar. Sicer pa je bolje, pravijo, narediti do konca, da bo vse kompletno, kot pa za vsako ceno odpreti že na Novo leto, ko še ni vse urejeno.

Ti (ne)srečni Vogel, up in biser našega zimskega turizma in smučarije! Ne samo prvo, vse črke v tej besedi bi morali pisati z veliko, toliko je besed o njem, toliko si Bohinjci obetajo od njega! Bohinj, v osrčju Julijcev, pod Triglavom, najvišjim vrhom v Jugoslaviji, s prekrasnim jezerom in od sile razvitim poletnim turizmom, pa já mora imeti tudi zimsko smučarsko središče, ki bo vredno tega imena, ki bo enako ali boljše od tujih v Alpah, od italijanskih, avstrijskih, švicarskih! Vogel bo postal (če že ni) kriterij našega standarda, mednarodna modna revija, kjer bodo naši smučarji (tudi taki, ki jim pravimo «nedeljski») primerjali svoje znanje (in svojo opremo, kamor pa ne sodijo le smuči in palice!) s tujimi, kjer bo kljub dragim tarifam za prevoz z žičnico stalen živ-živ (kdo pa danes, lepo vas prosim, še smuča tam, kjer ni žičnice!), kjer rastejo in bodo še rastle vikend hišice, ki jim podnebje v nadmorski višini tam okrog 1500 m prav prija, medtem ko iz leta v leto bolj propadajo planšarski stanovi na planinah.

Na Voglu ni vode, snega pa menda že okrog dva metra. Projektant je pozabil na vodovod; oprostite: planiral je kapnico. Hotel in brunarice bodo oskrbovali z vodo iz Bohinja, saj jo je spodaj dosti. V posebni posodi s pro-

stornino en kubični meter jo bodo s tovorno žičnico vsako noč vozili na vrh. Računajo, da jo bodo vsako noč pripeljali 32 kubičnih metrov, to pa pomeni okrog 300 litrov na enega človeka na dan. Dovolj! V načrtu pa imajo, da bodo vodovod iz Ukancu pozneje potegnili do vrha.

Bohinj se bo, tako kaže, pozimi preselil na Vogel. Pozimi turist snega spodaj samo gledati res ne more, druge zabave pa mu gostinci in turisti ne nudijo; ni plesa, ni lokala, ki bi bil odprt dlje v noč. Freske na stenah cerkvice sv. Janeza, znamenitega rudarskega skrata s kladivcem in ribiča (na nekdanje ribištvo spominja tudi ime Ribičev laz) si povprečen obliškovelec Bohinja menda niti enkrat površno ne ogleda, saj ga tudi nihče nanje ne opozori; Ajdovski gradec sam po sebi ni zanimiv, vidnih znakov fužinarstva skoraj ni več; hribe gledaš, pa jih ne vidiš več; ostaline stare ljud-

ske kulture in planšarstvo sta vzeli v zakup prireditvi Kmečka oheet in Kravji bal, sem se je povsem enakopravno vključil kič pa barvasti trakovi in pijača in avtomobili, planšarska idila je zamenjala trdo življenje bohinj-skih kmetov. Vendar samo od tega turizma se ni, predvsem ne sodobnega turizma, ko vse bolj zgubljam smisel za lepote vsakdanjega življenja in kulturnih ter zgodovinskih spomenikov, ko tudi na dopustu hitimo, da vidimo več (pa čeprav površno), da doživimo več. Ker se nam mudi, ker je počitek planiran, ker ne znamo počivati, ker estetske vrednote zreduciramo na pogled skalnatih vrhov skozi objektiv fotoaparata z barvnim filmom in na popevko iz tranzistorja — je za sodobni turizem potrebno več: nočni lokali, glasba, množična modna revija na smučeh in žičnicah, prireditve...

Poleti je Bohinj mravljišče šotorov, turistov, avtomobilov, vikendov — pozimi dolgčas. Tak pa ne bo ostal.

«Treba se je preorientirati na turizem!» pravi Franc Cvetek iz Studorja. «Novi zakon o gozdovih nas je zelo prizadel; razen od živinoreje smo bohinj-ski kmetje imeli doslej glavne dohodke prav iz gozdov, pa tudi delo na polju, v planinah in v gozdovih se je lepo dopolnjevalo. Zdaj pa je z gozdovi tako, kot bi nam rekli: tvoja je njiva, kmet, kar imej jo, ampak krompir, ki ga prideláš, je-

naš, državen. Nadomestilo za dohodke iz gozdov bomo morali poiskati v turizmu, nič ne pomaga! Kaže, da je v turizmu tudi prihodnost bohinj-skih kmetov; kdor se bo znašel, seveda. Jaz sem že pred leti hlev v Ukancu preuredil v počitniško hišico, zdaj pa preuzemam še pastirsko hišico v Ukancu. Zanimanja je dovolj, vse leto je zasedeno, imam že kar stalne goste, pozimi pa je seveda prazno, razen za novoletne praznike. Vendar je drago tako preurejanje, na vsak dinar je treba gledati, da se v roku odplača posojilo in da je kaj dohodka. Pa še nekaj je, kar zdaj, ko sem že v letih, posebno čutim: manjka mi znanja jezika! Malo že lomim, vsega se pa ne morem pogovoriti s tujci. Sin Jože, ki ima veselje do študija in ki je zdaj v tretji gimnaziji na Jesenicah, mi poleti že precej pomaga. Naročil sem mu, naj se posebno jezike pridno uči; to bo nujno potrebno za vse Bohinjce, če se bodo hoteli kolhičskaj vključiti v turizem, ki nas je povsem okupiral. Jože ima sicer veselje za študij, a pravim si, naj se kar kaj nauči, saj bo potem še vedno čas, da bo prijel na kmetiji.»

V Bohinju pa bo le treba nekoliko razmejiti prostor, kje naj bi bili vikendi in kje ne. Ribčev laz je pozidan, Ukancu tudi; v tem rovtu, kjer so kmetje imeli včasih hišice za pastirja, hleve in vsilji za seno, je ostalo urejeno po starem samo še pri Andrejevih, vse ostalo pa so vikendi. Uskovnica je tudi že skoraj povsem turistična — prav, tu ni več pomoči. Prav pa bi bilo, da bi zaščitili planino Zajamniki, kjer v zadnjih letih tudi že kar na veliko spreminjajo pastirske stanove v počitniške hišice, in rovte v dolini Voje, kamor — čudno — ta povojna naša bolezen še ni našla poti.

Kaže, da tam, kjer ni pogojev za smučanje in kjer je jezero malo dlje, ni tako zelo velike nevarnosti. Da, rekel sem nevarnosti, kajti če ne bomo ob razvijajočem se turizmu ohranili tudi še kmetijstva (kar je v tem predelu skoraj izključno živinoreja), bomo turizmu naredili medvedjo uslugo: zaradi gskrbe in zaradi izgleda pokrajine. Prava mera, ki je še nismo povsem našli, bo potrebna, pa bo volk sit in koza cela, če bomo hoteli.

Planšarstvo je v Bohinju po zadnji vojni precej naza-

dovalo, bohinj-ski sir ne dobliva v svetu več priznanj, kakršna je dobival včasih, kvaliteta je slabša, vendar živinoreja v Bohinju še vedno veliko pomeni. Samo mleka so v zadrugi odkupili lani vse leto 1.039.603 kg, letos pa v novembru 18.523 kg, v oktobru 12.963 kg, v septembru 43.126 kg, v avgustu 89.927 kg, junija celo 149.570 kg, maja 174.079 kg, aprila 152.094 kg itd. Zdaj, jeseni in pozimi, je čas odkupa telet in drugih živine, kajti telitev urejajo tako, da imajo krave potem še dovolj časa, da se spet pripravijo za planine. Vsako sredo imajo v Bohinj-ski Bistrici odkupni dan. Lani je zadruga odkupila 722 telet v teži 45.983 kg, 253 glav goved v teži 99.790 kg, 63 prašičev itd. Vrednost vsega lanskega odkupa zadruga (z lesom vred) je bila skoraj 247 milijonov din. V sredo prejšnji teden so na odkupnem mestu v Bohinj-ski Bistrici prodali 36 telet, enega vola, enega bika in enega prašiča. Telet je v tem času največ, letos pa jih je izredno veliko.

«Slabo se je naseklo letos, primanjkovalo bo krme, zato kmetje bolj prodajajo. Včasih smo jeseni manj prodali, telice pa smo v glavnem redili, zdaj pa jih prodajo, ko še štiri tedne niso stare. Precej se zdaj pozna tudi spreminjen odnos med ceno živine in mleka. Ker ima mleko boljše ceno, vsak gleda, da teleta čimprej odstavi, da ima prej mleko.»

Tako mi je pripovedoval Alojz Siljer iz Bohinj-ske Bistrice, ko sva gledala tehtanje telet. Od zadruga jih odkupi podjetje Klavnica mesarja iz Bistrice, ki jih prodaja drugam, če jih je preveč za doma. Take do 50 kg plačujejo po 610 din, od 50 do 55 kg po 620 din, od 55 do 65 kg po 630 din in več kot 65 kg teške po 640 din. Pravilo, da je povprečna teža 60 kg. Zadruga zaračuna pri ceni 6% marže.

- Sneži. Na mlade telčke.
- ki so se prezodaj srečali
- z mesarjem, na razpada-
- joče stanove v planinah,
- na nove počitniške hišice
- v Ribčevem lazju, kjer gle-
- dato televizijo, da prega-
- najo dolgčas in ker so
- stanovalec tako pavaženi,
- na hotel na Voglu, iz ka-
- terega se vedno kači, ker
- v ntem kurito, da bi se
- prei osvčil in ogrel. Po-
- vsed sneži.
- Zašneženi Vogel pa bo
- prinesel novo življenje
- Bohinju. A. Trifer

Tehtanje telet v Bohinj-ski Bistrici — Foto Trifer

Ciril Vister

O obisku pri papežu

Vatikan je najbolj razkošna palača na svetu — Katedrala sv. Petra v Rimu sprejme istočasno 80.000 ljudi — Papež Pavel VI. je govoril v petih jezikih.

Ta mesec so kar tri novice iz Vatikana obkrožile svet. V začetku meseca je zvonjenje zvonov po vseh cerkvah označilo, da je po triletnem zasedanju končal svoje delo Koncil, na katerem je okoli 2.500 najvišjih predstavnikov cerkve razpravljalo o raznih verskih vprašanjih. Potem je sledila novica, da je papež Pavel VI. poklonil za vojne žrtve severnega Vietnama 100.000 dolarjev pomoči in tretja novica je papeževa božična poslanica, v kateri je pozval vse narode k ohranitvi miru na svetu in se zavzel za miroljubna pogajanja o vseh spornih zadevah. Papež je v tej poslanici dejal, da je mir največja dobrina sleherne družbe, in da je ta dobrina zdaj v nevarnosti. »Potrebno je odpreti novo stran zgodovine, kjer odnosi med ljudmi ne bodo sloneli na nasilju niti gospodarski prevladi in na stopnji družbenega razvoja, temveč na enakopravnosti in solidarnosti!« je dejal papež v tej poslanici.

Ob teh novicah sem se spomnil, da mi je režiser Ciril Vister z Jesenic večkrat

ni dvorani toplo pozdravilo. Sploh pa moram reči, da so nas zelo lepo sprejeli, saj je bil samo za nas rezerviran lep hotel tik ob morju. Iz Piombina smo se odpeljali na izlet na otok Elbo, kjer smo ogledali prostore, v katerih je živel Napoleon takrat, ko je bil na Elbi v izgnanstvu.

Takoj po prihodu v Rim, pa smo bili od znanca obveščeni, da bo papež Pavel VI. sprejel drugi dan tuje turiste. Uspelo nam je dobiti 32 vabil, katerih smo bili zelo veseli, saj smo vsi želeli prestopiti prag Vatikana. Za tiste, ki ne vedo, naj še povem, da je Vatikan dobil svoje ime po enem izmed sedmih gričev na katerih je bil sezidan stari Rim. Na griču Vatikan je že v IV. stoletju bila sezidana bazilika sv. Petra. Od leta 1378, pa je Vatikan sedež poveljarja katoliške cerkve. Skozi stoletja je papeževa rezidenca stalno širila svoj obseg in na njenem okrašanju je delalo veliko svetovno znanih umetnikov, tako da je Vatikan danes največja in najrazkošnejša palača na svetu (okoli 55.000 m²) z več tisoč sobami, dvoranami, 20 dvorišči, 20 stopnišči in večjim številom lepih vrtov. Suvere-

od koder se nam je nudil krasen razgled po Rimu in okolici. Na samem vrhu katedrale je kupola, v kateri je prostora za osem ljudi. Sledil je ogled katedrale. Da bi bralcem »Glasa« dočaral veličino cerkve sv. Petra naj povem, da ona lahko sprejme 80.000 ljudi in da v njej istočasno lahko pridiga 8 govornikov, a da pri tem drug drugega ne motijo. Organizacija dohodka ob sprejemu je bila izvrstna. Moram povedati, da vsi turisti nismo imeli vabila iste barve. Barva vabila pa je točno določala, na kateri strani ima kdo vhod v katedralo. Ob tistem vohu, kjer smo Jeseničani imel vstop je bila ob stranskem oltarju grobnica in skozi steklo smo videli balzamiranega papeža Pija X. (umrl ob začetku prve svetovne vojne), ki je bil ves razsvetljen. Od grobnice naprej je sledil ponovni pregled vabil, vendar so tokrat vabila pregledovali švicarski vojaki, oziroma oficirji, ker se v njihove čine ne razumem. Tako smo prispeli v glavni del cerkve, ki je bil določen za sprejem in kjer je že čakala ogromna množica ljudi.

Papež je v dvorano prineslo na nosilu deset njegovih vojakov. Ob strani vse do prestola pa je bila postavljena častna straža z helebardami. Papežev prestol je bil sredi dvorane. Pred stopnicami je izstopil in se povzpel na podest, tako da ga je bilo videti z vseh strani. Papež je bil oblečen v beli plašč obrobjen z zlatimi trakovi in z belo čepico (solideo) na glavi. Izgledal mi je zelo mladosten v obraz. Ko je sedel na prestol, je začel govoriti v mikrofoni. Pozdravljal je in govoril turistom v petih jezikih. Najprej je pozdravil in govoril v italijanščini, potem pa je iste misli povedal še po angleško, francosko, špansko in nemško. Govoril je ljudem različnih narodnosti, verskega prepričanja in politične pripadnosti. Govoril je o potrebi, da se človeštvo strne v borbi za mir in nam je takrat tudi povedal, da samo zaradi te važne naloge človeške družbe odhaja na zasedanje OZN, kjer bo kot poveljar katoliške cerkve apeliral na vest človeštva, da se ohrani mir. Znano je, da so vsi papeži od ustanovitve italijanske države 1870 leta, ko je papežu bila odvzeta svetna posest, ostajali strogo v mejah Vatikana. To dolgoletno tradicijo je prekinil Janez XXIII., a njegov naslednik, oz. sedanji papež Pavel VI., pa je šel tudi izven meja Italije in to najprej v »sveto deželo« Palestino in je sploh prvi papež v zgodovini cerkve, ki

je stopil na tla Indije in Amerike.

V dvorani je bilo na stotine in stotine fotoaparátov in neprestano se je pabliskavalo po dvorani, kajti vsak turist je hotel ta dogodek ohraniti za svoj album.

Za razliko od stoletne tradicije Vatikana (po kateri je vsak moral poklekniti in papežu poljubiti čevelj, vladarji pa papežev prstan), sedaj ni nihče od prisotnih pokleknil, niti se prekrizal in vse skupaj ni imelo nobenega povesem verskega obreda, ampak je bilo bolj podobno kakšni množični mednarodni slovesnosti v katedrali.

Po eni uri je papež končal s svojimi govori v petih jezikih ter se ponovno vsedel na nosilo in deset vojakov ga je zopet odneslo iz katedrale.

V današnji dilemi človeštva: nadaljevanje tekme v oborožitvi ali razorožitvi, vojna ali mir, obstoj ali uničenje človeštva, ni nobene alternative, oziroma je samo ena izbira in to je mir. Mir, ki je človeštvu tako potreben in nujen. In ker smo Jugoslavniki trdno na strani vseh, ki se za mir borijo, toplo pozdravljamo vsako akcijo, ki pelje k temu cilju. Tudi akcija 263. poveljarja katoliške cerkve.

Andrej Vidic

Vatikan — Cerkev Sv. Petra

pripovedoval, da je bil letos septembra v Rimu, in da je ob tej priložnosti obiskal tudi Vatikan, kjer je videl tudi papeža. Zato sem Cirila zaprosil, naj za bralce »Glasa« pove nekaj svojih vtisov iz Vatikana.

Jeseniški ansambel narodnih plesov DPD »Tone Čufar« je letos koncem septembra na povabilo »ITALSIDER« tj. železarne v obmorskem mestu Piombino odšlo v Italijo s svojim programom, je začel pripovedovati tovariš Vister. »V tem mestu smo nastopili v veliki mestni dvorani teatra ODEON. Izvedbo programa Jugoslovanskih narodnih plesov je občinstvo v nabitvo pol-

na država pa je Vatikan postal 1929. leta na podlagi Lateranske pogodbe med papežem in italijansko vlado.

Vabila so nam omogočila, da si ogledamo Vatikan. Pred vhomom so vabila pregledovali ljudje v civilnih oblekah. Ob samem vohu sta stala dva vaticanska vojaka in eden je imel puško z bodalom, drugi pa je bil brez orožja. Poznano je, da ima Vatikan simbolično vojsko, in da so ti vojaki izključno samo švicarji oblečeni v srednjeveški švicarski obleki. Obleka teh vojakov je tako pisana, kot to lahko vidimo samo še v zgodovinskih filmih. Z dvigalom smo se dvignili na ploščad katedrale sv. Petra,

Faksimile povabila za sprejem pri papežu

LJUDJE IN DOGODAJ

Je šlo upanje po vodi?

Po božičnem premirju, ki je trajalo borih 12 ur, so se boji v Južnem Vietnamu spet razplameli. Tako je šlo po vodi upanje, ki so ga mnogi gojili, da se bo namreč samo nekajurno premirje podaljšalo in da bodo tako usvarjeni ugodni pogoji za mirovna pogajanja.

Ameriško letalstvo pa kljub temu niti v nedeljo, niti v ponedeljek ni vzletelo nad Severni Vietnam, kar morda kaže, vsaj kanec dobre volje, da bi se našla miroljubna rešitev za skrajno nevaren položaj v jugovzhodni Aziji.

Da na tem področju položaj ni ustaljen, kažejo tudi dogodki v Indoneziji. Že četrta leta je tega, kar je prišlo v tej deželi do poskusa državnega udara. Vendar se vse doslej položaj ni normaliziral. Kaže, da so obdobje po poskusu udara izkoristili desničarji, da bi čim temeljiteje obračunali s komunisti. Predsed-

nik Sukarno si že dalj časa prizadeva urediti položaj, vendar s kaj malo sreče. Prav te dni je ponovno zahteval, naj krivce za neuspeli poskus državnega udara čimprej kaznujejo, hkrati pa naj ne istovetijo vseh komunistov s tem gibanjem.

Ugodnejše vesti prihajajo z Indijskega podkontinenta. Čeprav je zaradi neurejenega kašmirskega problema prišlo letos do oboroženega spopada med Pakistanom in Indijo, obe strani čedalje bolj javno izražata pripravljenost za miroljubno ureditev medsebojnih sporov. Na predlog Sovjetske zveze se bosta prve dni januarja sešla v Taškentu (v Sovjetski zvezi) predsednik Indijske vlade Santri in pakistanski predsednik Ajub Kan. Vsi pričakujejo, da bo ta sestanek ugodno vplival na odnose med obema deželama.

Prihodnje leto pričakujemo tako ugodne vesti tudi iz Vietnama, Indonezije, skratka od povsod.

Po Prešernovih stopinjah

V »Glasu« od 22. decembra sem za to leto zaključil kramljanje o Prešernovih poteh — zato se spodobl, da se poslovim in zahvalim vsem onim številnim bralcem, ki so me ustmeno ali pismeno vzpodbujali. Sama zahvala tem prijateljem pa bi bila morda le premalo: naj ji sledi še dar! Prešernoljubom gotovo najdražji: nekaj zanimivih sporočil:

Nov faksimile rokopisa »Poezija«

Za 120-letnico natiska Prešernovih »Poezija«, ki jih je cenzura odobrila 22. julija 1. 1846 in so bile 15. decembra istega leta že natisnjene, bo založba ljubljanske »Mladinske knjige« izdala izjemno dragoceno delo: faksimiliran cenzurno-revizijski rokopis »Poezija«. Na knjižni trg bo ta bibliofilska poslastica prišla že za Prešernov praznik v februarju prihodnjega leta.

Nagrobnik pesnikovega brata v Ovčji vasi

Takoj moram povedati, da ne gre za drugo izdajo že znanega faksimiliranega cenzurno tiskarskega rokopisa »Poezija«, ki je izšel 8. junija 1909.

Zgolj srečnemu naključju se moramo zahvaliti, da sta oba rokopisa danes v javni lasti: cenzurno-tiskarskega hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, cenzurno-revizijskega pa Narodni muzej v Ljubljani.

Ceravno sta bila oba rokopisa predložena avstrijski cenzuri v gotovo istovetnem obsegu, je med njima vendarle velika razlika. Cenzurno-tiskarskemu manjkata kar dva razdelka, peti in šesti. Vsebovala sta Krst pri Savici in »Namečik nemških in pomembnih »Poezija«. Cenzurno-revizijski rokopis pa vsebuje tudi ta dva dela. Zato

bo nova faksimilirana izdaja Prešernovega rokopisa njegovih »Poezija« popolnejša in zares pomemben kulturni dosežek, ki bo razveselil vse Slovence.

Gotovo se tej ediciji ne bo tako žalostno godilo, kot se je prvi. Namreč, od 300 izvodov faksimiliranih »Poezija«, ki so izšle pred 57. leti, je bilo v subskripciji prodanih le 80 odtisov, nekaj se jih je še prodalo v knjigarnah — vse ostalo pa je čakalo kot neodkrit bibliofilski zaklad na redke kupce še več desetletij. — Ne bo napak, če se to povem, da je Prešernov cenzurno-tiskarski rokopis našel l. 1900 v nekem zaboju na podstrešju Blasnikove tiskarne slovenski pesnik Rudolf Maister, pozneje slaven kot prvi slovenski general in osvoboditelj Maribora.

Cenzurno-revizijski rokopis, po katerem je izdelana nova faksimilirana izdaja, je prišel od Jurija Pavška (1784-1835), knjižnega cenzorja in nekdanjega pesnikovega profesorja filozofije, v Metelkovo zapuščeno. S to pa v zakladnico Narodnega muzeja v Ljubljani.

Obsežen esej z izčrpnimi podatki o usodi obeh rokopisov, je za novo faksimilirano izdajo napisal prof. Alfonz Gspan, ki pa v uvodu omenja, da je bila možna za to delo spočeta ob urejanju Prešernovega spominskega muzeja v Kranju.

Pesnikov pečatnik

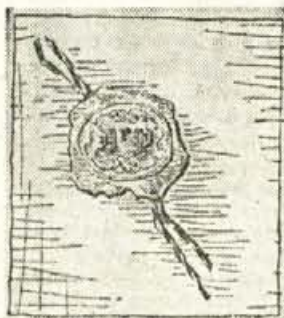
Prav nenavaden primer uglašenosti misli: medtem ko smo v Kranju, v krogu pripravljavcev Prešernovih proslav v l. 1966, sklenili, da bodi to pot kot nekak enoten znak na vseh lepkih, letakih, sporedih, vstopnicah, odtis pesnikovega pečatnika. »Dr. P.« sem prav po naključju zvedel, da bo nova faksimilirana izdaja rokopisa »Poezija« tudi opremljena s tem pečatom!

Navada je namreč včasih bila taka: kdor je imel opravka s pisanjem, je imel tudi svoj pečatnik. S tem je pečatil pisma, ki jih je odpošiljal, svoje poslovne knjige, svoje listine in podobno. Prešeren je s svojim pečatnikom zapečatil tudi svoja rokopisa, poslana v cenzuro. Na cenzurno-revizijskem izvodu je odtis pečatnika še prav dobro ohranjen, zato bo tudi faksimilirana izdaja tega rokopisa nosila ta pečat.

Seveda so črke na pesnikovem pečatniku vrezane v gotiči — pač v duhu in slogu onega časa. Dekorativnost pečata pa je s tem le potencirana. Na njem je skoro 150-letna starinska patina...

JURIJEV NAGROBNIK

Pred meseci sem pisal o življenjski poti Prešernovega mlajšega brata Jurija, ki je

Prešernov pečat

župnikoval po koroških farih. Zadnja njegova duhovska postaja je bila v Ovčji vasi pod Višarjami. Raziskovalci pesnikovega življenja so sicer vedeli, da je imel Jurij na svojem nagrobniku slovenski napis. Kakše slikovne dokumentacije pa nismo imeli.

Tem bolj smo bili v skrbeh če nagrobnik pesnikovega brata še obstaja. Saj se je v teku let v teh krajih marsikaj spremenilo. Po l. 1918 so Kanalsko dolino Italijani odtrgali od Koroške in jo priključili svoji videmski provinci. Ovčjo vas (nemško Wolfsbach) so Lahi preimenovali v Valbruni in tako smo bili kar odrezani od teh krajev, saj nas z njimi danes ne veže niti železnica, niti avtobus — pa čeprav je Trbič v Višarjami takorekoč le nekaj korakov od naših Ratač...

Radoveden sem se pred dnevi obrnil na farnega oskrbnika v Valbruni, župnika Ivana Guyona, beneško-slovenskega rojaka, s prošnjo, da bi mi sporočil, kako je z Jurijevim nagrobnikom. Pa še za sliko sem pisal.

In res! Pred dnevi dobim dve sliki, film in pojasnilo, da je bilo treba črke napisati znova prebarvati, ker bi se sicer na sliki ne videle. Zdjaj tudi sliko nagrobnika pesnikovega brata Jurija lahko končno uvrstimo v prešernovski slikovni arhiv.

In še in še...

S tolikermi novicami, najdbami in mislimi bi rad obdoroval svoje zveste bralce! Naj zato kar hitro povem nekaj srečnih novic:

Posodje za kavo, ki ga je po pesnikovi smrti odnesla na Koroško njegova sestra Kata, je bilo še l. 1889 v lastništvu naborjetskega župnika Lobeta. L. 1916 pa ga je že posedoval prošt Andrej Einspieler, zelo znan slovenski politik v Tinjah na Koroškem. Mislili smo že, da ne bomo nikoli več našli sledi

po Prešernovem posodju za kavo — zdaj pa zvedem, da živi v Ljubljani sorodnik in dedič Andreja Einspielera. Kako lepa naloga, poiskati tega človeka in pogledati, če res ima pesnikovo posodje!

Viktor Vest (1819—1886), eden najbolj iskrenih Prešernovih prijateljev v Kranju, ni ostal brez potomcev! Kot plemič je bil lastnik šempeterskega gradu pod Šmarjetno goro. Služboval je pri sodiščih v Osijeku in v Celovcu. Grob njegov ni še dobro viden nagrobnik pa je v Smartnem pri Kranju. Vse je tako kazalo, da je bil poslednji potomec tega rodu mladi Viktor Vest (1919—1942), ki je padel v tej vojni. No, zdaj pa zvedem, da se je tik pred odhodom v vojsko, poročil in da sinko njegov živi... Spet naloga, poiskati tega poslednjega Vesta!

Citre, na katere je igral oskrbnik gradu Turna v Predvorju Valentin Levičnik, se nahajajo sedaj v Zagrebu pri Valentinovem vnuku univ. prof. Tous-Saint Levičniku. Za nas so te citre zanimive zato, ker je Primčeva Julija, že kot poročena žena na počitnicah pri Urbančičevih na Turnu, tako rada poslušala z njih zvoke Prešernove pesmi »Luna sije, kladvo bije...« znova in znova je zahtevala od oskrbnika, da pride s citrami v grajski park in ji igra pretresljivo pesem... Kako lepo bi bilo, imeti te citre v Prešernovem spominskem muzeju v Kranju!

In še to, Predvorjani: ali je spominski obelisk prve slovenske pesnice Josipine Turnograjske dostojno oskrbovan in očuvan? Tokrat, petič, prosim...

Glava Zajčevega Prešerna je sedaj v St. Vidu pri Lukovici. To je zares lepa umetnina! Pri natečaju za ljubljanski Prešernov spomenik so namreč zahtevali predložitev celotne makete, glave v spomenikovi velikosti pa še posebej Maketo Zajčevega

ljubljskega spomenika, ki jo je kipar predložil žiriji, že imamo v Kranju. Vsekakor pa moramo dobiti še glavo, ki dela kljub svoji nadnaravni velikosti vtis poduhovljenosti. Povedati pa moram, da je kipar Ivan Zajec modeliral glavo izredno studiozno in se pri tem opiral na številna ustmena in pismena izročila o pesnikovi zunanjosti. Cankarjeva sodba o Zajcu in zajčevstvu je bila pač pretrda.

Vatroslav Jagić (1838-1923), slovit slovenski filolog, vseučiliški profesor v Petrogradu, Odesi, Berlinu in na Dunaju, ima svoj grob v Varaždinu. Vsak dan, poleti in pozimi, je na gomili svež šopek rož. Kdo jih prinaša tako zvesto, nihče ne ve... Sveže cvetice so sleherni dan tudi na Chopinovem grobu v Parizu. Prešernov grob pa nima več take častilke, kot je bila l. 1858 Majerjeva Nežica s Stare pošte.

»Nagelj s pesnikovega groba« po noveli Avgusta Senoe, »Karanfil s pjesnikova groba«, bo uprizorjen za Prešernov praznik v kranjskem gledališču. V dramatisirani noveli nastopa deklica, ki zvesto skrbi za cvetje na pesnikovem grobu. Ali bo idealna Nežica, ganila kako sodobno Kranjčanko, ki bi za grob Prešernov tako skrbela, kot Varaždinka za Jagičevega?

V letu 1966 bo minilo sto dvajset let od prihoda doktorja Prešerna v Kranj. Zares prijazno naključje je hotelo, da je bil prav na isti dan, 22. julija 1846, ko je cenzura dovolila natis »Poezija«, podpisan na Dunaju tudi cesarski odlok o Prešernovem imenovanju za advokata v Kranju. — Občinska skupščina je z velikodušno kulturno gesto že zagotovila, da bo za ta visoki jubilej marsikaj urejenega v zvezi s spominom na pesnikovo bivanje v Kranju.

CRTOMIR ZOREC

PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ

razpisuje za dne 4. januarja 1966

javno dražbo

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. osebni avto ZASTAVA 750

— karamboliran, prevoženih cca 5.000 km, leto izdelave 1965, izključna cena din 750.000.

2. dostavni avtofurgon DKW

— nosilnost 1 tona, v voznem stanju, leto izdelave 1958, generalno popraviljen v letu 1965, izključna cena din 550.000.

Javna dražba bo navedenega dne v Kranju na Sejmlišču št. 2 s pričetkom ob 9. uri.

Na javni dražbi ne morejo sodelovati kot kupci delavci Podjetja za ptt promet v Kranju.

Podjetje za PTT promet
KRANJ

GLAS pionirjev

Lijin medo

Vrata so tiho zaškripala, ko je vstopila v sobo mama. Njen obraz je bil prestrašen in rdeče oči so pričale, da ponoči ni zatisnila oči. V roki pa je držala škodljivo čaj. Njene oči so se ustavile na spečem dekletcu, ki je sunkovito dihala v spanju. Skrta bojazen se vgnezdil materi v srce. Bolna je hčerka. Kaj, če mi umre? Ne, ne sploh ne, ne sme mi umreti. Materino srce se je začelo bojevati s smrtjo, ki je stala ob življenju njenega otroka.

Zdajci se dekletce zdrami in zakriči z rokami po zraku. »Mama, kje si mama?« dahne. Mati pristopi k postelji in se skloni nad ljubeznivo svojega srca. »Tu sem draga. Kaj želiš?«

»Veš mama v sanjah se mi je prikazala lepa, bela žena, ki je držala v roki ljubkega medvedka. Mami — daj, kupi mi takega medvedka. Veš, če ga mi kupiš, gotovo ne bom umrla.«

»Ljubi otrok, kaj govoriš. Ti sploh ne smeš umreti. Da, jutri ti bo ta tvoja bela žena gotovo prinesla medvedka.«

Dekletce se tiho nasmehne, prime s prozornimi ročicami čašo in začne srkati čaj. Po

»Sneguljčica ne vzemi hruške«

Sneguljčica je res najlepše darilo dramske sekcije KPD Svobode »Franceta Prešernar na Breznici otrokom ob Novem letu. »Sneguljčica, ne odprl vrata, starka te bo zastrupila!«, »Sneguljčica, ne vzemi hruške, ki je zastrupljena!«, so kričali otroci, ko so gledali to igrice, ki nas je popeljala v čudežen svet bajk, in ki je ugajala vsem, stari in mladi. Ob mrtvi Sneguljčici niso jokali samo palčki, ampak tudi vsa dvorana. Sneguljčico je interpretirala 19-letna Marija Noč, ki je svoji vlogi popolnoma dorasla. Hudoobno kraljico je moistrojsko zaigrala Francka Dolžan in poznalo se ji je, da izhaja iz družine igralcev-amatorjev. Dvornega lovca je igral Janez Keržan zelo prepričljivo in splošna ozena publike se glasi: zelo lepo.

Režiser Vister pa je zopet dokazal, da ima tenki posluš pri izbiri igralcev, kostumov in scenz.

nekaj trenutkih odrine čašo in glavica ji omahne na blazino. Zatisne oči in ko jo mamička gleda v rdeča žareča lica se dete v spanju nasmehne.

»Gotovo sanja o medvedku,« si misli mama in obsedi na stolu zraven postelje.

Drugi dan pride zdravnik. Mati se trese zraven njega, kajti neizrečeni strah ji zaide v srce, ko ta pregleduje hčerko. Napogled doktor odmaže z glavo in kraško reče materi: »V bolnišnico, pljučnica!« Mati okrene glavo in solze ji stopijo v oči.

Uro nato že brni rešilni avto proti bolnišnici. Malo bolnico so pripeljali v sobo, v kateri je bilo še veliko njej enakih.

Mati je hčerko obiskala zelo pogosto. Nekoč ji prinese — medvedka. Lepega rumenega medvedka. Ko ga hčerka zagleda ji preleti čez obraz žalosten nasmeh.

»Mati, oh mati, kako si dobra, Medo, da Medo te bom klicala moj mali medvedek.« Neizmerna sreča se naseli v materino srce. »Moja hčerka je vesela, da in kmalu bo ozdravela!« Deklica pritiska Meda na srce. »Ti moj ljubi Medo. Zdaj bom kmalu zdrava.« Materi solza sreče privre v oči in ji spolzi na lice hčerke, na katerem obrazu je sijal »kros« radosten nasmeh.

Milena Čadež,
Stara vas
osn. Šola Ziri

Tomica Kos iz Žirovnice

Vsak se izven šole z nekim ukvarja. Osemletna Tomica si je izbrala za svoje izvenšolsko dejavnost — gledališče.

Ne, ne smete misliti, da rada hodi gledat igre. Prav gotovo jih rada tudi gleda, a ona je prava igralka.

Spoznali smo jo v igri »Sneguljčica«, ki jo je uprizorila dramska sekcija DPD Svoboda Žirovnica-Zabreznica. Igrala je palčka.

— Tomica, pravijo, da te imajo ljudje zelo radi.

Ali boš še nastopala v gledališču?

— Zelo imam rada vse igrance in še posebno režiserja. V gledališču bom nastopala vedno.

— Gledališče ti vzame precej časa. Ali te to ne moti v šoli?

— Niti najmanj. Sem v drugem razredu in sem kar dobra učenka. Lansko leto sem naredila razred z odličnim.

— Se to nam povej, v katero šolo hodiš?

— Hodim v drugi razred osnovne šole v Žirovnici.

Ko smo se posvajali od malega palčka iz Žirovnice, nam je povedal režiser Vister na uho, da je Tomica zelo pridna in talentirana igralka.

DRAGI PIONIRJI!

ZVRHAN KOS DOBROT OD DEDKA MRAZA IN MNOGO SREČE V LETU 1966 VAM ZELI

UREDNIK

Moj domači kraj

Tudi jaz se vam oglašam z željo, da vsem mladim-bralcem tega Glasu opišem moj domači kraj.

Doma sem na Jezerškem, kjer prelina dolinica leži prav pod visokimi gorami in

Iz »Matijevega rodu«

Izšla je prva številka literarnega glasila preddvorških pionirjev

LEPO JE V GORAH

Najlepši čas za gore sta poletje in jesen. Gozdovi se barvajo, ptice žvrgole in planinci ukajo v strmih skalah. Trgajo planike, čeprav so zaščiteni. Letos sem šel večkrat z mamico na Storžič. Pa tudi sam. Strmi vrhovi nas vabijo. Se gorski veter je vabljev. Kmalu bo sneg prekril gore. Narava bo legla k počitku. Vzel bom smučil in se šel v Dolgo njivo smučati. Pozimi poti po gorah niso prehojene. Spomladi nasvidenje na vrhovih!

Drago Križnar, 6. razred

V ČESKI KOČI

Hodili smo že dve uri. Ob poti so naložena polena, da jih vsak planinec pomaga znesti v koč. S sestrično sva zgrabili vsaka po eno poleno. V koči sva najprej naročili čaj. Potem smo se pogovorili z osterbnikom to in ono. Popoldne smo se drsali in sončili. Pri Češki koči je zelo lepo. S sestrično sva obe navdušeni planiki. Ze sedaj misliha na transverzalo.

Blaženka Stular, 7. razred

USODNO NEDELJSKO POPOLDNE

Bilo je neke lepe nedelje. Z očetom sva šla v Kranj. Komaj kilometer od doma se je zgodila nesreča. Peljala sva se na motorju s precej veliko hitrostjo. Na ovinku nama je nasproti pripeljal avtomobil. Oče je zavil močno v desno. Zapeljal je v jarek in padla sva. Jaz sem si zlomil nogo, očetu pa ni bilo nič. Kmalu je pripeljal rešilni in že sem se znašel v Ljubljani. Odpeljali so me na polikliniko. Tam so mi na nogo dali mavce. Nato so me peljali na kirurško kliniko. Ko sem zvedel, da bom ostal tam, sem bil zelo potr. Drugi dan sem se znašel na ope-

racijski mizi. Dobil sem injekcijo. Nekaj časa sem se še zavedal, nato pa sem izgubil zavest. Zbudil sem se v bolniški postelji.

Jernej Polajnar, 8. razred

BOJ V RAZREDU

Bilo je med glavnim odmorom. Dečki so se nekaj časa pred tablo pogovarjali, nato pa so drug drugemu začeli nagajati. Vnel se je boj. Trije dečki so se topli. Nekdo je zraven vpil: »Janez, daj! Janez, daj! Janez, daj!« V tem trenutku pa je prišla v razred tovarišica. Pretepači je niso opazili. Vmešala se je v boj. Začela jih je lasati. Zbežali so v klopi. Vnel se je splošen smeh.

Tončka Zaplotnik, 6. razred

Zima

Zima, Poljane, travnike, gozdove je odela v belo. Legla je na vrhove smrek in legla je na planine. Zdaj so najbolj uboge gozdne livali. Smiliš se mi, mala veverica. Smiliš se mi, lepa srna.

Zima je obtežila samotna drevesa. Obtežila jih je s snegom. Zima je pregnala ptice. Zima ne pozna usmiljenja.

Usmilila se bom gozdnih livali in premrlih ptic. Nosi jim bom hrano. Potem bodo spomladi ptice peli pod mojim oknom. In veverica se bo veselo igrala kje blizu naše hiše.

Zima, jaz se je veselim. Rada hodim po snegu. Sneg je tako bel in lep.

Skuber Mateja 8. r.

Preddvor

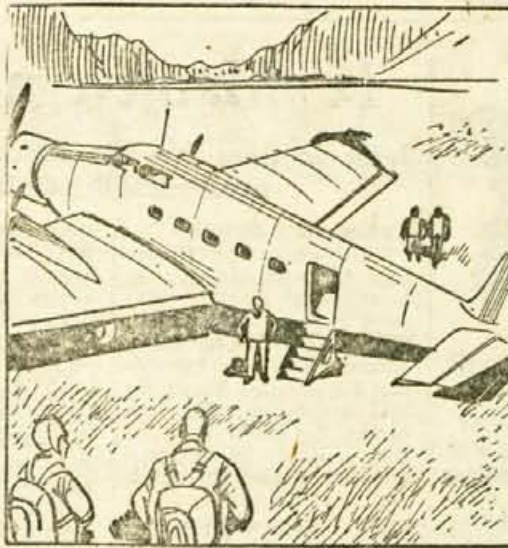

planinami. Res lep je ta kraj, gotovo eden najlepših na Gorenjskem. Na Jezerškem imamo kar dve trgovini, ambulanto, bolnico za očesno tuberkulozo, restavracijo »Doma na Jezerškem« in seveda tudi lepo šolo. Pozimi pa prilijajo k nam smučarji, ker so tu-

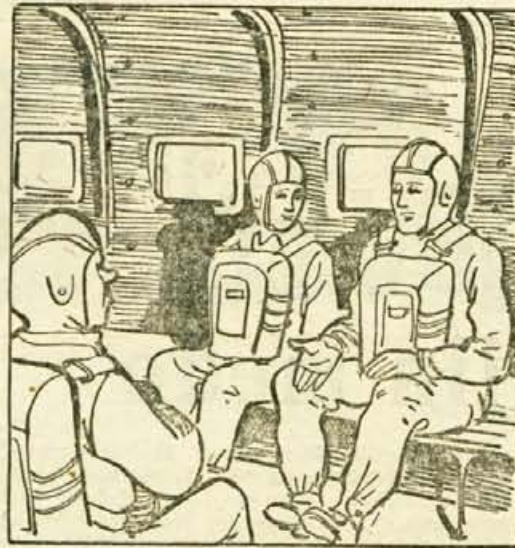
di ugodna smučišča. Tako nam na Jezerškem ni nikdar dolgčas. Prav zato sem na domači kraj tudi ponosna. Obiščite ga tudi vi vsi, kateri čitate našo stran Glas pionirjev.

Marijanca Zadnikar,
osn. Šola Jezerško

RAZP
ELI
SO
PER
UTI

145. Transporter je stal pripravljen na startu. »Fant, pojdi z nama!« je učitelj poklical Janeza. »S Petrom bova še enkrat poletela v zrak. Sedaj, ko ti ne bo treba skočiti, boš mirnejši. Videl boš, kako smešno enostaven je takle skok. Peter ti bo nazorno pokazal, kako se to napravi. Potem boš do jutri premislil in se odločil. Velja?« — »Prav,« se je namrdnil Janez, zraven pa si je mislil: »Če menita, da me bosta pretentala, se presneto molita!«

146. Letalo se je mrmrajoče dvigalo in učitelj je nedolžno kramljajal, da bi se Janez povsem pomiril. Pripovedoval je, kako važno vlogo imajo padala tudi v vojni. Z njim se spuste padalec sovražniku za hrbet, kjerkoli bi bilo potrebno. Prav zato pa je velikega pomena, da zna padalec leteti proti zemlji z zaprtim padalom in ga odpreti šele zadnji trenutek. Če bi se predolgo motovillil po zraku, bi postal živa tarča sovražnikovih strojníc, ki bi ga neusmiljeno prereševala.

147. Pa tudi civilni službi nudi podobne usluge. Poplavljenec, ponesrečenec, ki mu je padla dičije oskrbujejo padala z vsega vrsta pomoči. Pošto spuščajo letalo v nekaterih krajih kar s padalom. »Kako pa če ne pristane?« je zanimalo Peterja. Poštno vrečo obesijo med letalo, letalo v nizkem poletu spusti vrečo, ki jo zgrabi vrv z vrečo in posadka jo odloži.

PANORAMA

Najhitrejši jezik na svetu

Bruha besede kot iz mitraljeza — sestavlja univerzalno stenografijo

Po navadi menijo ljudje, da imajo ženske najhitrejšje jezike na svetu. Toda 62-letni Peter Spiegel iz Zahodne Nemčije se s to trditvijo ni strinjal. Izuril se je v umetnosti hitrega govorenja, da bi pred njim tudi največja klepetulja pozelela od zavisti. Iz ust sipa zloge s tako hitrostjo, da poslušalcem kar zveni v ušesih. Spiegel je po poklicu stenograf in je letos z 908 zlogi v minuti porušil svetovni rekord. Poznavalci te umetnosti menijo, da je dosegel skrajno možno mejo.

Na neki prireditvi se je srečal s komičarko Giselo Schlüter, ki velja pri Nemcih za simbol jezične ženske s nenavadno ostrim in hitrim jezikom. Peter Spiegel je vsem navzočim mozem pripravil redko zadoščenje: jezičnica skorajda ni prišla do besede, saj je komaj zmogla 440 zlogov na minuto.

Hitro izgovarjavo se je Spiegel naučil z vztrajnim vežbanjem, redno pa se je izpopolnjeval s pomočjo magnetofona. Čeprav bruha besede kot iz mitraljeza, mora biti vsaka povsem pravilno izgovorjena. Pred vsakim tekmovanjem v hitrem govorenju si Spiegel z rumenjacom

namaže jezik in ustno nebo. 62-letni mojster pa kljub temu še vedno ni zadovoljen s svojim rekordom. Spiegel se ukvarja tudi s sestavljanjem

njem univerzalne stenografije. Zamenjala naj bi stari stenografski sistem: namesto dosedanjih 200 pravil jih ima le še 13.

Z avtom na smetišče, namesto k mehaniku?

Inženir John West, ki je svojčas vzbudil precej pozornosti, ko je prispeval temeljne zamisli za gradnjo potniške ladje Canberra, se je sedaj ločil v Londonu gradnje pedsedežnega avtomobila za mestni promet, ki naj bi dosegel 60 km/h. Novi avtomobilček, ki naj bi stal nekako 750.000 dinarjev, svojemu lastniku ne bo delal sivih las s popravili. Zgrajen bo namreč tako, da bo mogoče vsak sestavni del, ki bo poškodovan ali pokvarjen, v najkrajšem času zamenjati in zavreči. To bo menda veljalo tudi

za motor, ki ga bo mogoče demontirati, zavreči in zamenjati z novim v pičlih desetih minutah. Karoserija avtomobilčka bo iz umetne smole.

Le koliko bo stalo vzdrževanje?

Odlikovanje za kirurga

15-letni Philip Williams iz Birminghama v Veliki Britaniji je postal angleški kraljici prošnja, naj odlikuje kirurga iz mestne bolnišnice, ki ga je, polnega nevarnih opeklin, operiral in mu tako rešil življenje. V svoji prošnji je napisal, da tako odlikovanje lahko prejme zdravnik, ki je nekemu rešil življenje, če ga zaslužijo tudi beatlesi.

V imenu kraljice je angleško notranje ministrstvo dečku odgovorilo, da bo resno proučilo njegov predlog. V birminghamski bolnišnici pa so veseli, da so pomagali tako hvaležnemu pacientu.

Zaspani zločinec

V San Francisku se je te dni zgodil svojevrsten zločin: 28-letni Hoze Trinidad je ubil svojo 24-letno ženo Alfonso Glorio, dveletnega sina in 57-letno taščo Filomeno Eskobar. Potem ko jih je pobil z nožem, je krvoločni ubijalec zaspal poleg svojih žrtev.

ŽIVELA LE OD TRAVE IN SUHEGA KRUHA

44 let v hlevu

V malem mestecu nedaleč od mesta Carami v Italiji, so te dni odkrili nekaj neverjetnega: 64-letna Giuseppa Giordano je preživela polnih 44 let v hlevu. Miličniki so prišli do neobičajnega odkritja po anonimni prijavi. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so jo zdravniki pazljivo pregledali. Njeno zdravstveno stanje je bilo, glede na nenormalne pogoje v katerih je živela od dvajsetega leta naprej, ko je bila kot deklica zaprta v hlev, precej težko.

Ko so miličniki vdrli v osamljen hlev, ki je bil deset

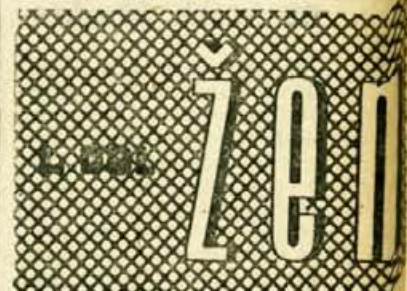
kilometrov daleč od naseljenega mesta Carami, so našli ženo poleg ognjišča, ko si je kurila s slamo in posušenim gnojem. V hlevu je bilo nekaj krav, osel in več kokoši.

V takih razmerah je bila Giuseppa prisiljena živeti od dvajsetega leta. Ostala je med živalmi in ni videla živih ljudi. Jedla je travo in suh kruh, katerega ji je včasih prinesel njen 69-letni brat Gaetano. Po prvih vesteh, je Gaetano svojo sestro prisilil na tak način življenja. Gaetano Giordano in njegova 67-letna žena Frančeska sta v priporu.

Anekdote iz dologov

NECENJENA VREDNOST

V banki na Jesenicah se je mudi zemci oglasil tudi neki Sved, da valuto za dinarje. Medtem ko je dal v ročni računski strojček (m) vrtela uslužbenka. Zaprošil je, če predstojnikom in mu zaupal svoj »Veste, sem zbiratelj starinskih rad mojo zbirko dopolnil s takim pri nas že precejšnjo muzejsko mu niso mogli ugoditi, ker strojček

tudi tajni policijski agenti, ki ogled slehernega gosta.

Francu je žal, da so se tu ustavili skih agentov veljajo že dolgo za zarotni Čuden hrup ju vrže iz spanja. Ne Slavko se prebudi. Strah ga je. Zajoka postelji ne vzdrži. Vstane in se zateče k Stefi je vznemirjena. Ne zmeni se k njej.

Kdo neki razbija po vratih ob tej niti polnoči.

Franc molči. Stefi molči. Ne upa preneha. Kdo neki bi mogel biti? Razbojnikji niso. Pri njima nimajo vrata zabodil kak pijanec? Franc bi pogledat. A čuti, da bi ne ravnal možk prstih stopi v kuhinjo. Prisluskuje, dokl kdo je zunaj.

»Odprite! Zandarmerija!«

GORENJSKI KRAJ, IN LJUDJE

GOSPODARSKE STAVBE BOHINJSKE KMETIJE

Poseben način pašnega gospodarstva s sezonskim vsakoletnim preseljevanjem živine in ljudi je v bohinjkih geografskih razmerah ustvaril tudi posebno obliko kmečkega doma. Stavbe kmetije niso združene le okrog hiše v vasi, ampak so povsod tam, kamor se čreda in družina za nekaj časa poleti preselita, povsod tam torej, kjer so senožeti ali planinski pašniki. Kamor bohinjki kmet poleti z živino pride, ima že vse pripravljeno zase in za živino.

Matično naselje je kmečki dom v vasi v nižini; tu okrog eo v glavnem tudi njive in delno senožeti. Vendar pa senožeti je pomenijo prvo stopnjo preseljevanja, zlasti bolj oddaljene in nekoliko višje ležeče, medtem ko so tretja stopnja planine, in sicer predplanine (nižje planine) in visoke planine, kjer se poleti zadržujejo najdlje.

Za primer navedimo nekaj krajev v posameznih teh stopnjah. Vasi Zgornje bohinjke doline (Stara Fužina, Studor, Srednja vas, Češnjica, Jereka) so matična naselja, osnovno bivališče bohinjkih kmečkih družin, središče kmetije. Rovti (bližnji na Senožetih vzhodno od Rudnice, bolj oddaljeni v Ukancu, v Vojah, na Uskavnici, na Šeh) so že druga stopnja, kamor gredo Bohinjci s čredo spomladi najprej, kjer preko leta ponekod celo obdelujejo njive, kjer kosijo senožeti in kjer pasejo živino nazadnje jeseni, ko je že pokošeno in ko je v planinah že premrzlo. Tretja stopnja so planine, kjer samo pasejo in iz mleka izdelujejo sir, in sicer nižje pla-

nine (ali predplanine), npr. Blato, Vodičin vrh, Grintojca, Zajamniki, Uskovnica (delno), Jelje, in visoke planine, npr. Viševnik, Jezero, Dedno polje, Laz, Konjščica itd. Nekatere planine so obenem predplanine in visoke planine (npr. Javornik na Pokljuki), z drugih pa se samo del živine preseli na visoke planine, del pa jo vse leto ostane tam (npr. Praprotnica, Goreljek, od kjer se z nekaj živine poleti selijo na Konjščico in na Velo polje).

Stavbe so prilagojene za hitevam proizvodnje (ki je skoraj povsem živinorejska). Prva stopnja kot središče kmetije ima v hiši osrednje bivalne prostore, ki v veliki meri služijo tudi shrambam pridelkov (žito, krma za prašiče v kleti, krompir itd.), dalje hlev in skedenj ter v bližini ali nekoliko dlje zunaj vasi stog (vezani kozolec) ali manjšo brano (stegnjeni kozolec). K temu domu sodijo seveda tudi šupe, svinjak, drvarnica itd. Skedenj je vedno nad hlevom; navadno ima kmetija dva skednja, enega za mlatev in metje prosa, drugega za shrambo krme; večja kmetija ima tri skednje, v tem primeru pa sta dva za shrambo krme, in sicer eden za slamo, drugi za seno, otavo, deteljo itd. Za shrambo krme so tudi odri nad skednji, ki jim pravijo »na petru«. Sem nekateri zlagajo »polen sno« (seno s travnikov v nižini), medtem ko »roten sno« (seno iz rovtov) zlagajo na skedenj. Kam kdo kaj dá, je odvisno od njega, mora pa zložiti tako, da je pozimi vse čimbolj pri roki.

Ob cesti v Srednji vasi v

Bohinju je ohranjena tudi še stara kašča, ki je služila za shrambo žita, moke in drugih pridelkov, mesa, tudi orodja itd. Kašče kot posebne stavbe za shrambo pa so na Gorenjskem skoraj povsem izginile, shrambe so našle svoje mesto v stanovanjskih in gospodarskih prostorih.

Na senožetih (v rovih) so hlevi, ki so spodaj zidani in kjer je prostor za živino, zgoraj (na hlevu) pa so te stavbe lesene in služijo za shrambo sena. Stavbam v bližnjih rovih, ki so samo lesene in so namenjene samo spravilu krme, pravijo svisti. Ob njih ali ob hlevih so pogosto brane (ali branice) za sušenje. V bolj oddaljenih rovih (Ukanc, Voje) so razen teh stavb še »hišce« za pastirja ali za vso družino; to so bivalni prostori in shrambe. Navadno so to trocelične stavbe; veča z ognjščcem (gonišem) na sredi, hišica s pečjo, mizo in posteljami ob strani in »čevd« za shrambo na drugi strani. »Hišce« so zidane in pogosto kombinirane s hlevi pod eno streho. V nekaterih rovih (npr. na Uskovnici), kjer so imeli včasih celo njive in kjer so sejali žito, so se te hišice s hlevom, svisti in brano spremenile v večja poslopja, ki skupaj z tvorijo skoraj pravo vas. Domnevajo, da so se iz takih občasnih poletnih naselij razvile stalno naseljene vasi Koprivnik, Gorjuše in Podjelje.

V planinah pa so razen skupnih sirarnic stalni objekti pastirski stanovi; za živino so stalni zaprti objekti le telečnjaki in svinjaki, za odraslo živino pa je ograjen prostor pod stanom ali okoli njega (ograda), ki je le na nekaterih planinah stalno pokrit.

A. Triler

148. Transporter se je naenkrat nevarno nagnil. »Padamo!« je kriknil pilot. »Kdor ima padalo, naj se reši!« Učitelj in Peter sta se pomembno spogledala in skočila proti vratom. Janez je poželenel od strahu in skočil za njima. Učitelj se je že pognal iz letala. V trenutku, ko se je odgnal tudi Peter, se ga je Janez krčevito oklenil. Tesno objeta sta se pogreznila v globino. Peter je zaman poskušal potegniti sprožilec. Janez se ga je oklepal tako silovito, da ni mogel do njega.

KDO GRE NA LIMANICE

Bilo je resno posvetovanje o razvoju gorenjskega turizma. Pa nekdo načelno utemeljuje: »Ali ne bomo prišli nikamor, dokler bodo o turizmu govorili samo turistični delavci. Vsi, od trgovine, prometa pa do kmetijstva in celo tistega, ki izdeluje lim, bi se mogli zavedati zavedati, da nam turizem prinaša devize, da nam odpira tržišče, da nam daje perspektive.«

»Toda na limanice dandanes nihče ne gre kar tako,« je dejal drugi in vsi so se pošteno nasmejali.

DRUGA REFORMA

Hčerka je končno nagovorila očka, da sta šla v trgovino kupit drsalke. Toda očka je ogledoval cene, tehtal denarnico in okleval, češ počakaj, bomo pa drugo zimo. Hčerka pa je z vso treznostjo svojih devetih let dejala: »Oh, očka, drugo leto bo spet druga reforma in jaz ne bom imela drsalke.«

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

Zandarmerija? A zakaj? Pa menda niso prišli po Stefi zaradi dogodka pred gubernarjevo palačo ali pa celo zaradi nocojšnjega medvzklika pred Narodnim domom?

Slutiti je, da se bo zaradi tega vzklika zapletla v nesrečo. Ze preden sta legla, jo je oštel in jo rotil, naj v teh dneh brzda svoj jezik. Ze tako ali tako bi lahko postala žandarmeriji sumljiva, ko bi zvedela, da sta se včasih družila s Cabrinovičem. Ze vse te tedne od atentata sem se na tihem boji, da bo oblast začela iskati nekdanje Cabrinovičeve znance in prijatelje. In njega so lahko pred leti videli večkrat v družbi s tem nesrečnim človekom. Kaj če ga žandarmerija ne išče prav zaradi Bosanca.

Take misli ga prešinjajo in se bliskovito spreletavajo v njem, ko boječe in z drhtečo roko odpira vrata.

»Vsaj luč prižgite!«

»Ste vi Franc Federle?«

Njegova roka le s težavo najde stikalo.

»Delate v Stöcklovi tiskarni v Miljah?«

Rad bi odgovoril naglas, a lahko samo prikima.

»Nocoj že celi dve uri lovimo tiskarje. Tudi po vas sva prišla.«

»Dajte, pohitite! V spalni srajci vendar ne boste šli na pot.«

Kakor izgubljen odtava proti sobi. V njem so podobni občutki kakor takrat, ko so ga gnali v zapor v Budimpešti. Kakor v megli vidi Stefi, ki je naglo oblečena stopila v kuhinjo.

»Kaj je? Kaj bi radi?« vprašuje Stefi in motri orožnika.

Pri sosedih se odpirajo vrata. Najbolj radovedni jih niti ne pripro, marveč radovedno gledajo proti Federlovemu stanovanju in potrpežljivo čakajo, kaj se bo zgodilo.

Orožnika, ki bi v drugačnih prilikah ob takih pogledih uživala nad svojo pomembnostjo, se tokrat nočeta postvaljati s svojim, v družbi tako pomembnim in strah vzbujajočim položajem. Zato pro-

sita Stefi, če smeta vstopiti, a obenem že stopita v kuhinjo in zapreta vrata pred radovednimi pogledi, ne da bi čakala na privolitev?«

»Zakaj hočete moža?«

»Uradna tajnost.« ostaneta orožnika skrivnostna.

»Moj mož vendar ni ničesar zagrešil.«

»Saj nihče ne trdi, da je kaj zagrešil.«

»A zakaj ste potem prišli ponj?«

»Ukaz!«

»Kakšen ukaz?«

»Ni sam, ki ga prebujava sredi noči.«

»Za ukaz bi rada vedela.«

»Menda ste slišali, da že dve uri loviva tiskarje.«

»Lovita tiskarje?«

»Da. To se pravi, morava jih prebuditi.«

»A zakaj?«

»Zvedeli bodo v tiskarnah.«

»V tiskarnah? Moj mož vendar ne more peš do Milj.«

»Seveda ne. Peljal se bo.«

»Ob tej uri ne vozi ne vlak ne parnik.«

»Peljal se bo z avtomobilom.«

Stefi še vedno ničesar ne razume. Orožnika ne povesta naravnost. Samo to ponavljata, da mora mož takoj v tiskarno. Vse tiskarne v monarhiji bodo to noč delale. Kaj, je uradna tajnost. Več Stefi ne spravi iz orožnikov. Zato jima skoro ne verjame, da nista prišla moža aretirat, marveč da sta ga prišla samo obvestiti, da mora takoj v tiskarno in da mora z njima na komando, kjer ga čaka avtomobil.

V prejšnji številki smo pomotoma objavili napačno nadaljevanje romana »ZENA«. Bralce prosimo, da nam to napako oprostijo!

121

Med njimi so s sumljivimi pogledi da Čehi v obeh avstrijskih tuzbija po vratih. Tudi A ne upa. Toda v svoji oka, ki bi se rad stisnil tema je. Noč. Morda ni oglasiti. Trkanje pa ne ukrasti. Je pred njuna je rekel Stefi, naj gre to mora vstati sam. Po ne opogumi in vpraša,

ALI BOMO PRIČAKALE BUDNO PRVI DAN LETA 1966

Ljudje smo različni in tako tudi vsak po svoje čaka Novo leto. Nekateri menijo, da je vsak prvi dan leta navaden dan in so jim vse priprave zoprne.

Drugi želijo čim bolj slovesno pričakati prvi januar in upajo, da se jim bodo v prihodnjem letu izpolnile vse liste želje, ki se jim doslej še niso.

Zenske ne bi bile prave ženske, polne vseh muh in domiselnosti, če ne bi pomislile, kaj bomo oblekle. Moramo biti čim prikupnejše.

Polistajmo po modnih revijah. Zelo veliko prikazanih modelov za pričakovanje Novega leta je za naše razmere preveč luksuznih. Niti nimamo možnosti, da bi si kupile srebrno in zlato bleščeče brokate (tkanina, ki je sedaj za večerne obleke najmodernejša), niti ni pravzaprav primernih lokalov, da bi tako slovesno dočakali polnoč.

Mnoge izmed nas se bodo zadovoljile z malo črno obleko. Morda ste si jo nakvačkale, tako boste še prav posebno čedne. Prav gotovo, da si lahko privoščimo malce bogatejši make-up. Da še to povem, v svetu so kozmetične tovarne svoje izdelke povsem prikrile modri večerni obliki. Vse je z lahkih zla-

tim in srebrnim nadihom. Puder se rahlo blešči. Ti bleščeči pudri in kreme so primerne le za zelo svetle, nežne kože, brez globokih gub, za obraze z lepimi, pravilnimi potezami. Seveda se pa morajo ta sredstva uporabljati diskretno.

Boste morda silvestrovali v hribih. Verjetno je odveč, če omenimo, da so v gorskih kočah salonarji z visoko peto smešni, prav tako bleščeči nakit in pretiran make-up.

Lepa in praktična so volnene oblačila, tudi jersey tkanina ni napak. Pozabile ne bomo na torbico, ki naj bo majhna, na čedno pričesko in dobro voljo. Kajne? Pa srečno in veselo!

Slavnostna večerja

Francoska solata, pečena gos, krompirjeve kocke, sveža solata, orehov puding, kompot

FRANCOSKA SOLATA

Poraba: približno 50 dkg kuhane zelenjave, krompir, korenje, grah, zelena, cvetki cvetače, nekaj kislih kumaric, trdo kuhano jajce, jabolko, nekaj žlic vina, limonin sok, sol, poper, gorčica, sardelni fileti, nekaj žlic majoneze.

Izdelava: zelenjavo skuhamo, jo nekoliko ohladimo in zrežemo na kocke grahove velikosti. Ravno tako zrežemo tudi kumarice, jajček pa na drobno sesekljamo. Vse skupaj premešamo z ostalimi žilili. Francoska solata je potem, ko nekaj časa stoji, bolj okusna.

PEČENA GOS

Očiščeno gos nasolimo, pustimo da nekaj časa stoji, nato ji v notranjost porinemo neolupljeno jabolko, namažemo z maslčobo in v ogreti pečici pečemo. Med peko jo večkrat polivamo in obračamo. Da se omaka ne zažge, polivamo juho ali vodo. Če se gos pri peki ni zmeščala, jo preložimo v kozico, prilijemo malo soka pečence in zajemalko juhe in pokrito do mehkega dušimo.

KROMPIRJEVE KOCKE

Krompir olupimo, zrežemo na kocke, splaknemo v vodi, da odcedimo, na prtičku osu-

šimo; malo ocvremo in posolimo.

OREHOV PUDING

Poraba: 7 dkg masla, 9 dkg sladkorja, 5 jajc, 10 dkg orehov, 6 dkg keksov, cimet, limonina lupina, mullkat in šodo za preliv.

Izdelava: Maslo s polovico sladkorja penasto umešamo in posamezno dodajamo rumenjake. Iz beljakov stlačemo sneg, in ko je še trd, mu med stepanjem dodajamo sladkor. Rumenjakiom primешamo najprej tretjino snega, šele nato dodamo ostali sneg, zmlete orehe, zdrobljene kek-

se, čajno žličko moka, cimet, limonino lupinico in mullkat. Ko je masa gladka, jo zvrnemo v namazan in s sladkorjem potresen model. Medel nspolnimo le do tri četrtine, ker puding pri kuhi naraste. V dovolj visoko kozice nalijemo za dva prsta vode, postavimo vanjo model in počasi kuhamo. Če voda povre, dolijemo krop. Če je model večji, naj zmes vre malo več kot pol ure. Kuhan puding zvrnemo na krožnik, prelijemo z vinskim šodojem, posebej v skladici lahko ponudimo še točeno in osladkano smetano.

NASTAJANJE GUB

Gube dobivamo z leti in predvsem ženske si želimo, da bi imele vsaj na obrazu in vratu gladko, nenagubano kožo. Res je, da lahko s pravilno nego marsikaj dosežemo, vendar v sami zgradbi kože nastajajo z leti spremembe, ki jih ne moremo zavreči.

Gube na obrazu bi lahko delili v dve vrsti, in sicer: gube, ki nastajajo zaradi mimične in starostne gube.

Prve gube dobijo predvsem ljudje, ki malo počivajo. Če

nekdo pogosto mrši čelo, bo kaj kmalu dobil globoke črte na koži čela. Ljudje, ki so veliko na prostem, ob močnem soncu imajo precej poudarjene gube na korenu nosu, kjer stiskajo veke in pripirajo oči, da jih varujejo premočne svetlobe.

Ljudje, ki mnogo govorijo, se smejiijo ali grimasirajo, imajo poglobljene gube ob ustih in na licih.

Druga vrsta gub pa nastane zaradi sprememb v zgradbi kože, ki se pojavijo z leti.

Koža izgubi svojo elastičnost. Zakaj? Z leti vlakna degenerirajo. Vrhni sloj kože postane tanjši, koža ohlapi. Ohlapna koža je za svojo podlogo prevelika in se zguba.

Če gube že nastanejo in so globoke jih ne moremo odpraviti. Tu lahko pomaga večjih le-kozmetična operacija.

- Najbolje storimo, da skrbimo, da bomo čim bolj zavlekli nastanek gub. Živeti moramo zdravo, prehrana mora biti dobra, gošiti moramo zmerno šport, imeti moramo dovolj spanja in počitka. Vse telo moramo negovati. Redno umivanje in suho krtačenje je potrebno. Za nekaj ur omilimo gube in nato pneemo kožo s krečnimi kremami in maskami.
- Jajčni beljak stepemo in nanesemo na kožo. Učinek kuje naj 10 minut. Nato splaknemo s toplo vodo.
- Učinek je viden, vendar le za nekaj ur.

in ne odlagajmo kravate.

• Ne govorimo in ne polnimo s polnimi usti.

• Ni prav, če že prvi kozarec vina mešamo z mineralno vodo. S kozarcem, v katerem je več kot pol mineralne vode, tudi ne nazdravljamo. Pijemo v majhnih požirkih.

• Gostitelj po navadi postavi rože ali darilo, ki smo ga prinesli na vidno mesto. Ne moremo pa terjati, da takoj ponudi pijačo, ki smo mu jo prinesli v dar.

NOGAVICE IN POKRIVALA V ISTI BARVI

Prave zime pravzaprav letos še nismo občutili, verjetno jo bo prineslo šele Novo leto. Ko bo pritisnil prvi mraz, bomo oblekle volnene nogavice v živahni barvi in si pokrile istobarvno rutko ali pokrivalo. Ker je v trgovinah izbira precej revna, vsaj pri barvah, je najbolje, da si napletemo same. Predvsem mladim deklicam bodo lepo pristojale živahne svetle barve, kot rumena, umazano bela, svetlomodra. Ne pozabite na domiselno čepico ali pleteno rutico. Toplo in moderno bo!

Nasveti

• Sveže masne madeže odstranimo z likanjem. Pri tem podložimo in pokrijemo madeže s čistim pivnikom ali časopisnim papirjem in likamo preko pivnika.

• Trdovratnejše madeže očistimo s čistilnimi krpami ali pa z zmesjo bencina in krede. Te nanesemo in posušimo, nato zmenecamo in skratčimo očišeno mesto z mehko plastično gobico.

• Če je kravata zelo umazana, jo celo operemo. Da si delo pozneje pri likanju olajšamo, kravato pred pranjem na obeh pregibih navdarimo z belim sukancem.

• Kravate operemo v bencinu, z blagim detergentom ali z milom. Najhitreje jih operemo v bencinu. Kravato potopimo v bencin in jo hitro stiskamo. Nato kravate še enkrat operemo v čistem

bencinu. (Ne pozabimo na previdnost pri pranju z bencinom. Nikoli ne perimo z bencinom v zaprtem prostoru, zlasti pa ne, če imamo ogenj v peči ali štedilniku, če gori kak kuhalnik, svetilka, električna luč ali če je blizu kdo, ki bi utegnil prižgati cigareto!)

• Kravate iz plastičnih tkanin (terital, nylon), tanke volne ali belo umazane svilene kravate operemo v mlačni raztopini detergenta ali v mlačni milnici z dodatkom salmijakovca. Kravate dobro stiskamo v pralni raztopini, jo splaknemo v čisti mlačni vodi, operemo še enkrat ter večkrat splaknemo v čisti pralni raztopini. Zadnji vodi lahko dodamo malo kisa, ki poživlji barve. Kravato posušimo in nato zlikamo. Zlikamo jo najprej na narobni strani na ožkem srednjem delu. Nato zlikamo kravato naraščajoča loška. Da preprečimo

odtis šivanega roba na gladkem in širokem delu kravate, vložimo v kravato gladek karton, ki smo ga urezali po obliki kravate.

• Parketna tla hitreje in laže na tanko namažemo s tekočim parketnim loščilom kot s pasto. Tudi porabimo ga manj. Tekoče parketno loščilo lahko uporabimo tudi za mazanje lesenitnih oblog in lesenitnih sten oziroma opažev in barvanih tal.

• Pleskano pohištvo umijemo s toplo milnico ali z raztopino detergenta, nato ga dobro splaknemo in takoj do suhega zbrisemo, sicer postane površina rada lisasta. Umivamo z mehko krpo ali gobo, zbrisemo pa s krpo, ki dobro vpija vlago in ne pušča vlaken. Uporabljati ne smemo nobenih grobih čistilnih praškov in ne terpentina, bencina, petroleja, sode, ker ta sredstva razjedajo barvo in lak.

Zanimiv klepet

• Princ Rainer — mož znane Gracie Patricie se komaj še obleče v kopalno obleko. Odkar je Gracia opustila ameriško diletčno kuhinjo se je sprog zredil za več kilogramov.

• Alain Delon in njegova sobroga Nathalia sta se v ne-

kem lokalnu precej sprla. Ljudje so ju opazovali in že je bil tu povod, da se bosta morda ločila. Če se tudi bosta, Nathalia ne bo imela finančnih težav, saj ji je ex-natakar Delon kupil v Parizu hotel.

1		2	3	4		5	6	7	8	9		10	11	12		13	14	15	16	17	18	
	●	19			●	20					●	21		●	22							
23	24	●	25		26	●	27				28	●	29		30	●	31					
32		33	●	34		35	●	36				37	●	38		39	●	40				
41			42	●	43		44	●	45			46	●	47		48	●	49				
50			51	●	52		53	●	54			55	●	56		57	●	58				
59				60	●	61		62	●	63			64	●	65		66	●				
67																						

Ime in priimek reševalca:

Točen naslov:

Pošta:

(Izpolnite s tiskanimi črkami)

NAGRADNI RAZPIS

Za reševalce, ki bodo oddali najkasneje do 10. januarja 1966 pravilne rešitve v uredništvu »Glas« osebno ali po pošti, razpisujemo naslednje nagrade:

- 1. — 10.000 din
- 2. — 4.000
- 3. — 3.000
- 4. — 10. — 1.000

Pravilno rešene križanke s čitljivo vpisanimi podatki reševalcev pošiljajte v pisemskih ovojnica na naslov: Uredništvo »Glas«, Kranj, Stanaeta Zagarja 27. V levi zgornji rob ovojnice vpišite še NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA. V vsaki ovojnici naj bo samo po ena rešitev!

UREDNIŠTVO

Novoletna nagradna križanka

VODORAVNO: 1. in 67. novoletno voščilo uredništva našega lista svojim bralcem — 9 besed, 19. ital. števniki, 20. pesniki, 21. tla, 22. telovadni element, 23. kemični znak za ruženj, 25. del obraza, 27. moštvo, posadka, 29. jaz (lat.), 31. hipnozi podobno stanje, 32. elektrokardiometer (krat.), 34. afriški veletok, 36. tuje žensko ime, 38. nadav, naplačilo, 40. voz, morska milja (angl.), 41. LROP, 43. kradljivec, 45. japonski slikar, 47. angleški (krat.), 49. Sovjetska socialistična republika, 50. plastična masa, podobna celuloidu, 52. predlog, 54. najmanjši delci snovi, 56. ženski glas, 58. Andrič Ivo, 59. odpadni kovinski delci pri struženju, piljenju itd., 61.

govedo, 63. izobrazba, 65. olje (angl.).

NAVPIČNO: 1. sovjetski nogometni reprezentant, 2. Edison Thomas, 3. določene barve, 4. plemeniti plin, 5. Istrati Panait, 6. svetopisemske oseba, 7. del očesa, 8. enovalentni alkin radikal, 9. z mivko prekrita tla, 10. ljudska tehnika, 11. nordijsko moško ime, 12. del telesa, 13. v pokoju, 14. ortodoksen (krat.), 15. romunsko moško ime, 16. svetovno znani angleški arheolog, ki je raziskoval tudi jugoslovanska področja, 17. slovenska tovarna nogavice, 18. vrh v Savinjskih Alpah, 24. odrediti, določiti, 26. prednajeđen, 28. organsko topilo, 30. ura (lat.), 33. prosim k bo-

gu, 35. industrijska rastlina, 37. delci materije, 39. žensko ime, 42. gozdna žival, 44. nedotakljiv, prepovedan, 46. letoviški kraj v Dalmaciji, 48. beli trn, 51. nogometni klub

»Elan«, 53. dirjanje, 55. Industrijski kombinat Tetovo, 57. tkanina, 60. romanski spomenik, 62. Kristan Eibin, 64. Aleksander Volta, 66. znak iz solminacije.

Dva magična lika

Vprašanja so pri magičnih likih ista za odgovore v vodoravni in navpični smeri!

VELIKI MAGICNI LIK: 1. Koroška, 2. zofa brez naslanjala, 3. raglja, 4. navlažiti, 5. kraj na Hrvaškem, 6. raztelesčevalca, 7. narezan, se-sekljan.

MALI MAGICNI LIK: 1. ožji sorodnik, 2. kraj v Istri, 3. angel pokončevalec; tudi Mencingerjev Roman, 4. tuje žensk

1	2	3	4	5	6	7
2						
3						
4						
5						
6						
7						

ime, 5. v eni plasti; ni podvojen, 6. italijanski kipar.

— Zdaj vem kakšnega počrtebuješ — odvrne druga. — Kupi televizor!

1	2	3	4	5	6
2					
3					
4					
5					
6					

— Nocoj sem imel strašno sanje.
— Kaj pa si sanjal?
— Sanjalo se mi je, da sem Japonec.
— To pa ni tako strašno
— Kako da ni, ko pa ni znam niti besede japonsko.

Brez besed

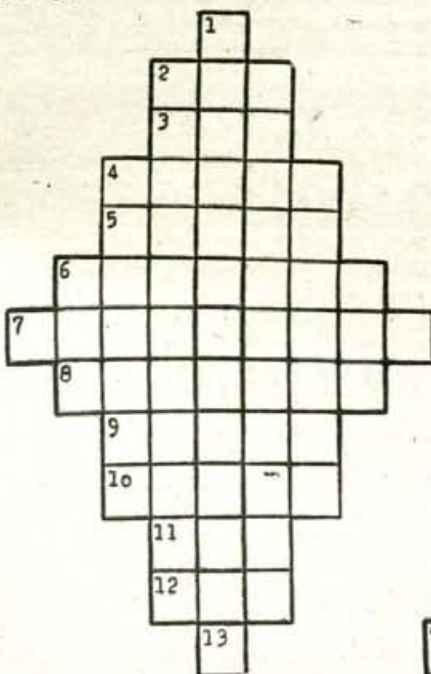
Za razvedrilo

Dekle reče svoji prijateljici:
— Dobro sem premislila in sedaj vem kakšen mora biti fant, s katerim bi se poročila.
— Daj, povej mi.
— Torej: biti mora glasbeno izobražen, dober pevec, zabaven in prav tako tudi za resen pogovor. Moral pa bo tudi molčati, kadar bom to jaz želela.

Vreteno

Vreteno rešujete tako kot križanko. Če boste vpisali pravilne odgovore, boste razbrali pod 1. navpično vprašanje, ki uredništvo našega lista močno zanima.

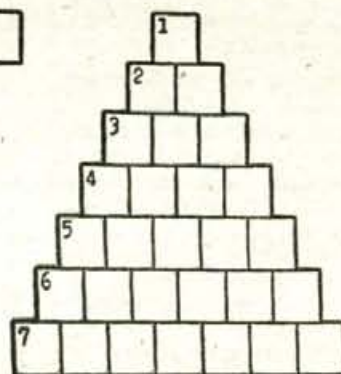
VODORAVNO:
1. samoglasnik, 2. pod, tlo, 3. mlečni izdelek, 4. jugoslovanski svetovni potnik Sekelj, znan po zapiskih o potovanju po Afriki, 5. grški otok, 6. severnoameriška stepa, 7. železi si nekaj in venomer misliti na to, 8. bebci, 9. fortuna, 10. gozdni čuvaj, 11. kurirji, 12. nočno zabavišče, 13. kemični simbol za žveplo.

Piramida

Piramido rešujete tako, da vpisujete ustrezne rešitve od zgoraj navzdol. Pri tem tvorite vsako naslednjo besedo iz črk, ki sestavljajo prejšnjo, tem pa dodate eno novo.

VODORAVNO: 1. samoglasnik, 2. staroslovansko pivo, 3. domače govedo, 4. zasleduje divjad, 5. glasuješ, izbiraš, 6. kraj pri Novosibirskem v SSSR, 7. čestitka.

DOMAČE SPECIALITETE

PET GLAV

Janez je iz prenapolnjenega pepelnika vzel že komaj tleči ogorek, globoko potegnil zadnji dim in se zmagovalno obrnil proti ženi, z eno samo, toda globoko izraženo besedo — Končal!

No, končno boš s tem zapisnikom nehal. Že mesec dni slišim po hiši samo o poročilu, članarini, o dvorani, vabilih in... »Bo vsaj enkrat mir,« je zaključila in znova pristavila že hladno možovo večerjo na štedilnik, da jo pogreje.

Nepričakovano je zazvonilo na vratih.

»Kdo je že spet tu?« je osupnila žena.

»Kdo vendar? Oni no! Saj smo se zmenili, da pridejo zaradi zapisnika,« je prizadeto dejal Janez.

»Torej še ni končano! Vedno to lužo v hišo,« se je zela ona in hitela odpirat.

Za razvedrilo

— Če je ta vdova res tako dobra priložnost, zakaj se potem sami ne poročite z njo? — vpraša ženitveni kandidat svojega posrednika.

— Ja, kdo mi bo pa potem plačal provizijo? — odgovori oni.

— Čudoviti piškoti! Kje pa ste dobili recept?

— V gledališču. Veste, neka gospa za menoj ga je razlagala svoji prijateljici, pa sem se še jaz nekaj zapomnila.

— Pred osmimi dnevi ste izostali z dela zato, ker je žena imela porod. Sedaj svoj izostanek zopet opravičujete z istim razlogom. Ali mislite, da sem neumen?

— Ne niste, moja žena je babica.

Večerja je šla nazaj k zidu na štedilniku in okrog mize, nad katero je krožil gost dim, se je sklanjalo petero glav.

Ko je Janez prebral, je resno odložil očala in dejal: »Vem, tu bo še mnogo pripomb. Jaz sem naredil le prvi osnutek predloga za končno oblikovanje zapisnika.«

»Ja, res. Janez že ve,« je dejal prvi. Vse je odvisno od zapisnika. Ta lahko prikaže našo organizacijo tako ali tako. Zato moramo tu zelo paziti.«

Pet glav je prikimalo.

»Koliko si že napisal udeležbe!« je vprašal prvi in sestanek je zadobil konkretno — konstruktivno obliko.

»Ja 13,« se je Janez v zadregi opravičil. Steli so. Res!

»Toda zunanaj jih je bila prej veliko,« je dejal drugi. »Kaj zato, če so morda le vedrili, čakali za karte za kino ali karkoli. Res je, da smo že tam govorili o stvareh kot potem v dvorani.«

»Res je,« so pripomnili drugi in ugibali kolikšno število naj vpišejo.

Ko so se zmenili za število udeležencev, so se upravičeno oddahnili. Toda brž se je znova zataknilo na prireditvah v zadnjem letu. »Če je ta zapisnik letni obračun, potem je prava blamaža za vso vas in njihovo organizacijo, da zapišejo samo tisto ob krajevnem prazniku. Besede so utihnile, glave so podpirali z dlanimi in zaskrbljeni pogledi so se zapičili v zapisnik. Ni bilo zaman. Kar šest so jih našli, povsem upravičena. Kaj zato, če je tisto vrtno veselico organiziral gostilničar, če je bil piknik pod hrdom na račun podjetja, če so bili ob Smarnu glavni gostilci z njihovimi vajami. Dejstvo je, da so bili povsod zraven tudi njihovi člani, celo

prodajali so, sodelovali v pripravah. Naj si kdo brusi jezik ob to, dokažejo mu lahko, da so te prireditve upravičeno šle za svoje in jih vnesli v zapisnik.

In tako dalje. Vse so pošteno zapisali, sestanke, predavanja, članarino, povečanje članstva, družbeno dejavnost s prireditvami...

Ostalo pa je še nekaj. O reformi je treba nekaj zapisati. Na letnem zboru bi bili morali spregovoriti tudi o tem. Navodila so bila taka. Če tam ni nihče znil besede, še ni rečeno, da pošljejo zapisnik brez te glavne točke.

Dolgo so razmišljali. V glavnem je šlo za formulacijo, saj drugo ni tako važno. Sebe in s tem vso vas vendar ne

smejo prikazati kot neke nergače čez standard, čez cene, čez... To lahko govorijo ljudje po vasi, pred trgovino, toda v uradnem sporočilu je treba postaviti stvari politično pravilno.

Dolgo so popravljali besedilo. Janez je črtal, dopolnjeval, znova pisal, korigi-

ral... In končno je bilo formulirano pravilno.

Zunaj je že bilo vse tiho, nikjer več luči, celo psi so bili povsod utihnili. Vsa vas je spala, spala brezbržno in nihče ni niti slutil, da je pet glav delalo in naredilo za njih nekaj velikega.

MAREL

France Trefalt - Lipe

100 x manj — 100 x več

Ne gre za nobeno matematično nalogo. Le za novoletno voščilo. Za voščilo v duhu naše gospodarske in denarne reforme.

Za velike, kaj velike, ogromne spremembe gre. Le pomislite, da bo po novem letu naš dinar za stokrat pomfajen, in da bo ameriški dolar kar za stokrat cenejši. Dinarjev sinček bo torej nasprotno stokrat več vreden kot njegov oče. Ker smo se latili naše gospodarske reforme z vso skrbjo in resnostjo, ki jo še premoremo, mislim, da je prav, če tudi jaz sporočim vsem bralcem »Glasu« novoletna voščila pod gornjim geslom. Zato želim:

— da bi v novem letu bilo stokrat manj obljub in stokrat več dejanj,

— stokrat manj nesreč na naših cestah in stokrat več treznih voznikov,

— stokrat manj gospodarskega kriminala in stokrat več poštenosti,

— stokrat manj pritožb na sodišču in stokrat več iskrenega prijateljstva,

— stokrat manj sej in sestankov in stokrat več izvršenih sklepov,

— stokrat manj »vekov« in stokrat več »odličnih« pri naših solarjih,

— stokrat manj preklinitve na progih Avala—Sljeme in stokrat več televizijskih naročnikov,

— stokrat manjše pomankanje reprodukcij-

skega materiala in stokrat več deviz,

— stokrat manj nerodnosti in stokrat več okretnosti in vrljivosti našim gostinskim delavcem v turističnih krajih,

— stokrat manj nesolidne propagande in stokrat več zadovoljnih turistov,

— stokrat manj tujk in stokrat čistejši jezik v našem tisku in uradovanju in končno vsem, ki berejo »Glas«, stokrat manj nevšečnosti, skrbi in te-
gob, in stokrat več zadovoljstva, sreče in zdravja,

stokrat več novih dinarjev, vsega stokrat manj slabega in stokrat več dobrega. Če se vse to uresniči, potem bo res SREČNO

1966 LETO.

Lani še nismo imeli reforme, pa sva si z ženo lahko privoščila silvestrovanje v prijetnem letoviškem kraju na Gorenjskem. Po burni novoletni noči sva ostala še dan, dva tam, da si odpočijeva ude in glavo na svežem gorenjskem zraku in bilo je ravno na predvečer odhoda, ko sem v kotu restavracije, kjer so pred prizganim televizorjem posedali mačkasti gostje, opazil — njo.

Priznali vam morata, da se mi je ob pogledu na njen filmski obrazek in tisto niže dolgi kolcnilo ko slonu. Kakšna ženska! V hipu sem pozabil, da že dolga leta hrabro prenašam zakonski jarem in da imam povrhu ženo s seboj. Toda zadevo sem izpeljal

mojstrsko, to se mora priznati! Naj vam samo povem, da je bila žena ob devetih že v postelji, kjer se ji je sanjalo o vsem drugem, le o moji najnovejši simpatiji ne, jaz pa — verjemite ali ne! — s svojo lepoticiko v sosednji sobi. Bila je velika dnevena soba s kavčem in televizorjem; turistično podjetna družina nama jo je bila z ženo prepustila za vse dni in noči najinih novoletnih počitnic. In jaz sem bil tu čisto sam s tem božanskim bitjem in srčkani obleki z velikim dekolte-

jem in velikimi gumbi tik pod njim, do so me srbeli prsti, ko da bi jih pravkar iz kopriv potegnili.

Skrbno sem zaprl vrata v spalnico in z moškim nasmeškom sedel čisto blizu nje na kavč. Tudi ona se je ves čas smehljala in zraven ljubko čebljala, da mi je bilo, ko da me mažejo z medom in posipavajo s sladkorno sipo. Podjetno sem odčepil steklenico nedolžnega, a zahrbtnega likerja in po dveh, treh kozarčkih že zavzel dokaj haremški položaj na mehku,

premekem kavču. Ona se je kar naprej smehljala in gostoleta s svojim zvonkim glasom in koliko zanimivih reči je vedela povedati! Malec me je skrbelo, da ne bi prebudila žene, toda posrečilo se mi je, da sem njeno zgovornost diskretno utišal do pritanjenega šepeta. Istočasno sem tako rekoč neopazno ugasnil žar-nico na stropu in lahko si mislite, da je bila v svetlobi zasenčene kotne svetilke videti še lepša...

Potem... no, potem sem si počasi sezul copate, se pri-

maknil bliže in ravno ko sem se hotel dotakniti najbližjega gumba, se je zgodilo nekaj tako grozotnega, da bi se človek zgrizel od jeze in se živ požrl...

»Kaj?« so šepnili prijatelji.

»Se je zbudila žena?«

»Ah, kje neki, ta je spala ko stoletni hrast! Toda zmanjkalo je toka in zabave je bilo konec...«

»Kako? Toliko bolje, če sta se znašla v trdi temi!«

»V kaki temi neki, saj ni zmanjkalo toka v dnevi sobi, temveč v televizijskem studiju in ravno ko sem hotel spet malo pojačiti zvok, je na ekranu mojo simpatijo zamenjal napis: KRATEK ODMOR ZARADI PREKINJ-TVE TOKA

Novoletna zgodba

PRED LETOM DNI SMO SE VPRASALI: KAJ NAM BO PRINESLO NOVO LETO? PRAV TAKO SE VPRASUJEMO TUDI DANES. VZELI BOMO BELEZNICO IN SVINCNIK IN SE NAPOTILI PO GORENJSKI Z ENIM SAMIM VPRASANJEM:

Kaj želite v novem letu?

Kaj si želimo in kaj pričakujemo! To sta dva različna pojma in vendar lahko pričakujemo skoraj vsi predvsem delo in zopet delo. So pa tudi izjeme.

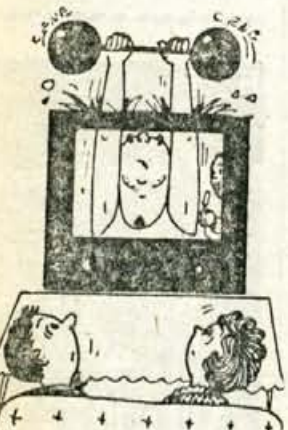
TEREZIJA MIZIČ (78 let) iz Sela pri Zirovnici: Vse življenje sem trdo delala. Sedaj sem stara in bolna. Verjetno zaradi tega pogrešam predvsem dela. V novem letu ne pričakujem ničesar več.

Njena sovaščanka **MINKA BESTER (56)** pravi: »Sedaj so težki časi. Želim in pričakujem, da se bodo izboljšali. V novem letu pričakujem odločno o pokojnini, ker dobivam sedaj le akontacijo. Želim čimboljše odločitve.«

Želje so različne. **MILICA BRESAR (21)** iz Srednje Beke: »Rada bi se izredno vpisala višjo pedagoško šolo. Slišala sem, da bo v naslednjem letu odprta v Kranju. Pričakujem in želim, da bi bila res odprta, ker se drugače ne bom mogla šolati.«

Se mlajša od nje je **ANICA BRANKOVIC (14)** iz Cerklj. Hodi v zadnji razred osemletke. Kaže, da ima šole že čez glavo: »Za leto 1966 mi je edina želja, da bi se lahko čimprej zaposlila.«

CHALLAL AMRANE, študent iz Alžira pravi: »Želim, da bi prišlo do miru v Vietnamu, Indoneziji, v Rodeziji in da bi bili narodi povsod svobodni tako kot vidim, da so v Jugoslaviji. Želim, da se povsod rešijo izkoriščanja in da bi bili vsi ljudje srečni.«

Ne, ne! Pravi, da je dosegel nov svetovni rekord. V novem letu si niti najmanj ne želim novega svetovnega rekorda v dviganju cen!

ANTONIJA SMOLEJ, gospodinja iz Zirovnice je bila kar malo pikra: »Želim, da cene ne bi prišle v stik s kakšnimi raketami in se v novem letu še bolj divje povzpele navzgor.«

Se ostrejša je bila **MALČI CENCELJ (30)** iz Trzliča: »Ali sploh premore Jugoslavija to kar želim? Želela bi tako dolgo palico, da bi klatila tiste zvezde, za katere pravijo, da izpolnijo vse želje. Zdi se mi, da so do takšne palice nekateri le prišli. Morda pa se jo le da dobiti pri nas?«

RADO KOKALJ (39) iz Kranja je bil kratak: »V letu 1966 pričakujem najsrečnejši dogodek v življenju. V družini bomo dobili prirastek.«

V novem letu si želimo, da bi postali toliko večji v alpinizmu, da bi premagali gore predpisa, ki se vsak dan kopčijo pred nami. Še bolj bi bilo seveda, če bi se gore zmanjšale!

Tudi **STANE BOBNAR (37)** iz Cerklj je bil precej optimistično razpoložen: »Pričakujem, da bo v Cerkljah v naslednjem letu še vse boljše kot je to bilo do sedaj — že sedaj pa je bilo vse dobro.«

JANKO PONČNIK, natakari iz Bleda je precej potoval in marsikaj videl v tujini, kateri pripisujemo vse najlepše: »Želim, da bi čimveč naše mladine tako spoznalo svet kot sem ga jaz. Sitrí leta sem hodil po Italiji, Franciji in Nemčiji ter sem videl tamkajšnje blesteče življenje nekaterih in revščino večine. Če bi mladina videla vse to, bi znala bolj ceniti svojo domovino in to kar imamo pri nas.«

Stirí najstletni **JOZE KNAFELJ** iz Lahovč pa ni prepri-

čan, da je pri nas vse dobro: »Upam, da bom v naslednjem letu končal osemletko. Rad bi se šel učiti za pleskarja, kar pa sedaj ni tako lahko, ker je le težko dobiti prosto mesto.«

KEO KAMIN, študent iz Kambodže je navdušen nad našimi kraji, rad bi videl in se naučil kar se da veliko: »V času, ko bomo živeli še v Kranju bi rad spoznal čimveč krajev v Sloveniji in Jugoslaviji. Rad bi uspešno doštudiral in se vrnil z najlepšimi vtisi k svoji družini, v mojo domovino.«

Nekateri anketiranci so bili v svojih odgovorih skoraj odrezavi. Na kratko nas je »odpravil« tudi **IVAN MOHAR (37)** iz Senčurja: »Želim, da bi še naprej tako delal kot sem do sedaj.«

Ob Moharju je stal **MIHA TROJAR (50)**, ki je takoj dodal: »Želim, da bi dobili v Senčurju končno le prostore, v katerih bi se lahko zbirala mladina. Odkar se je pred dvema letoma podrla dvorana, počiva družbeno življenje pod ruševinami.«

Najrazličnejše želje. Posebno mladi so v svojih čiljah včasih kar težko razumljivi. Svojo željo nam je pol za šalo in pol zares zaupala tudi **IRENA LAH (18)** iz Trzliča: »Že 18 let iščem sliko Alena Delona. Do slike bi že še prišla, samo jaz bi imela rada živega.«

Študentka **MAJDA MEHLE (23)** že občuti sedanjo dra-

gentje zelo težko shajamo iz meseca v mesec.«

Želimo, da bi se uresničile Majdine želje. Ko smo za mnenje in želje vprašali tržiškega potšarja **TONETA PLEMSKARJA (47)** je odgovoril: »Želim stalnejše cene, želim... Kaj bi govoril Sem glas vpljočega v puščavi! Nihče prijazno se mu ne odzove.«

FRANC MURNIK, upokojenec iz Preddvora je tako, kot tudi ostali, prišel navzkriž z mesarji, oziroma cenami mesa: »Želim, da se v novem letu še bolj razvije sodelovanje med kmetovalci in mesarji. Sodelovanje je že sedaj doseglo takšno stopnjo, da oni dobijo pri živini prav toliko kot mi. V mesnicah je meso še enkrat dražje kot je živa teža živine.«

Tudi stražiško pokopališče ne morejo nekateri pozabiti v noveletnih željah. To je dogodek, ki je razburil prebivalce desnega brega Save pri Kranju. Na to nas je opomnil **TINE HRIBAR (29)** iz Orčeka: »Želim, da bi ostalo pokopališče v Stražišču še toliko let, kot je že bilo.« (opomba: pokopališče je po nepotrjenih podatkih staro okoli 250 let).

FRANC MEGLIČ (38) iz vasi Dolina pri Trzliču: »Želim predvsem boljše gospodarstvo, da bi napeljali v Dolino elektriko in kočno uredili ceste.«

Prebivalce Brnikov še vedno muči poplava njihovega potoka. **IVANKA BOHINC**

Student **JOZE OKOREN** iz Kamnika pa je bil malo daljši: »Najprej vse najboljše in najlepše v letu 1966. Želim to, kar želimo vsi, ki smo vpisani v matične knjige kot ljudje. Konkretno ni dobro govoriti, to so me učili starejši, pa vseeno, želje so tako pogoste ob Novem letu, da se bo moja utopija v morju drugih, ne bo je opaziti. Kamniškemu turizmu želim, da bi mu dedek Mraz prinesel budilko (lahko je tudi uvožena), ki bi zbudila zaspance in jim pregnala meglo iz predelov oči, da bi jasneje videli Veliko planino in druge lepote, ki nas obdajajo. Uživamo jih sami, pa ne zato, ker bi bili lokalpatrioti marveč zato, ker je marsikomu beseda turizem tuja, beseda le, na katero se da gledati skozi dinar (pa naj bo stari ali novi). Torej — močno budilko kamniškemu turizmu za novo leto!«

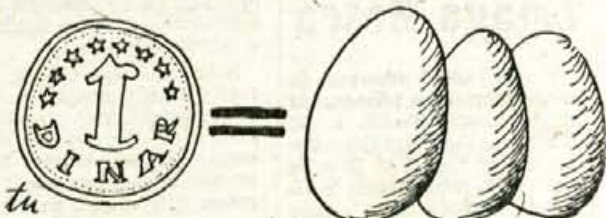
Doktor, dobro pogledjte, če je moje srce res sposobno za novoletno zabavo

Morda ima še najbolj nenavadno željo **ZOFKA URSIČ (31)** iz Senčurja. Po poklicu je natakarija in ima prav zaradi svojega poklica precej svojevrstno željo: »Ker smo v gostinstvu plačani po učinku, moram želeli, da bi ljudje čimveč pili, saj to za nas pomeni višje osebne dohodke. Drugače želim zdravja vsem in še prav posebno svoji družini in seveda tudi sebi.«

- Različne želje imajo različni ljudje. Vsi pa v svoji želji, naj bodo povedane ostro, šegavo ali preprosto, želijo, da bi nam bilo vsem skupaj vedno boljše in boljše. Pridružuje mo se vsem tem željam: našo željo, da bi bilo vse ok novo leto boljše o prejšnjega.

P. Colnar

Naš karikaturist, akademski slikar Vinko Tušek, želi, da bi v letu 1966 dosegli takšno razmerje:

ginjo in si želi v novem letu da bi cene ostale vsaj na do-sedanjem nivoju: »Želim, da ne bi podražili vozovnic na avtobusu, da se ne bi podražila hrana v menzah. Štu-

(39) iz Zgornjega Brnika si je zaželela: »Želim, da bi končno že poglobili celo strugo Reke in bi tako enkrat le imeli mir pred vodo, ki venomer poplavlja.«

OBCINSKO PIONIRSKO PRVENSTVO KRANJA V ORODNI TELOVADBI

Orodna vadba postaja popularnejša

Na občinskem pionirskem prvenstvu, ki je bilo v nedeljo v organizaciji TVD Kranj v telovadnici v Stražišču je nastopilo 50 pionirjev. Čeprav sta nastopili le 2 ekipe, je bilo tekmovalno vzdušje na zavidijski višini.

Na tekmovalstvu so imeli pionirji TVD Partizana iz Kranja več uspeha kot njihovi vrstniki iz TVD Kranj. Kranjčani so osvojili tri prva

mesta v ekipni in dve v posamezni konkurenci. Stražiščani pa so bili enkrat zmagovalci v ekipnem in dvakrat v posameznem tekmovalstvu.

LIDJA DOLGAN, članica TVD Partizan (Kranj) se je na tekmovalstvu uvrstila na 2.-3. mesto

REZULTATI — Ekipno — Starejši pionirji: 1. TVD Partizan I 225, 2. TVD Kranj 232,9 in 3. TVD Partizan II 208,3 točke; starejše pionirke: 1. TVD Kranj II 172,6 in 2. TVD Kranj I 169,9 točk; mlajše pionirke: 1. TVD Partizan I 221,7, 2. TVD Partizan 206,1 točk.

Posamezniki — Starejši pionirji: 1. Davorin Jug (P) 45,5, 2.-3. Franc Sparovec in Tone Vidmar (oba P) 44,7; mlajši pionirji: 1. Branko Bregar (K) 46,5, 2. Rado Jenko (P) 46,3, 3. Tone Semerej (K) 45,6; starejše pionirke: 1. Tončka Papež (K) 37,0, 2. Simona Penko (K) 36,9, 3. Helena Sajevic (K) 36,0; mlajše pionirke: 1. Nada Zihel (P) 46,1, 2.-3. Tanja Golob in Lidija Dolgan (obe P) 45,5.

Po tekmovalstvu smo zaprosili načelnika TVD Partizana Kranj za nekaj besed: »Po uspehih Mira Cerarja kažejo najmlajši precej več zanimanja za orodno vadbo. To je težak šport, ki zahteva polno psihično in fizično koncentracijo. V društvu imamo sedaj okoli 150 članov, od njih pa jih je kar polovico pionirjev.«

Drugouvrščen Tone Vidmar iz Stražišča pa je dejal: »S telovadbo se bavim že štiri leta. Največji uspeh sem dosegel z 12. mestom na slovenskem prvenstvu. Za gimnastiko me je navdušil Cerar, a da sem se vključil v Partizan oče.«

VELESALOM NA ČRNEM VRHU

Mladi se približujejo vrhu

Detiček, Soklič in Jakopič grede po stopnjah zmagovalca Petra Lakote

Dočkali smo tudi prvo večje tekmovalstvo v veleslalomu. V nedeljo se je pomerilo na Črnem vrhu kar 176 tekmovalcev. V izredno izenačeni konkurenci sta sicer premočno zmagala Jeseničan Lakota in član Branika M. Klinar, vendar je razveseljivo, da je za njima cela vrsta izenačenih tekmovalcev.

V ženski konkurenci je zmagala Krista Faneli, ki bi s svojim rezultatom zasedla v članski konkurenci 8. mesto. Majda Ankele je bila diskvalificirana in je tako izostal dvoboj med našima najboljšima smučarkama. Pri mladinkah sta poželi prvi mesti Tržičanki Kurnikova in Kramerjeva.

REZULTATI — Člani: 1. Lakota (J) 1:31,0, 2. M. Klinar (B) 1:32,4, 3. Detiček (JLA) 1:35,4, 4. Soklič (T) 1:36,1, 5. Vogrinec (B) 1:36,5, 6. Cop (J) 1:36,7, 7. Lajbeher (T) 1:36,9, 8. Zajc (E) 1:37,6.

Mladinci: 1. Juvančič (E) 1:41,0, 2. Gašperšič (J) 1:41,5, 3. Kavčič (E) 1:42,5, 5. Židan (Kr. g.), 8. Stare (J) 1:45,1, 9. Stojan (J) 1:46,6, 10. — 11. Pesjak (J) in Gantner (Selca) 1:47,0.

Članice: 1. Faneli (E) 1:37,4, 2. Klobfutar (Kr. g.) 1:49,5, 3. Tevž (B) 1:50,4, 5. R. Kleindienst (J) 1:55,3.

Mladinke: 1. Kurnik (T) 1:19,0, 2. Kramer (T) 1:20,0, 3. Zuraj (B) 1:21,7, 5. D. Kleindienst (J) 1:30,4.

Po tekmovalstvu so odšli najboljši na krajsi trening v Kranjsko goro. V Kranjski gori se bodo pripravljali za mednarodna tekmovalstva pri

moških Lakota, M. Klinar, Detiček, Jakopič, Soklič in Vogrinec ter mladinci Gazvoda, Židan, Hamold, Fortin, Kavčič, Gašperšič in Juvančič. Od članic so odšle na trening Faneli, Ankele in Tevž ter mladinke Zuraj, Pavšič, Kurnik in M. Luzar.

Na mladinskem prvenstvu Slovenije v namiznem tenisu

Jeseničanke prvakinje

V nedeljo so na ekipnem slovenskem prvenstvu v namiznem tenisu v Mariboru igralke Jeseničanke osvojile prvo mesto. Odlično so se odrezale tudi mladi igralke Kranja, saj so v mladinski konkurenci osvojile drugo mesto.

REZULTATI — Mladinci: 1. Olimpija, 2. Kranj (Kerštinj, Pangrič, Babina), 3. Maribor, 4. Triglav. **Mladinke:** 1. Jeseničanke (Krajzelj, Pavlič), 2. Olimpija, 3. Triglav.

KEGLJANJE NA LEDU

Določena reprezentanca

Jemc na evropskem prvenstvu

Po nedeljskem mednarodnem turnirju v kegljanju na ledu, ki je bil na Jesenicah, so določili državno reprezentanco, ki se bo udeležila evropskega prvenstva v Davosu (15. in 16. januarja).

Za našo reprezentanco bodo nastopili Drinovec, Božič, Koblar, Klinar I, Klinar II, Hafner I in Hafner II z Jesenic; Markelj, Smolej, Robič, Vandot iz Kranjske gore ter Blečani Potočnik, Vovk, Jemc in Piber. Zanimljivo je, da bo v reprezentanci nasto-

pal tudi znani smučarski skakalec Božo Jemc.

Na tekmovalstvu so dosegli naslednje uvrstitve: 1. Jesenice — Drinovec 24, 2. PSV Oberkärnten 20, 3. Jesenice — Langus 18, 4. Kranjska gora — Kerštinj 18, 5. Bled — Potočnik 18 točk.

Zmaga Mesca

V mladinski konkurenci je na mednarodnem tekmovalstvu v smučarskih skokih v St. Moritzu zmagal Kranjčan Mesec s skokoma 73 in 74 m in 183,7 točk. Drugo mesto je zasedel Francoz Sain Lager 180,8 (73, 75), tretje pa Švicar Schemi 173,4 (72, 74 m).

V članski konkurenci je zmaga Italijan Aimoni, ki je postavil novi rekord skakalnice z 239,7 točk (85,5 84). Naša skakalec Oman (76, 75 m) in Glacomelli (72,5, 74 m) sta zasedla enajsto in osemnajsto mesto.

Po tradiciji Kovinar

Na odbojškem turnirju na Jesenicah je zopet zmagnata ekipa šolskega športnega društva Kovinar z Jesenic.

REZULTATI: — Kovinar : Zirovnica 3:1, Bled : Zirovnica 3:1, Kovinar : Bled 3:0.

ZA GODČEV POKAL V BOHINJSKI BISTRICI

Zmagoslavje »starih«

Janko Kobentar zmagovalac med posamezniki

Letoanje tekmovalstvo za pokal Tomaža Godca je potekalo v znamenju dvoboja med starejšimi in mlajšimi tekmovalci. Na težiški progi so se znašli boljše starejši in s tem dokazali, da je rutina lahko odločilnega pomena to predvsem takrat, če se nastopa v težjih tekmovalnih pogojih.

Na tekmovalstvu so se odlično izkazali organizatorji. Z organizacijo tega tekmovalstva so dokazali, da so dobro pripravljene na mednarodno tekmovalstvo, ki bo v Bohinju v začetku januarja.

Nepričakovana odjuga je precej otežila prognozo, vendar so tekmovalci vseh dvajsetih klubov iz Slovenije in Hrvaške pokazali izredno borbost in, z ozirom na slabo prognozo, tudi solidne rezultate.

Zmagovalac pri članih je Janko Kobentar z Jesenic. Zmagovalac zadnjega tekmovalstva Kerštinj se je uvrstil sicer šele na peto mesto, vendar so ga prehiteli le tekmovalci, ki so trenirali v Poljski.

Za presenečenje v ekipni uvrstitvi, je poskrbela ekipa

Rateče-Planica, ki se je uvrstila na drugo mesto pred krajskim Triglavom.

REZULTATI — Mladinke (3 km): 1. Grušovnik (L) 21,26; Članice (5 km): 1. Pšenica (Moj.) 27,33, 2. Pliberšek (L) 27,43; Mlajši mladinci (5 km): 1. Pintar (J) 23, 13, 2. Kalan (G) 23,54, 3. Rozman (T) 25,42; Starejši mladinci (5 km): 1. Jakopič (G) 22,24, 2. Dornik (G) 22,26, 3. Dretnik (JLA) 22,28, 4. Krišelj (T) 23,25; Člani (10 km): 1. Kobentar (J) 33,50, 2. Seljak (T) 34,35, 3. C. Pavčič (E) 34,58, 4. Milnar (R) 35,04, 5. Kerštinj (R) 36,03, 6. Kobilica (G) 36,11.

● Ekipna uvrstitve: 1. Enotnost (Pavčič, Rajšp, Reš) ● 1:38,02, 2. Rateče-Planica

- (Milnar, Kerštinj, Robič)
- 1:38,13, 3. Triglav (Seljak)
- Komac, Krišelj) 1:39,21
- itd.

blagovnica

RADIO

ČETRTEK - 30. decembra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.25 Meseci - skladbe - 9.40 Stari in novi znanci - 10.15 Naši kolektivni čestitajo - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Francoske skladbe v instrumentalnih izvedbah - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Čez hrib in dol - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Srečno 1966! - 14.35 Enajsta šola - 15.15 Prenos smučarskih skokov iz Oberstdorfa - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Turistična oddaja - 18.00 Aktualnosti doma in po svetu - 18.20 Odskočna deska - 18.45 Jezikovni pogovori - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Četrikov večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Literarni večer - 21.40 Glasbeni nokturno - 22.10 Misli in čustva ob Chopinu - 23.05 Plesna glasba

PETEK - 31. decembra

8.05 Operna matineja - 8.55 Pionirski tednik - 9.25 Domače viže - domači ansambli - 9.35 Pet minut za novo pesmico - 10.15 Bagete iz domače glasbene literature - 10.35 Novosti na knjižni polici - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 12.05 Iz oper Verdija - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Dvajset minut slovenskih narodnih - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 »Vlak želja« - 15.25 Zabavni intermezzo - 15.30 »Veseli tobogan« - 17.05 Voščila za Novo leto - 17.35 Juri Muri v Afriki - 18.05

Novoletni razgovor - 18.25 »Ob kamnu« - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Kronika 1965 - govorna glasbena oddaja - 23.50 Minuto pred polnočjo 24.00 Srečno 1966! - 00.05 V veseljih ritmičnih v Novo leto - 01.00 Kar po domače - 02.00 Spomini in želje - 03.00 Novoletni cocktail

SOBOTA - 1. januarja

6.00 Veseli zvoki v Novoletno jutro - 8.05 Prva radijska matineja tega leta - 9.05 Mladinska radijska igra - 10.00 Da bi bilo... - 11.00 Novo leto med gorami - 11.25 »Pevčeva pratika« - 12.05 Novoletni potpuri - 13.15 Satira s potnim listom - 14.00 Praznično športno popoldne - 16.00 Melodije s festivalov 1965 - 17.05 Od republike do republike - 17.35 Uspehi slovenskih reproduktivnih umetnikov v svetu - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Zvončice kaskade - 20.15 Deseti brat - 21.15 V preteklem letu ste jih radi poslušali - 22.10 Oddaja za naše izseljence - 23.05 Ples v Novem letu

NEDELJA - 2. januarja

6.00 Dobro jutro - 8.05 Mladinska radijska igra - 9.05 Voščila in želje za Novo leto - 10.00 Mladi Celjani - 10.45 Za prijatelje lahke glasbe - 11.30 »... le sosed bo mejak« - reportaža - 12.05 Zelje in voščila za Novo leto - 13.15 Pevske veličine našega časa - 14.00 Športna nedelja - 16.00 Za vsakogar nekaj - 17.05 Operetne uverture - 17.30 Radijska igra - 18.45 Melodije o ljubezni - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Naš novoletni sestanek - 21.00 Večer s »Petruško« Igorja Stravinskega - 21.40 Štiri skladbe za violino in klavir - 22.10 Nočni zabavni

zvoki - 23.05 Melodije za lahko noč

PONEDELJEK - 3. januarja

6.00 Dobro jutro - 8.05 Deklica z vžgalicami - glasbena pravljica - 8.20 Vesele zimske pesmi poje otroški zbor RTV - 8.35 Glasba za zimsko jutro - 9.05 Zabavne melodije na koncertnem odru - 10.00 Šport v letu 1966 - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Med novimi posnetki domače orkestralne glasbe - 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.15 »Pokaži kaj znaš« - 14.00 »Ljudje, ki ne poznajo praznika« - 14.30 Pol ure za godali - 15.20 Madame Butterfly - opera - 17.40 Nekaj za ples - 18.00 Trije muzikanti - 18.50 Kitara v ritmu - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Skupni program JRT - 22.10 Mozik zabavnih melodij - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Po svetu jazza

TOREK - 4. januarja

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri - 10.15 Odlomki iz opere Ekvinočij - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Slavnj virtuozi vam igrajo - 12.30 Kmetijski nasveti - Veseli hribovci in ansambel Boruta Lesjaka - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 14.35 Pet minut za novo pesmico - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 V torek nasvidenje - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert po željah poslušalcev - 18.00 Aktualnosti doma in po svetu - 18.20 Iz studija 14 - 18.45 Na mednarodnih križpotjih - 19.05 Glasbene razglednice -

20.00 Poje zbor JNA iz Beograda - 20.20 Radijska igra - 21.33 Plesni orkestri v besedi in glasbi - 22.10 Nočni koncert - 23.05 Popevke za lahko noč

SREDA - 5. januarja

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb - 9.10 Kako poje mladi pevci po svetu - 9.30 V svetu lahke glasbe - 10.15 Violončelist Ciril Skorjanec s starimi in novimi posnetki - 10.45 Človek in zdravje - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 - Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Prizor iz 2. dejanja opere »Pikova dama« - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ljubljanski oktet poje pesmi - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Koncert pihalne godbe holandske kraljevske mornarice - 16.00 Vtak dan za vas - 17.05 Skladbe slovenskih skladateljev komorne glasbe - 18.00 Aktualnosti doma in po svetu - 18.15 Iz fonoteke radia Koper - 18.40 Naš razgovor - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Slovenske zabavne melodije - 20.25 Car in tesar - opera - 2.50 Literarni nokturno - 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana

ČETRTEK - 6. januarja

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.25 V gozdu - glasbena pravljica - 9.40 Stari in novi znanci - 10.15 Z našimi solisti v popularnih operah - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Kitaristi sami in z drugimi instrumenti - 12.30 Kmetijski

nasveti - 12.40 Čez hrib in dol - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Iz pravilničnega sveta Blaža Arnič - 14.35 Otroci so pripravili koncert - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.40 Literarni sprehod - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Turistična oddaja - 18.00 Aktualnosti doma in po svetu - 18.20 Odskočna deska - 18.45 Jezikovni pogovori - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Četrikov večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Literarni večer - 21.40 Glasbeni nokturno - 22.10 Večer Mozartove komorne glasbe - 23.05 Plesna glasba

PETEK - 7. januarja

8.05 Operna matineja - 8.55 Pionirski tednik - 9.25 Domače viže - domači ansambli - 9.35 Pet minut za novo pesmico - 10.15 Dva hrvaška pianista - 10.35 Novost na knjižni polici - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Iz oper Borisa Papanodola - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz narodne skrinje - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 14.35 Madžarske narodne pesmi - 15.20 Napotki za turiste - 15.25 Zabavni intermezzo - 15.30 Od vasi do vasi - 15.45 V svetu znanosti - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Petkov simfonični koncert - 18.00 Aktualnosti doma in po svetu - 18.20 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana - 18.45 Kulturni globus - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Iz arhiva operetnih melodij - 20.20 Tedenski zunanje-politični pregled - 20.30 Portret naših pevecov - 21.15 Oddaja o morju in pomorskih - 22.10 Za ljubitelje jazza -

TELEVIZIJA

Četrtek - 30. decembra

RTV Zagreb
10.00 Televizija na šoli
RTV Beograd
11.00 Tečaj angleškega jezika
17.00 Tisočkrat »zakaj«
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Po Jugoslaviji
RTV Ljubljana
19.10 Plesni orkester RTV Ljubljana
19.40 Brez parole
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Na konici pretov
20.45 Hči polka - tv drama
RTV Skopje
21.30 Lirika

Petek - 31. decembra

RTV Ljubljana
16.00 Novoletne čestitke
16.20 Dedek Mrz na ledu
17.20 Novoletne čestitke mladinskega uredništva
RTV Zagreb
18.00 Mali svet
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 Zimeki vzpon na Triglav

19.15 Poščena ura
19.40 Črna tabla
RTV Ljubljana
20.00 TV dnevnik s preklopom
21.00 Novoletni spored
0.30 Pozdravi prijateljskih dežel

Sobota - 1. januarja

RTV Ljubljana
9.00 Gregec gre v partizane
RTV Zagreb
9.25 Oddaja za otroke
Intervizija
10.00 Otroška prireditev na ledu
RTV Beograd
11.00 Novoletna Meskva
Evrovizija
12.15 Novoletni koncert
13.30 Smučarski skoki
RTV Beograd
15.30 Ponovitev novoletne oddaje
RTV Ljubljana
19.00 Športni dogodki v letu 1965
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Novoletni spored

Nedelja - 2. januarja

RTV Ljubljana
9.30 Veseli smo planšarji - RTV Zagreb
10.00 Kmetijska oddaja

RTV Beograd
10.45 Tisočkrat zakaj?
Sportno popoldne
RTV Zagreb
15.10 Ponovitev novoletne oddaje
RTV Beograd
18.40 Črnogorska pozdija
19.00 Svet v letu 1965
RTV Ljubljana
19.45 Novoletne čestitke
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Horuk v Novo leto

Ponedeljek - 3. januarja

RTV Ljubljana
15.30 Tik-tak
16.00 Horuk v Novo leto
19.30 VOS - domači film
19.45 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Novoletni spored studija Sarajevo - RTV Skopje
21.30 Novoletni spored
Torek - 4. januarja
RTV Ljubljana
18.20 Risanke
18.45 Torkov večer
19.00 Svet na zaslou
19.50 TV obzornik
20.00 Potovanja z balonom
21.30 Kriminalistični laboratorij

22.00 Za lahko noč

Sreda - 5. januarja

RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.35 Poročila
RTV Zagreb
16.40 Tečaj ruskega jezika
RTV Ljubljana
17.00 Učimo se angleščine
17.40 Pesmi iz Ilovice
RTV Beograd
17.55 Silke sveta
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Zagreb
18.45 Sarajevska operna scena
RTV Ljubljana
19.40 Cik cak
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Pri zadnji instanci
TV drama
22.00 Kulturna panorama

Četrtek - 6. januarja

RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
RTV Beograd
11.00 Tečaj angleškega jezika
RTV Ljubljana
16.10 Potujte z nami ob Ljubljanici
RTV Zagreb
17.40 Združennje radovednežev
RTV Ljubljana

18.25 TV obzornik
RTV Skopje
18.45 Prespa - reportaža
RTV Beograd
19.10 Uvertura za diskoteko
RTV Ljubljana
19.40 TV pošta
RTV Beograd
20.00 TV pošta
RTV Ljubljana
20.30 Na konicah prstov
RTV Zagreb
20.45 Ekran na ekranu
21.45 Oddaja lirike iz studija Sarajevo
RTV Ljubljana
21.50 Rezerviran čas
RTV Zagreb
22.05 Koncert resne glasbe

Petek - 7. januarja

RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.35 Poročila
16.40 Tečaj ruskega jezika
17.00 Učimo se angleško
RTV Ljubljana
17.30 Pogovori o slovenščini
RTV Zagreb
18.00 Vzdoič in počez
18.25 TV obzornik
RTV Ljubljana
18.45 Rezerviran čas
19.15 Oddaja narodne glasbe
19.40 Črna tabla
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Colovečerni film

Delovni kolektiv Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj

Delovni kolektiv komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj s svojimi podružnicami v Škofji Loki in Trzinu želi vsem zavarovancem in kolektivom zdravstvenih zavodov srečno in veselo ter uspehov polno novo leto 1966.

Občinski sindikalni svet Radovljica

Skupščina občine Radovljica
Občinski komite ZKS Radovljica
Občinski odbor SZDL Radovljica
Občinski komite ZMS Radovljica
Združenje borcev NOV
Radovljica
Združenje vojaških vojnih invalidov občine Radovljica
Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev občine Radovljica
Občinski odbor RK Slovenije
Radovljica
Želi vsem ljudem Gorenjske srečno in uspešno novo leto 1966

Ne praskajo

Ne mažejo

Ne puščajo sledov

- v poklicu
- v uradu
- v šoli

Zahtevajte le kvalitetne radirke

Delovni kolektiv
podjetja

**AVTOPROMET
»GORENJSKA«**

Želi vsem ljudem Gorenjske
srečno in uspešno
novo leto 1966

**SGP
S
A
V
A**

KMETOVALCI
IN REJCI PRASICEV!

Koteks Tobus

IMPORT - EXPORT, LJUBLJANA

Vam sporoča, da je v letošnji sezoni odkupna cena za svinjske kože posebno ugodna, zato skrbno oderite vsakega prašča in kožo oddajte najbližji zbiralnici KOTEKS-TOBUS ali Kmetijski zadrugi.

Poleg povišane odkupne cene, smo Vam pripravili nagradna žrebanja s preko 4000 lepimi nagradami in glavnimi dobitki: televizor, tranzistorji, kolesa itd. Skrbno hranite potrdila za oddane svinjske kože, ki Vam dajejo pravico do udeležbe pri nagradnem žrebanju.

Žrebanja bodo 20. januarja in 20. aprila 1966.

**REJCI PRASICEV, ODERITE VSE PRASICE IN KOŽE
ODDAJTE NAJBЛИŽJI ZBIRALNICI KOTEKS-TOBUS.**

Kolektiv podjetja KOTEKS-TOBUS import eksport Ljubljana čestita ob priliki 20-letnice obstoja svojega podjetja vsem poslovnim prijateljem v mestih in na podeželju

SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO LETO 1966

JESENICE

ob 15-letnici obstoja
srečno

Novo leto 1966

Tekstilna tovarna

»SUKNO«

Zapuže

nudi cenjenim odjemalcem prvovrstne volnene tkanine za moške obleke in damske plašče ter volnene odeje priznane kvalitete in čestita za Novo leto 1966

NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE

Vsem trgovskim podjetjem,
ustanovam in poslovnim prijateljem
želimo srečno in uspeha polno
Novo leto 1966

ALMIRA Radovljica

**TEKSTILINDUS
KLANJ**

S SVOJIMI PROIZVODNIMI OBRATI:
predilnice, tkalnice, barvarne, tiskarna, apreture
in šivalnica
IZDELUJE KOMPLETNI ASORTIMENT
IZVAŽA
svoje izdelke priznane kvalitete v razne države
Evrope, Azije, Afrike in Amerike.
UVAŽA
surovine, barve, kemikalije in utenzilije. Nastop
kot samostojni uvoznik oziroma izvoznik v
vse države.

Postrežba točna in solidna!
Prepričajte se o naši kvaliteti!

Color
MEDVODE

pošilja
vsem svojim
odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

**Zavarovalnica
Kranj**

pošilja
vsem svojim
odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

Splošno
gradbeno
podjetje

**Projekt
Kranj**

pošilja
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

**SORA
Medvode**

Želi vsem
srečno in uspešno
novo leto 1966

**LESNA INDUSTRIJA
KLANJ**

se priporoča
s svojimi
izdelki in želi
srečno Novo leto

Veletrgovina

Žvita
Kranj

pošilja
vsem svojim
odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

Žvita
Kranj

**„DINOS“
Kranj**

Želi vsem ljudem Gorenjske
srečno in uspešno
novo leto 1966

„Šešir“ Škofja Loka

pošilja svojim odjemalcem
lepe pozdrave
za Novo leto 1966

KŽK

Kranj

z delovnimi enotami:
Oljarica Klavnica
Mlekarna in Kmetijstvo

Želi vsem ljudem Gorenjske
srečno in uspešno
novo leto 1966

ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV

ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV • NOVOLETNE ČESTITKE GORENJSKIH KOLEKTIVOV

TOVARNA ELEKTROMECHANIKE

ISKRA KRANJ

Želi vsem ljudem Gorenjske
srečno in uspešno
novo leto 1966

Za območje: Gorenjske, Goriške,
Koprške in Dolenjske

sprejmemo

poverjenike

za prodajo: knjig, obrazcev, grafične
storitve, oglase in naročnike.

V poštev prihajajo interesi za redno delovno raz-
merje, prav tako pa tudi upokojeanci.

Prednost imajo oni, ki imajo lastna motorna vozila.

Ponudbe pod »Gospodarski vestnik«.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 38.

SILVESTROVANJE

NA ŠMARJETNI GORI
tudi v prostorih kavnice

Rezervacije sprejema PGP Krvavec Kranj —
Koroška 21

Obrtno podjetje

**STEKLARSTVO
KRANJ**

prodaja

iz osnovnih sredstev

KOVINSKO BARAKO

Prednost imajo gospo-
darske organizacije. Ogled
možen vsak dan od 7. do
10. ure.

Podjetja - ustanove

ZGP

Mladinska knjiga

Kranj, Maistrov trg 1

vam nudi

v svojem skladišču na debelo
— pisarniški in tehnični ma-
terial

— pisalne in računske stro-
je po grosističnih cenah.

Izkoristite ugodno priložnost!

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše dobre mame, stare mame, se-
stre in svakinje

PAVLE PORENTA

mlincajeve mame iz Globokega

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
znancem in prijateljem, ki so ob tej boleštni izgubi
sočustvovali z nami, nam kakorkoli pomagali. Dr. Cer-
netu za skrb in pozornost, g. župniku za pogrebne
obrede, vsem darovalcem vencev in svetja ter vsem,
ki so drago pokojnico spremili na zadnji poti.

Globoka, 27. decembra 1965

Zalujoči: mož Matevž, hčer-
ka Slavka z družino, Pav-
la z družino, sestra Ana
in brat Ciril, Minka z dru-
žino ter ostalo sorodstvo

PLESNI TEČAJI!

V soboto 8. januarja 1966 se
začne sobotni

nadaljevalni plesni
tečaj

Tečaj bo samo ob sobotah od
19. do 22. ure

V torek 11. januarja 1966 se
začne

nov plesni tečaj
za začetnike.

Tečaj bo redno ob torekih in
četrtkih od 18.30 do 20.30 ure.

Poseben plesni tečaj
za zakonce in starejše

se bo začel v soboto 15. ja-
nuarja 1966. Informacije od
5. do 16. januarja.

Za začetni plesni tečaj,
ki je vsak ponedeljek od 18.
do 21. ure,

dobi 10 plesalk
brezplačne izkaznice
za obisk tečaja.

Prijave

od 5. do 10. januarja 1966 od
18.30 ure dalje v Delavskem
domu, vhod 4

Zahvala

Ob smrti moje drage žene;
mame, stare mame, sestre in
tete

Johane Kokalj,
upokojenke

se toplo zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom in vsem
prijateljem, ki so nam stali
ob strani in sočustvovali z
nami ter nam izrekli soža-
lje osebno ali pismeno ter
spremili pokojnico v tako ve-
likem sprevedu na njeni zad-
nji poti in ji poklonili toliko
cvetja in vencev. Hvaležni
smo še posebno upokojenke-
mu pevskemu zboru za tako
čuteče žalostinke. Posebno
zahvalo smo dolžni duhovni-
ku g. Blaju kakor tudi strež-
nemu osebju internega od-
delka na Gojniku, šefu dr.
Dolencu in vsjji zdrav. sestri
Mariji kakor tudi sestri Du-
šanki in Jožkolu Jerebu za
ves trud. Vsem še enkrat
topla zahvala.

Zalujoči: mož Nace
in hčerka Marinka
z družino

Kranj, Beograd

K I N O

Kranj »CENTER«

30. decembra amer. barv.
film **BAMBY** ob 15.30, amer.
film **AMERIKA—AMERIKA**
ob 17. in 20. uri

31. decembra amer. barv.
film **BAMBY** ob 9.30, 15., 16.30,
premiera amer. barv. filma
GERONIMO in špan. barv.
CS film **SAMBA** ob 21. uri
(DVOJNI PROGRAM)

1. januarja amer. barv. CS
film **GERONIMO** ob 14. uri,
špan. barv. CS film **SAMBA**
ob 16., 18. in 20. uri

2. januarja amer. barv. CS
film **GERONIMO** ob 14. uri,
špan. barv. CS film **SAMBA**
ob 16., 18. in 20. uri, premi-
era franc. barv. filma **OROZ-**

NIK IZ SANT TROPEA ob
22. uri

3. januarja franc. barv. film
OROŽNIK IZ SANT TROPEA
ob 14. uri, amer. barv. CS
film **OROŽNIK IZ SANT**
TROPEA ob 14. uri, amer.
barv. CS film **GERONIMO**
ob 16., 18. in 20. uri

4. januarja amer. barv. CS
film **GERONIMO** ob 16., 18.
in 20. uri

5. januarja amer. barv. CS
film **GERONIMO** ob 16., 18.
in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

30. decembra ital. barv. CS
film **Z-OGNJEM IN MECEM**
ob 16., 18. in 20. uri

31. decembra **AMERISKE**
BARVNE RISANKE ob 9.30
in 15. uri, franc. barv. CS
film **MISTERIJE PARIZA** ob
17. uri, premiera špan. barv.

CS filma **SAMBA** in amer.
barv. CS film **GERONIMO** ob
21. uri (DVOJNI PROGRAM)

1. januarja špan. barv. CS
film **SAMBA** ob 13.30 uri,
prem. ital. filma **OSEM IN**
POL ob 15.30 in 21. uri, ame-
riški film **AMERIKA—AME-**
RIKA ob 18. uri

2. januarja amer. barv. CS
film **GOSPODAR HAVAJEV**
ob 13.30, ital. film **OSEM IN**
POL ob 15.30 in 21. uri, ame-
riški film **AMERIKA—AME-**
RIKA ob 18. uri

3. januarja franc. barv. CS
film **OROŽNIK IZ SANT**
TROPEA ob 15., 17., 19. in
21. uri

4. januarja amer. barv. CS
film **GOSPODAR HAVAJEV**
ob 16., 18. in 20. uri

5. januarja amer. barv. CS
film **GOSPODAR HAVAJEV**
ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

2. januarja amer. film **AME-**
RIKA — AMERIKA ob 16. in
19. uri

3. januarja amer. barv. CS
film **GOSPODAR HAVAJEV**
ob 15., 17. in 19. uri

Cerkije »KRVAVEC«

1. januarja franc. barv. CS
film **AUSTERLITZ** ob 16. in
19. uri

2. januarja franc. barv. CS
film **MISTERIJE PARIZA** ob
16. in 19. uri

3. januarja ital. barv. CS
film **LJUBIM, LJUBIS** ob 16.
in 19. uri

Kropa

1. januarja ital. barv. CS
film **IRAKUT MASCEVAI HC**
ob 16. in 19.30 uri

2. januarja amer. barv. CS
film **KONJENIKI** ob 16. in
19.30 uri

3. januarja amer. film **NOR-**
CIJE V OPERI ob 16. uri

Naklo

3. januarja ital. film **OSEM**
IN POL ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«
30. decembra amer. barv.
VV film **TARZANOVA NAJ-**
VECJA PUSTOLOVSCINA

Jesenice »PLAV2«

30. decembra ital. film **LJU-**
BEZEN V STOCKHOLMU

Kamnik »DUPLICA«

1. januarja amer. CS film
SVETISCE GREHA ob 19. uri

2. januarja amer. CS film
SVETISCE GREHA ob 15.,
17. in 19. uri

prodajam

Prodajam žrebeta. Zgornje Duplje 35 6639

Dvosedežni moped in avto fiat 600 prodajam. Naslov v oglasnem oddelku 6585

Prodajam prašiča, 170 kg težkega. Prebačevo 30, Kranj 6586

Prodajam 7 tednov stare prašičke. Praprotna polica 4, Cerklje 6587

Prodajam punte in opažne deske. Gorenjesavska št. 48, Kranj 6588

Prodajam nov pralni stroj Castor 5 kg, tip 509. Naslov v oglasnem oddelku 6589

Prodajam prašiča za zakol in vprežni sejalni stroj. Praprotna polica 8 Cerklje 6590

Prodajam motorno slamosreznico, 3 metre trdlh drv, lepe sani in lahke voziček. Pšenična polica 6, Cerklje 6591

Prodajam več sto smrekovih količev, debelih 5 do 10 cm, dolgih do 4 metre. Trboje 65, Smednik 6592

Prodajam 2 prašiča po 200 kg težka. Sp. Brnik 46, Cerklje 6593

Prodajam 2 prašiča po 100 kg težka. C. na Klanc 9, Kranj 6594

Prodajam radio Kraš po ugodni ceni. Zgornje Bitnje št. 61, Zabnica 9595

Prodajam prašiča 150 kg težkega. Luže 13, Senčur 6596

Prodajam prašiča 180 kg težkega. Prebačevo 43, Senčur 9597

Prodajam belega plemenskega merjasca s kratkim rilcem, težkega 150 kg ali zamenjam. Zorman, Praprotna polica 18, Cerklje 8598

Prodajam prašiča za zakol, 180 kg težkega. Rupa 5, Kranj 6599

Prodajam prašiča 160 kg težkega. Zg. Bitnje 30, Zabnica 6600

Prodajam kompletno krožno žago skoraj novo. Franja Ovsenek, Lipica 7, Škofja Loka 6601

Prodajam kravo, po izbiri, ki bo v kratkem teletila. Zeje 6. Duplje 6602

Prodajam prašiča za zakol. Vopovlje 15, Cerklje 6603

Prodajam moped za 70.000 din in prikolico za moped. Tenetiše 12, Golnik 6604

Prodajam 2 leti staro telco. Brejo, Babni vrt 7, Golnik 6605

Prodajam brejo kobilco ali dve leti staro kobilco. Voglje 76, Senčur 6606

Prodajam opeko monta 20. Cerklje 33 6607

Prodajam stroj od motorja DKW 200 ccm in kuhalnik na 2 plošči. Naslov v oglasnem oddelku 6608

Prodajam kravo s teletom ali ali brez. Tatinc 6, Preddvor 6609

Prodajam prašiča 150 kg težkega. Luže 12, Senčur 6610

Prodajam prašička 35 do 40 kg težkega. Cerklje 79 6611

Prodajam 1 leto starega bikca in telco. C. na Klanc 5, Kranj 6612

Prodajam tovarniško nov super avtomatični stroj REX. Jezerska c. 47, Kranj 6613

Prodajam 700 kg krompirja »Igorja« in 700 kg zimskih jabolk. Naslov v oglasnem oddelku 6614

Prodajam prašiča 170 kg težkega. Voglje 28, Senčur 6615

Prodajam zelje v glavah. Bašelj 32, Preddvor 6616

Prodajam prašiča za zakol in kravo s teletom. Suha 19, Kranj 6617

Prodajam pujske. Glinje 5, Cerklje 6618

Prodajam 6 tednov stare prašičke. Grad 50, Cerklje 6619

Prodajam kravo. Polica 2, Naklo 6620

Prodajam 2 prašiča za zakol. Cerklje 116 6621

Nujno prodajam televizor, nov motor NSU in NSU nemški, 350 ccm. Kranj, Jelenčeva 23 6622

kupim

Kupim malo rabljeno kredenco. Osterman, C. na Klanc 19, Kranj 6638

Kupim salonit plošče, nove ali rabljene. Naslov v oglasnem oddelku 6555

Kupim elektromotor 4 KM z 2000 obrati. Kovor 4, Križe 6623

Kupim generator 10 do 20 KW na izmenični ali istosmerni tok. Skofjeloška 28, Kranj 6624

iscem

Esperantisti! Esperantistko društvo Kranj obvešča vse esperantiste in tiste, ki se učijo esperantskega jezika v Ljubljanskem dnevniku, da ima društvo debatne večere vsak torek ob 19. uri v društvenem prostoru, Tomšičeva št. 12. Vljudno vabljeni 6568

Nujno potrebujem sobo. Plačam dobro. Ponudbe poslati pod »Stražišče« 6570

Sprejemam kolarskega vajenca. Alojz Rebernik, Visoko št. 6, Senčur 6625

Iščem inštruktorja matematike in slovenščine za 5 razred osnovne šole. Naslov v oglasnem oddelku 6626

Nudim hrano in stanovanje upokojenki za varstvo dveh večjih otrok. Naslov v oglasnem oddelku 6627

Sprejemam fanta — Slovenca za pomoč na kmetiji. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 6628

Upokojenec nealkoholik išče enosobno stanovanje kjerkoli. Plača letno vnaprej ali pomaga pri dograditvi z materialom in gotovino. Oddati ponudbe na upravo pod »Dograditev« 6629

Oddam sobo 2 študentoma. Reševa 18, Kranj 6630

Iščem starejšo kmečko žensko za pomoč v gospodinjstvu in mali kmetiji. Stanovanje in hrana v hiši. Peter Slatnar, Cerklje 50 6631

Za Dürkopp Diana, 194 ccm, iščem bat, lahko tudi komplet. Dam nagrado. Filipič, Zirovnica 80 6632

Prodajam prikolico za osebni avto. Suha 15, Kranj 6633

Prodajam pisalni stroj, sesalec za prah in štedilnik »Gorenje«. Valenta, Gorenjesavska 60, Kranj 6634

Zelo ugodno prodajam Fiat 600. Ogleđ vsak dan popoldne,

Solska 4, Kranj, Stražišče 6635

Iščem dobrega avtoličarja. Nudim samsko stanovanje. Ponudbe poslati pod »Nujno« 6637

Trgovsko podjetje KURIVO LJUBLJANA

želi
vsem svojim
odjemalcem
srečno
in uspešno
novo leto 1966

DEŽURNA SLUŽBA VETERINARJEV

Od 31. 12. 1965 do 8. 1. 1966
Vehovec, tel. 210-70, Stošičeva 3; od 8. 1. do 15. 1. 1966
Rus, tel. 731-15, Cerklje; od 15. 1. do 22. 1. 1966 Bedina, tel. 216-31, Ješetova 29 in od 22. 1. do 29. 1. 1966 dr. Rutar, tel. 216-05, Planina 4, Kranj

Kadrovska komisija
trgovskega podjetja
»KURIVO« Kranj
razpisuje
prосто delovno mesto
Kurirke - snažilke

OD po pravilniku. Delovni čas deljen. Nastop dela najpozneje do 15. 1. 1966. Kandidatke naj pošljejo ali osebno predložijo vloge pri upravi podjetja, Gorenjesavska c. 4.

Po odloku o uvedbi krajevnega samopriskevka za sofinanciranje izgradnje šolskih poslopj v občini Kranj (Uradni vestnik Gorenjske št. 14-99/64)

pozivamo

VSE LASTNIKE GOZDOV, ki so dolžni svoj prispevek za izgradnjo šol plačati z lesom, da takoj, najkasneje pa do 31. marca 1966, ODDAJO OBVEZANE KOLIČINE LESA.

Ta les se oddaja Gozdnemu gospodarstvu Kranj na običajen način in na istih mestih, kot les iz redne proizvodnje s pogojem, da vsak zavezanec ob prejemu lesa izjavi, da je les namenjen za samopriskevke.

Za oddan les bo vsak obvezanec prejel posebno konsignacijo in obračun prevzetega lesa, kar bo služilo kot dokument o oddanih količinah lesa za samopriskevke. Za vse podrobnejše informacije glede oddaje tega lesa naj se zavezanec samopriskevka obračajo na vodje gozdnih okolišev (logarjev) v uradnih dnevih.

Skupščina občine Kranj
Oddelek za gospodarstvo

NOVE MESEČNE PREDPLAČILNE KARTE NA ŽELEZNICI

S 1. januarjem leta 1966 začnejo veljati na železnici nove tarife za potniški in blagovni promet, ki so že objavljene in so na razpolago pri železniških postajah.

V zvezi s tem obveščam železniško transportno podjetje Ljubljana, da

s 1. januarjem 1966 uvaja za prevoze potnikov na svojem tarifnem področju 10 % komercialni popust

za tiste potnike, ki bodo kupovali vozne karte za mesec dni vnaprej. Za takšne prevozne izkaze bo železnica računala tarifo za 50 voženj za zahtevano relacijo z navedenim popustom, potniki pa bodo imeli pravico do neomejenega števila potovanj v tistem mesecu.

Ker se s 1. januarjem 1966 ukinejo dosedanji tarifni popusti za prevoz delavcev na delo, bodo leti lahko uporabljali navedeni komercialni popust. Manipulacija pri izdajanju predplačilnih kart bo poenostavljena. Potniki bodo potovali na podlagi posebne vozovnice, na katero se bodo lepili vsak mesec posebne markice.

Interesenti si bodo lahko preskrbeli nove predplačilne karte na železniških postajah in pri potovalnih agencijah za mesec januar 1966 od četrta, 30. decembra 1965 dalje.

**Železniško transportno podjetje
Ljubljana**

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše najdražje žene, mame, sestre in tašče

MARIJE BENEDIK

Pševska c. 14, Kranj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam ob tej težki izgubi kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali. Posebno se zahvaljujemo dr. Bajžlu Janezu za ves trud, župniku za pogrebne obrede, kolektivu Avtopromet Gorenjska Kranj, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni poslednji poti.

Kranj, 27. decembra 1965

Zalujoč: mož Martin, sinova Ljotje z družino in Pavle, hčerka Regina, Cilka in Mara z družinami ter ostalo sorodstvo.

PONOVI VLOMI NA JESENICAH

Iz malega raste veliko

Te dni bosta sedla na zatožno klop dva mlada fanta, in sicer 27-letna Blaž Marič in Milivoj Tošič. Obtožnica ju bremenja kazniviga dejanja velike tatvine, ki sta jo v noči od 3. na 4. januar letos napravila na Jesenicah v prodajalni trgovskega podjetja Kokra iz Kranja — poslovalnica Jesenice.

Vlom sta izvršila na ta način, da sta razbila steklo izložbenega okna z nekim izvijačem, nato pa se skozi nastalo odprtino splazila v poslovalnico, kjer sta pričela izvrševati »inventuro« in »viške« spravljati v svoj žep.

Če bi našli vse predmete, ki sta jih vzela bi bil spisek dokaj dolg. Omenimo samo nekaj važnejših stvari. V prodalu sta vzela gotovine v znesku 68.065 dinarjev nadalje 19 moških in 10 ženskih ročnih ur različnih znamk, ne-

ugotovljeno število ženskih oblek, krznen ženski plašč, več moških poloverjev, nekaj moških hlač, nylon plašče in srajce, usnjen kovček in še veliko drugih stvari. Vse skupaj v vrednosti nad 800 tisoč dinarjev.

Obtoženi Blažič sam pa je v noči od 12. na 13. junij lani na Javorniku vlomil v prodajalno tobaka na Javorniku.

-jj

VEDNO POGOSTEJŠE SO NESREČE

Zaradi spolzke ceste

Vedno pogosteje prejemamo poročila o nesrečah, ki se pripetijo zaradi zledenele, spolzke in neposute ceste

OSEBNA AVTOMOBILA

Zvonko Pezdirc je vozil v nedeljo osebni avtomobil iz Rečice proti Bledu. Na nepreglednem ovinku je srečal osebni avtomobil, ki ga je vozil Jakob Tonejc. Zaradi poledenele ceste se voznika nista mogla izogniti trčenju. Škoda znaša okoli 500.000 dinarjev.

NEPREGLEDNI OVINEK

V soboto je peljal Franc Hrastar osebni avtomobil iz Mojstrane proti železniški postaji. Nasproti se je pripeljal v osebni avtomobilu Kristijan Langus. Zaradi poledenele ceste sta se vozila na nepreglednem ovinku na mostu oplazili. Škoda znaša 70.000 din.

AVTOBUS IN OSEBNI AVTOMOBIL

Na Kokrici je prišlo v nedeljo do trčenja med osebnim avtomobilom, ki ga je vozil Bogdan Marčeta in avtobusom, ki ga je vozil Rudi Naglič. Voznika sta na ovinku prepozno opazila bližajoči vozili in zaradi spolzke ceste ni-

sta mogla preprečiti trčenja. Škoda na obeh vozilih znaša okoli 370.000 din, a na ograji hiše št. 128, v katero se je zaletel avtobus okoli 50.000 din.

85.000 DINARJEV

Ivan Plevanc se je peljal v soboto z osebnim avtomobilom iz Skofje Loke na Bukovico. Na nepreglednem ovinku ga je pričelo zaradi spolzke ceste zanašati in se je zaletel v avtobus, ki ga je pripeljal iz Železnikov Milan Bernik. Škoda na vozilih znaša okoli 85.000 din.

PROMETNI ZNAK NA ZLATEM POLJU

Jože Prhavec je vozil v soboto z neprimerno hitrostjo osebni avtomobil znamke »Renault« iz Nakla proti Kranju. Na zasneženi in spolzki cesti ga je na Zlatem polju vrglo v prometni znak. Škoda je za okoli 80.000 din.

SRNA NA CESTI

V nedeljo je v bližini Nakla skočila Marjanu Kraigherju pred avtomobil znamke DKW srna. Škoda je za okoli 20.000 din.

V KRANJU

Trgovine za praznike

Vse prodajalne bodo popolnoma zaprte samo v soboto, 1. januarja. To velja tudi za Delikateso - Central, ki bo vse druge dni normalno poslovala.

MESNICE bodo poslovale normalno v petek in v nedeljo ter v ponedeljek po nedeljskem urniku (od 7. do 11. ure)

KRUH bo na razpolago v rednem delovnem času v petek in zatem v ponedeljek od 6. do 12. ure, v soboto in v nedeljo pa bo zaprto.

MLEKARNE bodo zaprte v soboto in v ponedeljek. Odprte pa bodo v petek tudi popoldne od 14. do 17. ure in v nedeljo od 6. do 9. ure.

Vse prodajalne ŽIVILA in PREHRANA pa bodo zaradi inventure zaprte tri dni, poslovale bodo samo še v petek po normalnem delovnem času. Izjema je za samopostrežno pri Vodovodnem stolpu, ki bo zaprta samo v soboto.

AGRARIJA bo poslovala normalno v petek, v soboto pa bodo vse prodajalne zaprte. V nedeljo in v ponedeljek bosta odprti obe prodajalni v Prešernovi ulici in na Zlatem polju od 8. do 12. ure.

NEPOSUTA CESTA

Borut Kovs je peljal VW po Cankarjevi cesti proti Bledu. Na desnem preglednem ovinku je srečal tovorni avtomobil, ki ga je vozil Janez Zernic. Ker je bila cesta poledenela in ni bila posuta, je prišlo do trčenja. Na osebnem avtomobilu je škoda za 500.000, na tovornjaku pa za 100.000 dinarjev.

ZASTAVA 1300 NA STREHI

V petek je peljal Ivo Tavčar z neprimerno hitrostjo iz Ljubljane proti Kranju. Na poledeneli in neposuti cesti ga je v bližini Jeprce zaneslo v levo. Avtomobil je obrnilo za 180 stopinj, zdrnil je s ceste in se prevrnil na streho. Poškodovan ni bil nihče. Škoda znaša okoli 100.000 din.

Živilski kombinat

»ŽITO« LJUBLJANA,
Smartinska 154

obvešča

vse poslovne stranke na Gorenjskem, da so se po sklepih delavskih svetov

pripojile h Kombinat »ŽITO«

s 1. januarjem 1966 naslednje gospodarske organizacije:

1. PEKARNA IN SLAŠČICARNA JESENICE
2. PEKARNA IN SLAŠČICARNA BLED
3. PEKARNA IN SLAŠČICARNA RADOVLJICA

Vse stranke, ki so imele poslovne stike s pripojenimi pekarnami, naprošamo, da od 1. januarja 1966 dalje nakazujejo svoje obveznosti do pripojenih pekarn na žiro račun Kombinata »ŽITO« pri NB Ljubljana št. 503-1-1700. Cenjene stranke naprošamo za nadaljnje sodelovanje in zaupanje.

»ŽITO« LJUBLJANA

Parketar na delu

Zaradi goljufije bo moral sestati na zatožno klop 29-letni Marjan Rakovec. Obtoženee je z namenom, da bi pridobil profilpravno lasnino, obljubil Martinu Vučko parket, ki ga bo nabavil pri Komunalnem servisu in ga mu položil v stanovanju. Vendar pa je istočasno zahteval denar, s katerim bo parket plačal.

Izročil mu je 39 tisoč dinarjev. Vendar pa Vučko dolgo časa ni videl ne parketa, ne Rakoveca in še manj denarja.

Rakovec je bil zaradi podobnih kaznivih dejanj že večkrat obsojen, vendar ga dosežanja kazni še ni izučila, mogoče ga bo slednja le spametovala.

Vlom v stanovanje

V teh dneh se bo zagovarjal pred sodniki okrožnega sodišča v Kranju zaradi vlomnih tatvin 19-letni Rudi Brglez.

Obtoženec je 29. novembra letos v družbi z Antonom Kumrom vlomil v zaklenjeno stanovanje Frančiške Stularjeve v Britofu pri Kranju. Pred vhodnimi vrati omenjenega stanovanja sta pod predpražnikom vzela ključ in odklenila stanovanje. V stanovanju sta dalj časa iskala denar, vendar ga nista našla. Zaradi tega, ker de-

narja ni bilo, sta vzela moške usnjene rokavice, žensko verižico z okraskom, moško ročno uro, kleščice kombinirke, s katerimi sta odprla omaro in še nekatere manjše stvari.

S tem sta napravila kaznivo dejanje velike tatvine, ki so zadnji čas na Gorenjskem vse pogostejše. — jj

Izgubil kontrolo nad vozilom

Vladimir Dolinšek se je v petek vrnil z dvema sopotnikoma iz Zahodne Nemčije v domovino. Ko je pripeljal z osebnim avtomobilom znamke »Ford Taunus« do 28. kilometrskega kamna na Zgornjem Jezerskem, je hotel zmanjšati hitrost.

Zaradi spolzke ceste je pri zaviranju vozilo odpovedalo poslušnost. Zdrsnilo je s cestišča in se ustavilo na kolesih približno 50 metrov pod cesto.

Voznik in oba sopotnika so bili v sreči le lažje po-

škodovani. Škoda na avtomobilu znaša od 500.000 do 600.000 din.

TOVORNJAK V KOKRI

Cez milijon škode — brez telesnih poškodb

V soboto je vozil voznik C kategorije Janez Rozman tovorni avtomobil znamke TAM — Pionir reg. št. KR — 11-71, last »VINO—PIVO« iz Kranja, z Jezerskega proti Kranju.

Zaradi neprimerne hitrosti ga je v vasi Zgornja Kokra na poledeneli cesti zaneslo v levo. Avtomobil se je prevrnil na streho in obstal v strugi Kokre.

Pri nesreči ni bil nihče telesno poškodovan. Po nestrokovni oceni je materialne škode na tovornjaku za 1 milijon dinarjev.

Svet osnovne šole

Lucijan Seljak
Kranj

razpisuje delovno mesto

računovodje

Nastop službe 1. februarja 1966.

Razpisni pogoji:

1. Dovršena srednja ekonomska ali njej ustrezna šola;
2. najmanj 10 let prakse v finančni stroki;
3. sposobnost, da samostojno opravlja računovodske posle;
4. dobro zdravje;
5. stanovanje v Kranju ali v šolskem okolišu

Sola sprejema prijave do 10. januarja 1966. Prejemki po pravilniku o razdeljevanju osebnega dohodka.

GLAS

IZ NOVOLETNIH POSLANIC GORENJSKIH HUMORISTOV

KONEC LETA

Razni grafikonl, diagraml, koledarčk, letna zaključna poročila, medsebojne novoletne obdaritve vodilnih uslužbencev raznih podjetij, bilance, občni zbori, ter obdaritvene dejavnosti sv. Miklavža, Božička, pa do dedka Mraza, vse to priča, da se bližamo koncu leta.

31. december je bil za nas vedno svečan dan, predvsem zato, ker prejmemo zadnjo t. j. 12. plačo z globokim upanjem, da ji bo sledila še trinajsta.

Ce se ozremo nazaj, in napravimo celoletno inventuro našega plodnega dela, si lahko mirno pogledamo v oči. Bili smo vsestransko disciplinirani, »plavili« izostankov je bilo zelo malo, »marodiranja« je bilo več kot preveč, diskusije so bile plodne, konstruktivne, pustili smo bogat material in zapiskke, ki jih bodo lahko s pridom odgovorni tovariši še v naprej koristno uporabljali, saj pravijo, da se zgodovina ponavlja in da čez sedem let vse prav pride.

Kramljali smo o vseh panogah našega življenja: o filmu, popevkah, sportu, trgovini, tehniki, gospodarstvu in celo o kulturi. Kljub temu pa smo še mnogokaj izpustili, saj vse ni mogoče obdelati v enem koledarskem letu.

Kakšno bo in kaj bo prineslo novo leto ne vemo. Lahko samo predvidevamo to in ono, ugibamo, prerokujemo i. t. d. Eno pač drži, da ponavadi z raznovrstnimi obljubami, odločbami ne pridemo daleč, ker zaradi subjektivnih težav ostanejo stvari le na jeziku, oziroma na papirju. No, kljub temu pa v novo leto ni treba gledati skozi temna očala, kajti obetajo se lepši in vedrejši časi.

Reforma je tu. Z njo prihaja marsikaj lepega in revolucionarno novega. Marsikateremu z dovršeno plesno šolo bo aprilska reelekcija izpodnesla njegov stalno montirani stolček izpod zadnje plati. Moral se bo posloviti in prepustiti drugemu, boljšemu nasledniku. Reformska transfuzija bo vbrizgnila v našo stvarnost nov val frišne krvi, ter potisnila našo ustvarjalno produktivnost na najvišji nivo. Reforma nam bo še bolj učvrstila zavest o skupnem ustvarjanju s skupno odgovornostjo za dosego skupnih ciljev.

Ce se nam bodo vsa ta hotenja, želje in upi izpolnili, potem si lahko z lahkim srcem zaželimo:

**SREČNO
NOVO LETO
1966.**

Svrk

LEPI PROIZVODNI USPEHI V KROPI

70-letnica »Plamena«

Novoletne nagrade — Večji izvoz v letu 1966

Delovni kolektiv tovarne vijakov Plamen v Kropi je letos praznoval 70-letnico obstoja podjetja. V tem jubilejnim letu je kolektiv dosegel lepe proizvodne uspehe. Tako so količinsko presegle plan za 12% in povečali proizvodnjo v primerjavi s preteklim letom za 8%. Plan celotnega dohodka so presegle za 20% in iztržili nad 3 milijarde dinarjev. Plan izvoza so presegle za 250%. Svoje izdelke izvažajo v Ameriko, Egipt, DDR in na Madžarsko.

Vzporedno z doseženimi proizvodnimi uspehi so ustvarili tudi višje osebne dohodke. Zato bodo ukrenili vse načrte kolektiva, kakor tudi upo-

kojenci in tisti, ki so v JLA, družinski upokojevalci, študenti, prosvetni in zdravstveni delavci na območju Kroke novoletne nagrade. Osemletki v Lipnici bo dalo podjetje za

novoletno jelko in opremo šolske delavnice 350.000 dinarjev, otroško varstveni ustanovi pa za dedka Mraza 150.000 dinarjev.

R. C.

Zapoznele pokojnine

Poštari na območju Kranja, Škofje Loke in Tržiča že od 24. decembra raznašajo upravičencem na dom pokojnine za mesec januar. Predstavniki pošte in socialnega zavarovanja v republiškem merilu so se namreč domeni, da bodo ukrenili vse potrebno, da bi upokojevalci pre-

jeli januarski znesek še pred novoletnimi prazniki.

Kot pa poročajo pošte iz gornjega dela Gorenjske na območju Radovljice in Jesenic, še do 28. decembra niso prejeli teh nakaznic in pravijo, da je zelo težko predvideti, kdaj bodo izplačilo v teh dneh, ker so obremenjeni s kupi novoletnih čestitk in drugimi pošiljkami. Komunalni zavod Jesenice je menda izročil banki nakaznice 23. decembra. V banki morajo nakaznice skoziti sedem rok! Tako se je zataknilo. Edino na jeseniško pošto so 28. decembra prejeli nakaznice in upajo, da jih bodo uspeli pravočasno izplačati ukpokojencem. Kdo bo kriv za razočaranje tolikih upokojevalcev? Ko zaključujemo redakcijo nam to še ni znano.

K. M.

Sodelovanje prek Dolomitov

Minuli četrtek, 23. decembra, so sredi znanih trnovskih gozdov, na Lokvah nad Novo Gorico počastili spomin na 22. obletnico ustanovitve IX. korpusa. Ponovnega srečanja na tem mestu so se udeležili Frane Leskošek-Luka, Albert Jakopič-Kajtimir, Jože Borštnar in drugi takratni organizatorji in voditelji enot imenovanega korpusa ter predsedniki združenj borcev NOV vseh gorenjskih in primorskih občin.

Udeleženci posvetovanja so poudarjali sodelovanje Gorenjske in Primorske preko Dolomitov in Julijcev v času

vojne, ter se dogovorili za sodelovanje tudi sedaj za ohranitev takratnih spominov. Gre konkretno za načrtno zbiranje zgodovinskega gradiva in opisovanje posameznih partizanskih enot. Po Gorenjskem je to delo že zaoralo v ledno.

K. M.

Dom na Uskovnici prenovljen

V soboto popoldne je Planinsko društvo Bohinjska Srednja vas svečano otvorilo prenovljen planinski dom na Uskovnici.

Adaptacija doma je bila najnujna, saj se je nanjo pripravljalo društvo že več let.

Potreba po novih, modernejših prostorih in boljši notranji ureditvi, je bila vsako leto večja. Smučišča na Uskovnici so odlična, v poletnih mesecih pa je tudi lep razgled na Julijske Alpe.

S preureditvijo in modernizacijo (dom ima električno razsvetljavo, vodovod itd.) bo ta del Bohinjskega prav gotovo mnogo pridobil na rekreativnem, predvsem pa turističnem pomenu, kajti že sedaj je bilo med obiskovalci veliko tudi tujcev. —

BOJ POD SAVSKIM MOSTOM

V ponedeljek po 14. uri, ko je bil savski most v Kranju najbolj poln pešcev, so mimoideči opazovali nevsakdanji boj pobeglega bika z mesarji. Lov je trajal dobro uro. Vmes so morali poseči celo miličniki zaradi reda na mostu, ki so ga gledalci napolnili in ogrozili promet, kakor tudi pri samem lovu, kjer bi utegnili priti do nesreče.

Prvi gledalci vedo povedati, da jo je »obsojenec« za novoletne zrezke pribri sal pod klavnico k Savi in jo v vsej razjarjenosti kar hitro prebrodil in preplaval ter jo ucvril proti Iskri. K sreči ni bežal na cesto in je svoje moči počasi ukrotil z begom po kamnitem prođu daleč proti Planiki in nazaj. Ko se je prvim možakom posrečilo priti do bika, se je na njega vrglo kakih 8 parov močnih rok in šele potem je bilo konec »predstave«.

Spoštovani bralci in naročniki!

Te dni bo naša uprava razposlala poštam položnice za poravnavo naročnine za prvo polletje 1966. Pismonoši se bodo torej oglasili pri vas prihodnji teden ali pa po Novem letu!

V novem letu naročnine ne bomo povišali. Za 2.000 dinarjev ali 20 novih dinarjev boste lahko brali GLAS vse leto. Polletna naročnina pa je 1.000 dinarjev ali 10 novih dinarjev.

Glas je tako najcenejši časopis, saj ga lahko v predplačilu dobite po 20 dinarjev ali 20 para vsako število!

Razen tega bo Glas v marcu 1966. leta priredil za vse stare in nove naročnike

veliko nagradno žrebanje

s 100 dobitki v vrednosti poldrug milijon dinarjev. S plačano polletno naročnino boste z enim glasom sodelovali pri žrebanju naslednjih dobitkov: hladilnik, pralni stroj, 5 tranzistorjskih radioaparatorov, 5 gramofonov, več mikserjev, ožemalcev, jogijev, kuhalnikov, ekonom loncev itd.

Za plačano celoletno naročnino dobite dva kupona za nagradno žrebanje! Prav tako dobite še po 1 kupon za vsakega novega naročnika!

GLAS

In Urad. vestnik Gorenjske Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-1135. Telefoni redakcije 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letna 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo.